

การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์
และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้
ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

นายสมพงษ์ เลิศวิมลเกษม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF INTEGRATED ART ACTIVITY BETWEEN
VISUAL ART AND STREET PERFORMING ARTS
TO ENHANCE AESTHETIC PERCEPTIONS IN WORKING-AGE GROUP

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education
Department of Art, Music, and Dance Education
FACULTY OF EDUCATION
Chulalongkorn University
Academic Year 2020
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทาง สุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน
โดย	นายสมพงษ์ เลิศวิมลเกษม
สาขาวิชา	ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนบทร แสงวณิช)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร)	

สมพงษ์ เลิศวิมลเกษม : การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และ
ศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน. (
DEVELOPMENT OF INTEGRATED ART ACTIVITY BETWEEN VISUAL ART AND STREET
PERFORMING ARTS TO ENHANCE AESTHETIC PERCEPTIONS IN WORKING-AGE GROUP) อ.
ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่มีผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียะ กลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนากิจกรรมประกอบด้วย กลุ่มคนวัยทำงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านทัศนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการแสดงและ นักแสดงมืออาชีพ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง แบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ และแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการที่สร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพสำหรับคนวัยทำงาน มีวิธีการสร้าง และลักษณะการเกิดสุนทรียภาพที่คล้ายคลึงกัน โดยมีองค์ประกอบหลักคือ เส้น สี รูปร่าง ช่องว่าง การทำซ้ำ ความกลมกลืน การตัดกัน การใช้ลวดลาย 2) การพัฒนา กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพ มี 4 องค์ประกอบหลัก 1) เนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจเช่น เนื้อหาที่เข้าถึงได้ง่ายหรือใกล้กับชีวิตประจำวัน เรื่องตลก ขบขัน 2) รูปแบบการแสดง ที่มีรูปแบบเฉพาะ โดยการสร้างภาพเชิงทัศนบูรณาการผ่านการเคลื่อนไหวร่างกายของศิลปะการแสดงแบบสตรีท 3) การแต่งกาย ที่สอดคล้องกับเนื้อหา 4) การออกแบบการเกิดสุนทรียภาพ 5 ระดับ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 15 นาที นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ยืดหยุ่นสามารถจัดได้ในสถานที่ปิด เช่นในห้อง หรืออาคาร และสถานที่เปิดเช่น บนถนน หรือในสวนสาธารณะ

สาขาวิชา ศิลปศึกษา

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

5983363727 : MAJOR ART EDUCATION

KEYWORD: AESTHETIC PERCEPTION, VISUAL ART, STREET PERFORMING ARTS, INTEGRATED ART ACTIVITY

Sompong Lertvimolkasame : DEVELOPMENT OF INTEGRATED ART ACTIVITY BETWEEN VISUAL ART AND STREET PERFORMING ARTS TO ENHANCE AESTHETIC PERCEPTIONS IN WORKING-AGE GROUP. Advisor: Asst. Prof. APICHART PHOLPRASERT, Ph.D.

The objectives of this development research were to 1) study of how aesthetic perception enhancements triggered from integrated art activity between visual art and street performing arts 2) develop integrated art activity between visual art and street performing arts to enhance aesthetic perceptions. The sample groups for research purpose for developing the art activity consist of working-age group, specialists of visual arts, specialists of performing arts and professional performers. The research instruments consist of semi-structured interview, evaluation form of aesthetic enhancement, observation record form of sample group while participating in the integrated art activity between visual art and street performing arts. The data were analyzed by qualitative analysis using analytic induction and content analysis.

The results of research found that integration of visual art and street performing arts which share similarities in creative process and aesthetic elements consist of 8 main components line, color, shape, space, repetition, harmony, contrast, and pattern. Aesthetic perception enhancement from integrated art activity consist of 4 main components 1) content of the activity that draws attention, easy to understand or close to everyday life such as news, politic, basic needs, and comedy 2) form of performance which specifically design to create visualization integrated with movement of street performing arts 3) costume 4) designing 5 levels of aesthetic perception enhancement. The activity takes 15 minutes long. Besides the activity is flexible, could be held in closed area such as in the building or open area such as on the street, in the park.

Field of Study: Art Education

Student's Signature .....

Academic Year: 2020

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นผู้ให้คำปรึกษา สนับสนุนและ เป็นเบื้องหลังของการผลักดัน จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนบพร แสงวงนิช ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึงให้คำแนะนำในการทาโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้อง สมบูรณ์และสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการภายนอกมหาวิทยาลัยสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมถึงการสนับสนุนในด้านวิชาการทั้งหมดในชีวิตนี้ของผู้วิจัย

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนกร สรรยวารากัญ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำปรับแก้เครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วราวุฒิ ไตรอรวงค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ อาจารย์ทิฆมูมิ บุญวิจิตร อาจารย์ ดร.รักษ์สินี อัครศวะเมฆ อาจารย์พัชรารัตน์ ทิพย์ลัมย์ และอาจารย์พิชญาภา วิศิษฐ์ศิลป์ ที่ให้คำแนะนำในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อสร้างกิจกรรม

ขอขอบคุณนักแสดงทีมทีมจ๊ก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) นายไพรวลัย แก่นอากาศ และนายทศพล ฉัตรจารุวิมล และนักแสดงทีมบี เอส ยูนิตี้ (BS Unity) นายภัทรพล เสนากัสป์ และนายชิตชนะ พวงสมบัติ รวมถึงนักแสดงที่เข้ามาช่วยในการแสดงนายณัฐวุฒิ คงธนชุลหกุล และทีมงานที่ไม่ได้กล่าวถึงทุกท่านที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณคณาจารย์และบุคลากร ณ สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ความ ช่วยเหลือในทุกด้าน ซึ่งส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยถึง แต่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ติดต่อประสานงานให้กำลังใจ และคำแนะนำตลอดการทำวิจัย และส่งวิทยานิพนธ์นี้จนถึงฝั่ง

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณตัวข้าพเจ้าเองที่ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงในที่สุด

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 คนวัยทำงาน.....	8
2.2 สุนทรียภาพและการรับรู้ทางสุนทรียภาพ.....	10
2.2.1 ความเข้าใจด้านสุนทรียศาสตร์.....	10
2.2.3 ระดับขั้นของสุนทรียภาพ.....	12
2.2.4 การวัดและประเมินผล ระดับการรับรู้ทางสุนทรียภาพ.....	14
2.3 ศิลปะหลังสมัยใหม่ (Post-modern Art).....	20

2.4	ทัศนศิลป์	23
2.4.1	ศิลปะการแสดงสด (Performance Art)	23
2.4.2	กระบวนการสร้างงานทัศนศิลป์	25
2.4.3	สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์	26
2.5	ศิลปะการแสดง	27
2.5.1	ศิลปะการแสดงแบบสตรีท (Street Performing Art)	28
2.5.2	กระบวนการสร้างงานแสดง	29
2.5.3	สุนทรียภาพทางการเคลื่อนไหวของศิลปะการแสดง	31
2.6	ศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท	32
2.6.1	การเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท	40
2.7	กิจกรรมศิลปะ	44
2.8	สรุป	46
2.9	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
	งานวิจัยในประเทศ	48
	งานวิจัยต่างประเทศ	51
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	53
3.1	ศึกษาค้นคว้าข้อมูล	55
3.2	กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
3.4	พัฒนาเครื่องมือวิจัย และกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน	56
3.5	เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการทดลอง	58
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	59

3.7 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4.1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม.....	62
4.1.1 หลักการบูรณาการทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเข้าด้วยกัน	62
4.1.2 กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่เข้าร่วม สังเกตแบบมีส่วนร่วม	65
4.2 ข้อมูล และผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม และกลุ่มคนวัยทำงาน	70
4.3 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อ ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน.....	80
4.4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อสอบถามความเห็นในการพัฒนา กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริม การรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน.....	87
4.5 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทาง สุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบ สตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน	91
4.6 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จาก การสนทนากลุ่มหลังร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบ สตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน	95
4.7 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัย ทำงาน ขณะร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน.....	97
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
5.1 สรุปผลการวิจัย	102
5.2 ผลที่ได้จากการทดลองใช้กิจกรรม	107
5.3 อภิปรายผล	111

5.4 ข้อเสนอแนะ	118
5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้	118
5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	119
บรรณานุกรม.....	120
ภาคผนวก.....	125
ประวัติผู้เขียน.....	205

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ระดับของสุนทรียธาตุที่มีผลต่อจิตใจ โดย ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์.....	13
ตารางที่ 2 ตารางประกอบการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen	16
ตารางที่ 3 สุนทรียภาพที่เกิดขึ้นในศิลปะการแสดง.....	19
ตารางที่ 4 การเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง แบบสตรีท.....	40
ตารางที่ 5 ตารางที่ได้การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ เรื่อง ลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรม ศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท	77
ตารางที่ 6 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อสอบถามความเห็นในการพัฒนา กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน	88
ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทาง สุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน	91

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 Light Painting1 ที่มา: Gjon Mili, 1949	33
ภาพที่ 2 Light Painting 2 ที่มา: Gjon Mili, 1949	34
ภาพที่ 3 8 rings 1 (ที่มา: http://www.renegadejuggling.com).....	35
ภาพที่ 4 8 rings 2 (ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=1dTNwyMmrRc).....	36
ภาพที่ 5 Buugeng 1 (ที่มา: https://ignispixel.com/store/staffs/ignis-pixel-buugeng-80) ..	37
ภาพที่ 6 Buugeng 2 (ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=Od-A5_JuH78).....	37
ภาพที่ 7 Fire Poi 1 (ที่มา: http://www.ucd.ie/juggling/props.html).....	38
ภาพที่ 8 Fire Poi 2 (ที่มา: http://www.facebook.com/360artz)	38
ภาพที่ 9 Body Paint 1 (ที่มา: https://www.pinterest.ca/pin/73042825181411778/)	39
ภาพที่ 10 Body Paint 2 (ที่มา: http://www.alliebee.ca/blog/).....	39
ภาพที่ 11 8 rings 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	65
ภาพที่ 12 8 rings 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	66
ภาพที่ 13 Buugeng 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	66
ภาพที่ 14 Buugeng 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	67
ภาพที่ 15 Fire Poi 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	67
ภาพที่ 16 Fire Poi 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	68
ภาพที่ 17 Body Paint 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	69
ภาพที่ 18 Body Paint 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	69
ภาพที่ 19 ทดลองใช้กิจกรรม 1 (ที่มา: ผู้วิจัย)	83
ภาพที่ 20 ทดลองใช้กิจกรรม 2 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	83
ภาพที่ 21 ทดลองใช้กิจกรรม 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	84

ภาพที่ 22 ทดลองใช้กิจกรรม 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	84
ภาพที่ 23 ทดลองใช้กิจกรรม 5 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	85
ภาพที่ 24 ทดลองใช้กิจกรรม 6 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	85
ภาพที่ 25 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์กิจกรรมศิลปะฯ ที่จัดขึ้นในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	106
ภาพที่ 26 8 rings 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	167
ภาพที่ 27 8 rings 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	168
ภาพที่ 28 Buugeng 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	168
ภาพที่ 29 Buugeng 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	169
ภาพที่ 30 Fire Poi 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	169
ภาพที่ 31 Fire Poi 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	170
ภาพที่ 32 Body Paint 3 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	170
ภาพที่ 33 Body Paint 4 (ที่มา: ผู้วิจัย).....	171

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คนวัยทำงานเป็นวัยที่ก่อให้เกิดผลผลิต ทางด้านเศรษฐกิจ และมีส่วนสำคัญต่อฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ จัดเป็นประชากรส่วนใหญ่ ของประเทศ (ร้อยละ 67) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) คนวัยทำงานจำนวนไม่น้อย ที่ไม่สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง และ มีปัญหาสุขภาพจิต เห็นได้จากข้อมูลจากกรมสุขภาพจิตที่รายงาน ในช่วงปี 2558-2559 (ตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559) ว่าคนวัยทำงานมีความเครียดเพิ่มมากขึ้น จาก ปี 2557 กว่า 3 เท่าตัว ซึ่งจากข้อมูลในปี 2557 มีจำนวนเพียง 2,084 คน (ร้อยละ 5.3) และในปี 2559 มีจำนวนถึง 6,231คน (ร้อยละ 40.55) โดยส่วนใหญ่เป็น ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพกาย โรคเรื้อรัง มีหนี้สิน รองลงมาคือ ปัญหาทางจิตเวช จำนวน 4,845 ราย (ร้อยละ 31.53) และ ปัญหาความรัก จำนวน 1,666 ราย (ร้อยละ 10.84) ตามลำดับ ขณะที่ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานจำนวน 256 ราย (ร้อยละ 1.67) เป็นปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน เจ้านาย ลูกน้อง ค่าตอบแทนน้อย ต้องการเปลี่ยนงาน (กรมสุขภาพจิต, 2559) ความเครียดของคนวัยทำงาน เป็นประเด็นที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ควรได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลทำให้เกิดโรคทางจิตเวชตามมาได้ ทำให้กระทบกับศักยภาพในการทำงาน และ คุณภาพการทำงานของแรงงานในประเทศ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2558)

ดังนั้นหากบุคคลที่เป็นแรงงานของประเทศมีความสำคัญในระดับของฟันเฟืองที่คอยทำงานพัฒนาประเทศได้เสื่อมถอยลงเนื่องจากสภาพความเครียดในที่ทำงาน อาจทำให้เกิดปัญหาใหญ่ตามมาในภายภาคหน้าได้ (Shimamura and Palmer, 2012)

“คนที่อยู่ในวัยทำงานนี้ มักจะมีความตึงเครียดมาก กิจกรรมนันทนาการที่จำเป็น คือ เรื่องของการพักผ่อนคลายความเครียด จากการทำงาน” (ดารณีย์ ศรีสวัสดิ์กุล, 2546) โดยจะช่วยรักษาสมดุลทำให้ บุคคลสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เนื่องจากการนันทนาการเป็นกลไกที่สำคัญของชีวิต เป็นกิจกรรมที่สามารถทำในยามว่างด้วยความสมัครใจ เกิดจากแรงจูงใจภายในทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิต (กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557) การแสวงหาสิ่งที่ดี ให้กับตัวเองคือการตอบสนองร่างกายให้เกิดการผ่อนคลายทางความเครียดได้ทางหนึ่ง (Lazarus, 1966) สิ่งที่เราเรียกว่าดีกับตัวเอง เกือบทั้งหมดนั้นจะผ่านกระบวนการทางศีลธรรม และมุ่งหน้าไปที่การอยู่ดี-มีสุข นั่นเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มักจะเฝ้าหาสิ่งที่เรียกว่าดีให้กับตัวเอง และเหนือกว่าสิ่งอื่นคือ สุนทรียภาพและความจำเริญใจ ในการที่จะพัฒนาสุนทรียภาพและความจำเริญใจสามารถทำได้ดังนี้

การชมพระอาทิตย์ตกดิน การชมภาพวาดจิตรกรรม การอ่านวรรณกรรม หรือการชมการแสดงประเภทต่าง ๆ (Adams, 1999)

ตัวอย่างเช่น ในปีงบประมาณ 2557 ศูนย์เรียนรู้สุขภาวะ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ภายใต้กิจกรรม "ศิลปะพัฒนาชีวิต" โดยมีเป้าหมายเพื่อฝึกสมาธิ ผ่อนคลายจิตใจ เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ผ่านผลงานศิลปะด้วยดินเหนียว จุดประสงค์หลักของกิจกรรมครั้งนี้ คือนำงานศิลปะที่ทุกเพศทุกวัยสามารถทำได้มาสร้างความผ่อนคลาย ลดความตึงเครียดทั้งร่างกาย และจิตใจ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายว่าจะเป็นการที่สมบูรณ์แบบหรือไม่ เพราะเป้าหมายหลักจะมุ่งเน้นไปถึงภาวะความเครียด เนื่องจากความกดดันในการทำงาน ซึ่งทำให้เกิดภาวะ ผิดปกติต่าง ซึ่งผู้ร่วมกิจกรรมวัยทำงาน ให้ความเห็นว่าโดยปกติแล้วจะมีเวลาในการใช้ชีวิตที่จำกัด เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมแล้วทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ได้ปลดปล่อยความคิดและจินตนาการ (สสส., 2557)

จากโครงการที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมศิลปะมีความสามารถในการส่งเสริมการปลดปล่อย และการแสดงออกทางด้านสุนทรียภาพผ่านทาง กิจกรรมศิลปะ โดยเฉพาะกิจกรรมศิลปะที่ไม่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ยังทำให้รู้สึกผ่อนคลายจากความเครียดจากการทำงานได้อีกด้วย

ซึ่งตรงกับแนวคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่ ที่มุ่งไปที่การเปิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจากศิลปะสมัยใหม่ที่โดนปิดล้อมอยู่ในพิพิธภัณฑ์ว่าเป็นศิลปะชั้นสูงไม่สามารถแตะต้องได้ ให้เข้าสู่ชีวิตประจำวันของผู้คน แนวความคิดที่จะไม่สร้างงานศิลปะที่ทำมาเพื่อตั้งราคาขายและจับต้องได้เป็นรูปธรรม โดยการใช้สิ่งที่ไม่เป็นรูปแบบถาวรเช่น กงดินกงทราย การขุดหลุมในทะเลทราย หรืองานศิลปะแสดงสดที่จะเกิดขึ้นเมื่อทำการแสดงเท่านั้น แต่ในที่สุดแล้วก็พบว่า งานศิลปะทุกชิ้นแม้ว่าจะไม่สามารถจับต้องเป็นเจ้าของได้ นักสะสมงานศิลปะก็ยินดีที่จะให้ราคาที่เหมาะสมเนื่องกับงานศิลปะทุกชิ้น (Adams, 2010) ศิลปะหลังสมัยใหม่ได้รวมแนวความคิดและนำเสนอวิธีการปฏิบัติที่หลากหลาย ทั้งการมีฐานปัญญาแนวคิดจากศิลปะร่วมสมัย การสร้างงานศิลปะแบบที่ไม่คำนึงถึงกระบวนการอย่างศิลปะสมัยใหม่ จนถึงการแสดงจินตภาพหรือการแสดงเฉพาะเทคนิค นอกจากนั้นแล้วศิลปะหลังสมัยใหม่ยังไม่สนใจในการนำไปใช้งานหรือแบบแผนประเพณีนิยม โดยการใช้วัสดุจากธรรมชาติ หรือวัสดุในชีวิตประจำวันที่ไม่จำเจซ้ำซาก (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2547)

เนื่องจากมนุษย์ใช้การมองเห็นในการรับรู้สื่อต่าง ๆ มากที่สุด ในชีวิตประจำวัน การเดินทางสัญจรด้วยการคมนาคมสาธารณะหรือส่วนตัว ย่อมได้รับสื่ออยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นป้ายโฆษณาที่เป็นภาพนิ่ง ป้ายโฆษณาที่เป็นภาพเคลื่อนไหว (Tennessee, 1995) ทัศนศิลป์ คือศิลปะที่ใช้การมองเห็นเป็นเครื่องมือการรับรู้สุนทรียภาพ จึงเป็นหนึ่งในศิลปะที่เราพบเจอบ่อยที่สุด ซึ่งรวมไปด้วยศิลปะหลายประเภทด้วยกันเช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม งานสามประเภทนี้เป็นเป็นรูปแบบหลักของงานศิลปะ ศิลปะผสมผสาน เป็นทัศนศิลป์แนวใหม่ นิยมสร้างขึ้นมาตั้งแต่กลาง

ศตวรรษที่ 20 มีวิธีการสร้างและเทคนิคลวิธหลากหลาย มีการนำวัสดุานาชนิดเข้ามาใช้ มีการรวมลักษณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์เข้ามาผสมผสานเป็นงานชิ้นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีการขยายการสร้างในมิติต่างๆ อย่างหลากหลายเช่น ภาพถ่าย วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ และอื่นๆ ซึ่งเรียกรวมศิลปะประเภทนี้ว่าศิลปะผสม หรือศิลปะผสมผสาน นับเป็นการเปิดและรองรับศิลปะแนวใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อเหตุผลทางการศึกษาและเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไป (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559)

ศิลปะผสมผสานมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยโรมัน หนึ่งในนั้นคือการแสดงข้างถนนหรือศิลปะการแสดงแบบสตรีท (Street Performing Art) ในเวลานั้นเป็นเพียงการแสดงข้างถนนที่ใช้ศิลปะการแสดงละครเพื่อความบันเทิง โดยใช้รูปแบบของการประกอบพิธีกรรมพอมดหมอผี (Shamanism) ซึ่งไม่ได้มีเพียงพิธีกรรม แต่ยังมีการเต้นเพื่อขอพรหรือบูชาพระเจ้า เมื่อเวลาผ่านไปผู้คนเริ่มเดินทาง วัฒนธรรมก็ได้แลกเปลี่ยน การแสดงประเภทตัวตลก (clowns) ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น (Mason, 1992) สิ่งที่น่าสนใจคือการเล่นกลหรือ จั๊กกิ้ง (juggling) หมายถึง การโยนของ 3 อย่างขึ้นไป โยนกันอย่างต่อเนื่องโดยไม่ให้ตกพื้น ซึ่งจะมีการจัดวางรูปแบบ และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ จนสามารถสร้างเทคนิคที่เป็นของตนเองแตกต่างกันในแต่ละบุคคล (Polster, 2003) นักแสดงข้างถนนต่อมารู้จักกันในนาม Buskers หรือผู้ทำกิจกรรมการแสดงเปิดหมวกข้างถนนเพื่อหารายได้ (Cohen and Greenwood, 1981) ได้รับความนิยมแพร่หลายมากขึ้นจากคนกลุ่มเดียวขยายไปจนถึงระดับโลกซึ่งรวมถึงประเทศไทย เช่นกลุ่มนักแสดงทีมจ๊ัก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) ก็เป็นกลุ่มที่สนใจศึกษาและพัฒนาเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี จนมีหลักการฝึกฝนหลากหลายรูปแบบ กลุ่มนักแสดงหลากหลายกลุ่มในประเทศไทย มีการฝึกฝนและพัฒนาในรูปแบบในกลุ่มการแสดงของตนเอง ซึ่งในแต่ละกลุ่มการแสดงมีเทคนิคการฝึกฝนเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่ต่างกันในแต่ละพื้นที่ แต่มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ จำเป็นจะต้องทำให้การแสดงหรือกิจกรรมดูน่าสนใจ และดึงดูดสายตาของผู้คนที่สัญจรผ่านแถวนั้น (ไพรวลัย เก่งอากาศ, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2560)

จากการปรากฏตัวของศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่มีมาตั้งแต่สมัยโรมัน และได้อยู่ร่วมกับสังคมโลกมาอย่างยาวนาน ทำให้การพบเจอศิลปะการแสดงประเภทนี้ตามทางสัญจรได้อยู่บ่อยครั้งสามารถแสดงให้เห็นได้ว่าศิลปะการแสดงแบบสตรีทมีความยืดหยุ่นและเข้าถึงผู้คนได้มากกว่าศิลปะการแสดงประเภทอื่นๆ

ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจในการบูรณาการศาสตร์ทางศิลปะสองศาสตร์ ที่มีความสามารถเข้าถึงผู้คนได้ง่าย นำมาสร้างกิจกรรมศิลปะ คือทัศนศิลป์ และ ศิลปะการแสดงแบบสตรีท ทำให้เกิดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยใช้การเคลื่อนไหวร่างกายของศิลปะการแสดงแบบสตรีทผสมผสานกับ องค์ประกอบทางศิลป์ของทัศนศิลป์ ที่มีลักษณะการเกิดที่คล้ายคลึงกัน นำมาสร้างภาพทัศนศิลป์ที่สามารถเกิดการรับรู้สุนทรียภาพต่อผู้ชมได้ ทำให้

เกิดนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดสุนทรียะแห่งความเพลิดเพลิน ทั้งทางทัศนศิลป์ และทางการเคลื่อนไหวของ ศิลปะการแสดงแบบสตรีทซึ่งความสามารถในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมทำให้การเข้าถึงสุนทรียะ ของงานศิลปะได้ง่ายขึ้น

จากข้อมูลและทฤษฎีข้างต้น พบว่ากิจกรรมศิลปะหลังสมัยใหม่ที่บูรณาการระหว่างทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีท มีความสามารถเข้าถึงผู้คนได้ง่าย ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบ บูรณาการดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน โดย ศึกษา ลักษณะการเกิดการรับรู้ทางสุนทรียะ สร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ และทดลองใช้กับ กลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน ซึ่งสามารถนำไปศึกษาเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยที่ส่งเสริม การรับรู้ทางสุนทรียภาพเพื่อมวลชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่าง ทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
- 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ที่มีผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะลักษณะการเกิดสุนทรียภาพ จากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่าง ทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงานที่ เกิดขึ้นในกลุ่มนักแสดงทีมจ๊ิก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) และทีมบี เอส ยูนิตี้ (BS Unity)
2. ศึกษาเฉพาะการส่งเสริมสุนทรียภาพจาก กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ในกิจกรรม ตัวอย่างที่จัดขึ้นเท่านั้น โดยสิ่งเร้าอื่นที่เป็นองค์ประกอบคือ เสียง เครื่องแต่งกาย ระยะเวลา และ สถานที่ นั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้วิจัยทั้งหมด
3. ศึกษาเฉพาะการส่งเสริมสุนทรียภาพ ที่เกิดจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่าง ทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ที่จัดขึ้น โดยไม่ได้ครอบคลุมถึงการบำบัดความเครียดของกลุ่มตัวอย่าง
4. ศึกษาเฉพาะการส่งเสริมสุนทรียภาพที่เกิดขึ้น ระหว่างการร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณา การระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่ม คนวัยทำงานที่จัดขึ้นเท่านั้น

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการให้นิยาม ความหมาย คำจำกัดความของการวิจัยไว้ดังนี้

การรับรู้ทางสุนทรียภาพ หมายถึง ความสามารถในการมองงานศิลปะและสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ และความคิดเห็นส่วนตัวเข้าด้วยกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาถึงความงาม โดยสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบที่ทำให้เกิดสุนทรียภาพนั้นได้ จากรูปแบบ รูปร่าง แสง สีที่เกิดจากงานศิลปะหรือการแสดงชิ้นนั้น เป็นต้น เป็นการรับรู้เชิงวิเคราะห์ ที่สามารถนำไปสู่การแสดงความคิดเห็น ความเข้าใจ ความซาบซึ้ง ถึงคุณค่าของงานนั้น ไม่ว่าจะเป็งานศิลปะในแขนงใดก็ตาม

ศิลปะหลังสมัยใหม่ มุ่งไปที่การเปิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจากศิลปะสมัยใหม่ที่โดนปิดล้อมอยู่ในพิพิธภัณฑ์ว่าเป็นศิลปะชั้นสูงไม่สามารถแตะต้องได้ ให้เข้าสู่ชีวิตประจำวันของผู้คน เน้นการสร้างงานศิลปะที่ไม่เป็นรูปธรรมถาวร และผสมผสานศาสตร์หลายแขนงเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสิ่งใหม่

ทัศนศิลป์ เป็นชื่อเรียกรวมของงานศิลปะที่ใช้การมองเห็นเป็นเครื่องมือการรับรู้สุนทรียภาพ คือ จิตรกรรม และประติมากรรม

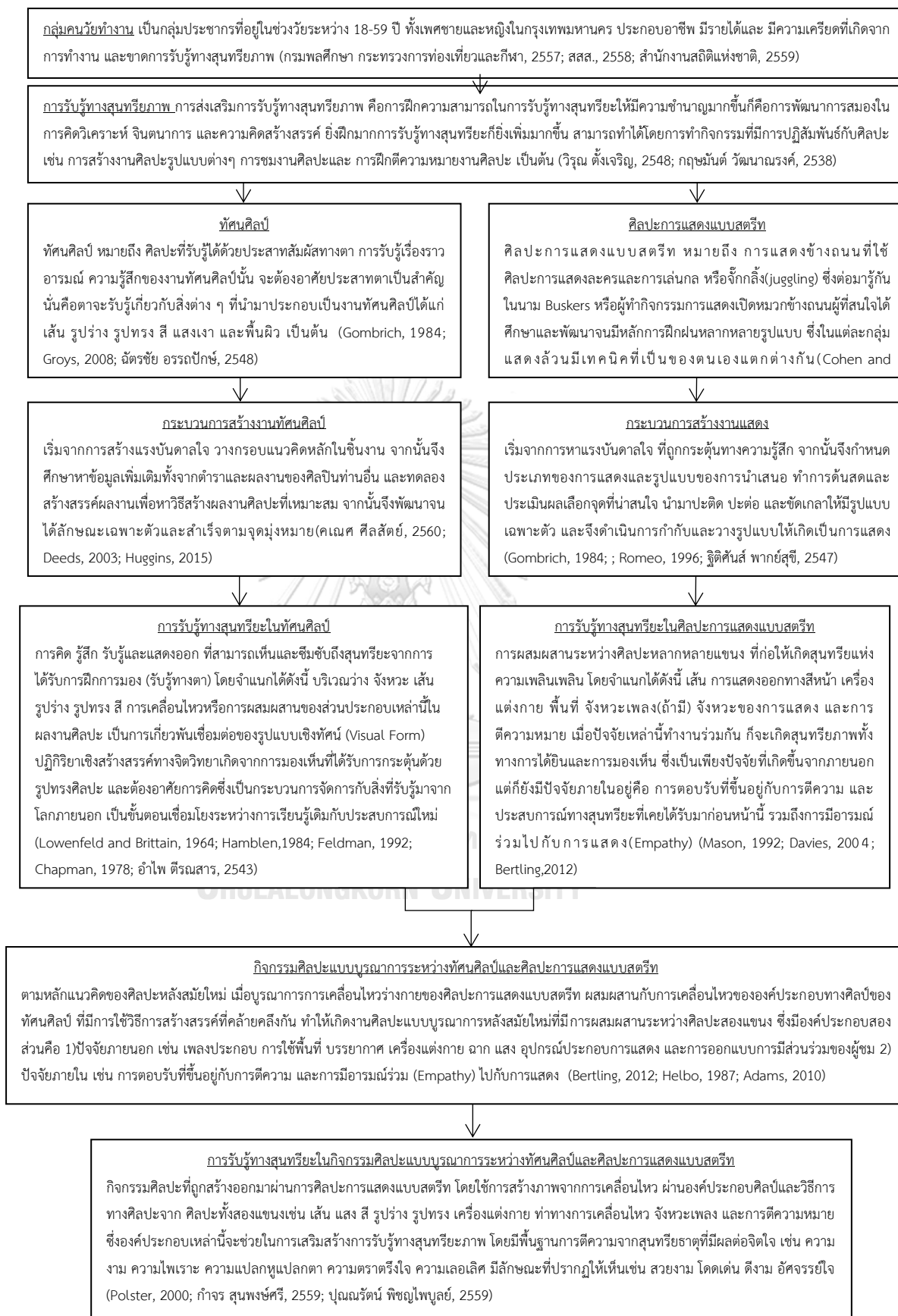
ศิลปะการแสดงแบบสตรีท หมายถึง ศิลปะการแสดงที่อยู่ตามท้องถนนหรือมีจุดกำเนิดจากการแสดงตามท้องถนน และมีความสามารถในการดึงดูดความสนใจของผู้คนที่สัญจรไปมาได้

กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท หมายถึง กิจกรรมศิลปะที่ใช้ลักษณะการเคลื่อนไหวของของศิลปะการแสดงแบบสตรีทผสมผสานกับการสร้างภาพของทัศนศิลป์

กลุ่มคนวัยทำงาน หมายถึง กลุ่มคนวัยทำงานเป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในช่วงวัยระหว่าง 18-59 ปี ทั้งเพศชายและหญิงในกรุงเทพมหานคร ประกอบอาชีพ มีรายได้และ มีความเครียดที่เกิดจากการทำงาน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ที่ส่งเสริมสุนทรียภาพแก่สาธารณชน
2. ได้แนวทางการส่งเสริมสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการ
3. ผลวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์เผยแพร่การส่งเสริมสุนทรียภาพด้วยกิจกรรมศิลปะ

แผนผังที่ 1: กรอบแนวคิดทฤษฎี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ หัวข้อ “การพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน” ได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

2.1 คนวัยทำงาน

2.2 สุนทรียภาพและการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

2.2.1 ความเข้าใจด้านสุนทรียศาสตร์

2.2.1.1 พื้นฐานความเข้าใจด้านสุนทรียศาสตร์ที่มาจากระบบการศึกษา

2.2.2 การส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ

2.2.3 ระดับชั้นของสุนทรียภาพ

2.2.4 การวัดและประเมินผล ระดับการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

2.2.4.1 การสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกเมื่อเกิดการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

2.2.4.2 สุนทรียศาสตร์ในคัมภีร์นาฏยศาสตร์

2.3 ศิลปะหลังสมัยใหม่ (Post-modern Art)

2.4 ทัศนศิลป์

2.4.1 ศิลปะแสดงสด (Performance Art)

2.4.1.1 Happening Art

2.4.2 การสร้างงานทัศนศิลป์

2.4.3 สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์

2.5 ศิลปะการแสดง

2.5.1 ศิลปะการแสดงแบบสตรีท

2.5.2 การสร้างงานแสดงแบบสตรีท

2.5.3 สุนทรียภาพทางการเคลื่อนไหวของศิลปะการแสดง

2.6 ศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

2.6.1 การเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

2.7 กิจกรรมศิลปะ

2.8 สรุป

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 คนวัยทำงาน

สังคมในปัจจุบันมีความซับซ้อนและการแข่งขันมากขึ้น ทำให้ผู้คนในสังคมต้องดิ้นรนและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งคนวัยทำงานเป็นวัยที่ก่อให้เกิดผลผลิตทางด้านเศรษฐกิจ และมีส่วนสำคัญต่อฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ จัดเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ (ร้อยละ 67) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) คนวัยทำงานจำนวนไม่น้อยไม่สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง และมีปัญหาสุขภาพจิต เห็นได้จากข้อมูลจากกรมสุขภาพจิตที่รายงานในช่วงปี 2558-2559 (ตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559) ว่าคนวัยทำงานมีความเครียดเพิ่มมากขึ้น จากปี 2557 กว่า 3 เท่าตัว ซึ่งจากข้อมูลในปี 2557 มีจำนวนเพียง 2,084 คน (ร้อยละ 5.3) และในปี 2559 มีจำนวนถึง 6,231คน (ร้อยละ 40.55) โดยส่วนใหญ่เป็น ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพกาย โรคเรื้อรัง มีหนี้สิน รองลงมาคือ ปัญหาทางจิตเวช จำนวน 4,845 ราย (ร้อยละ 31.53) และ ปัญหาความรัก จำนวน 1,666 ราย (ร้อยละ 10.84) ตามลำดับ ขณะที่ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานจำนวน 256 ราย (ร้อยละ 1.67) เป็นปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน เจ้านาย ลูกน้อง ค่าตอบแทนน้อย ต้องการเปลี่ยนงาน (กรมสุขภาพจิต, 2559)

ความเครียดเป็นอาการที่เป็นผลมาจากปฏิกิริยาตอบสนองของร่างกาย จิตใจ และสติปัญญากับสิ่งที่มาคุกคาม (Stressor) เป็นภาวะชั่วคราวของความไม่สมดุล ซึ่งเกิดกระบวนการรับรู้หรือการประเมินของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่เข้ามาในประสบการณ์ว่าสิ่ง นั้นเป็นสิ่งคุกคาม(Threat) โดยที่ การรับรู้หรือการประเมินนี้เป็นผลมาจากการกระทำร่วมกันของ สภาพแวดล้อมภายนอกอันได้แก่ สิ่งแวดล้อมในสังคม การทำงาน ธรรมชาติและเหตุการณ์ต่างๆในชีวิต รวมด้วยกับปัจจัยภายในบุคคล อันประกอบด้วย ทักษะคติ อารมณ์ ลักษณะประจำตัว ประสบการณ์ในอดีต ตลอดจนความต้องการของบุคคลนั้น (Lazarus, 1966)

“คนที่อยู่ในวัยทำงานนี้ มักจะมีความตึงเครียดมาก กิจกรรมนันทนาการที่จำเป็น คือ เรื่องของการพักผ่อนคลายความเครียด จากการทำงาน” (ดารณีย์ ศรีสวัสดิ์กุล, 2546) โดยจะช่วยรักษาสมดุลทำให้ บุคคลสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เนื่องจากนันทนาการเป็นกลไกที่สำคัญของชีวิตเป็นกิจกรรมที่สามารถทำในยามว่างด้วยความสมัครใจ เกิดจากแรงจูงใจภายในทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิต (กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557) การแสวงหาสิ่งที่ดี ให้กับตัวเองคือการตอบสนองร่างกายให้เกิดการผ่อนคลายทางความเครียดได้ทางหนึ่ง (Lazarus, 1966) สิ่งที่เราเรียกว่าดีกับตัวเอง เกือบทั้งหมดนั้นจะผ่านกระบวนการทางศีลธรรม และมุ่งหน้าไปที่การอยู่ดี-มีสุข นั้นเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มักจะเฝ้าหาสิ่งที่เรียกว่าดีให้กับตัวเอง และเหนือกว่าสิ่งอื่นคือ

สุนทรียภาพและความจำเริญใจ ในการที่จะพัฒนาสุนทรียภาพและความจำเริญใจสามารถทำได้ตั้งนี้ การชมพระอาทิตย์ตกดิน การชมภาพวาดจิตรกรรม การอ่านวรรณกรรม หรือการชมการแสดง ประเภทต่าง ๆ (Adams, 1999)

ซึ่งต่อมาคนที่อยู่ในวัยนี้ก็ต้องมีการเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้สูงวัยที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งตัวเองให้ได้มากที่สุด และเป็นภาระต่อสังคมน้อยที่สุด ถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดยเฉพาะกับกลุ่มวัยทำงานที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุนั้น จะต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับความจำเป็นและความต้องการในขณะนี้เป็นอย่างมาก โดยสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อสำคัญได้ดังนี้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559)

ภาวะและความมั่นคง - กิเลส และความอยากได้อย่างก็มี เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติของสังคมทุนนิยมอย่างประเทศไทย การสร้างความมั่นคงให้กับตัวเองและครอบครัวถือเป็นภารกิจหลักของทุกคนที่จะต้องทำงานให้หนักต่อนี้เพื่อที่จะได้สบายตอนเกษียณอายุการทำงาน ซึ่งก็ไม่สามารถบอกได้ว่าแต่ละคนจะเกษียณอายุการทำงานตอนอายุเท่าไร เนื่องจากแต่ละคนต้นทุนมีไม่เท่ากัน ภาวะก็มีโอกาสเพิ่มขึ้นได้เรื่อย ๆ จากการใช้จ่ายเงินในอนาคต คือการกู้ หรือสินเชื่อ จากบัตรเครดิตต่าง ๆ ทำให้สามารถใช้จ่ายเงินได้ล่วงหน้า ในกรณีที่จะต้องทำการลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่มากกว่า ก็ต้องบริหารความเสี่ยงให้ดี มิเช่นนั้น เมื่อปัญหาเกิดขึ้นก็จะส่งผลต่อสุขภาพจิตได้

สุขภาพจิต - สังคมเมืองอย่างกรุงเทพมหานครมีความเจริญทางด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และยังเป็น ศูนย์กลางของหน่วยงานสำคัญ ทำให้มีผู้คนมาอาศัยอยู่และทำงานจำนวนมาก อันส่งผลต่อ สภาพการณ์การความเป็นอยู่รวมทั้งการแข่งขันที่ตามมาโดยเฉพาะกับคนที่เกิดความเครียดได้ง่าย แม้ ยามมีเวลาว่างก็อาจใช้เวลามาคิดเกี่ยวกับภารกิจงานที่ประกอบอาชีพอยู่แทนที่จักใช้เวลาว่างทำ กิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความเครียดซึ่ง ดารณีย์ ศรีสวัสดิ์กุล (2546) ได้กล่าวไว้ว่า “คนที่อยู่ในวัยนี้ มักจะมีความตึงเครียดมาก กิจกรรมนั้นหนานการที่จำเป็น คือ เรื่องของการพักผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน” โดยที่การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยนั้นหนานการจะช่วยรักษาสมดุลทำให้บุคคลสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เนื่องจากนั้นหนานการเป็นกลไกที่สำคัญของชีวิตเป็นกิจกรรมที่กระทำในยามว่างด้วยความสมัครใจ เกิดจากแรงจูงใจภายในทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิต (กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557)

ข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความเครียดของคนวัยทำงาน เป็นประเด็นที่สำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งควรได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากความเครียดเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งอาจส่งผลทำให้เกิดโรคทางจิตเวชตามมาได้ ทำให้กระทบกับศักยภาพในการทำงาน และคุณภาพการทำงานของแรงงานในประเทศ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2558) ดังนั้นหากบุคคลที่เป็นแรงงานของประเทศมีความสำคัญในระดับของฟันเฟือง

ที่คอยทำงานพัฒนาประเทศได้เสื่อมถอยลงเนื่องจากสภาพความเครียดในที่ทำงาน อาจทำให้เกิดปัญหาใหญ่ตามมาในภายภาคหน้าได้ (Shimamura and Palmer, 2012)

2.2 สุนทรียภาพและการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

2.2.1 ความเข้าใจด้านสุนทรียศาสตร์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้แสดงความหมายของ “สุนทรียศาสตร์” ว่าหมายถึง “ปรัชญาสาขาหนึ่งว่าด้วยความงามและสิ่งทีงามในธรรมชาติหรืองานศิลปะ”

เนื้อหาของสุนทรียศาสตร์นั้นว่าด้วยความคิดรวบยอดเรื่องความงาม ปัญหาสำคัญของสุนทรียศาสตร์คือ ความงามคืออะไร จุดมุ่งหมายของสุนทรียศาสตร์ คือ พยายามยกระดับของการสร้างสรรค์และความสนใจในศิลปะซึ่งเป็นไปตามสัญชาตญาณของศิลปินให้เป็นพฤติกรรมที่เต็มไปด้วยภูมิปัญญา สุนทรียศาสตร์เป็นสาขาหนึ่งของปรัชญาแขนงคุณวิทยา (Axiology) คุณค่าของมนุษย์ที่ว่าด้วยเรื่องความงาม สิ่งทีงามทั้งในศิลปะและในธรรมชาติรวมทั้งรสนิยม (กัจจกร สุนพงษ์ศรี, 2559) โดยศึกษาถึงบ่อเกิดของความงาม คุณค่าทางความงาม และมาตรฐานทางคุณค่าในการตัดสินเกี่ยวกับศิลปะ มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือประชาชนคนระดับธรรมดา ก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาค่านิยมทางความรู้สึกต่อความงามที่ตนสนใจให้สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมยึดถือปฏิบัติความรู้สึกต่อความงามจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนขาดไม่ได้ตราบที่มีชีวิตจิตใจอยู่มนุษย์ย่อมต้องการความเพลิดเพลิน อยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่สวยงาม เพื่อจรรโลงจิตใจ นักปราชญ์จึงได้กำหนดให้สุนทรียศาสตร์เป็นแขนงหนึ่งที่มีมนุษย์ต้องเรียนรู้ เช่นเดียวกับศาสตร์ต่าง ๆ โดยอาศัยศิลปะเป็นเครื่องมือทำหน้าที่สื่อสารทางอารมณ์ของความงามต่อมนุษย์ด้วยกัน ส่วนในทางอ้อมก็เกิดจากการได้สัมผัสความงามทั้งที่เป็นความงามของธรรมชาติที่พบอยู่เป็นประจำและการรับรู้จากสิ่งที่มนุษย์ได้กระทำไว้ให้สังคมได้ชื่นชมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมของมนุษย์เกี่ยวกับความสนุกสนานโดยตรง

2.2.1.1 พื้นฐานความเข้าใจด้านสุนทรียศาสตร์ที่มาจากระบบการศึกษา

สุนทรียะมีความสำคัญกับมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการศึกษาของไทยมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ทางสุนทรียะตั้งแต่เด็ก เพื่อจะได้พัฒนาไปตามวัยที่เจริญเติบโตขึ้น จนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ที่มีจิตสุนทรียะ ระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบัน จึงควรกำหนดทิศทางการฝึกประสบการณ์สุนทรียะ ด้วยการกำหนดไว้เป็นแกนหนึ่งในสี่แกนของศิลปะ คือ (บุญเยี่ยม แยมเมือง, 2537)

1. แกนสุนทรียศาสตร์ เป็นแกนหลักที่จะช่วยเสริมสร้างประสบการณ์สุนทรียะให้กับนักเรียนนักศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลหรือปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตลอดจนระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะการเสริมสร้างประสบการณ์สุนทรียะนั้นต้องกระทำกันอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้เพื่อพัฒนาในด้านอารมณ์และความรู้สึกของนักเรียนและนักศึกษา ให้มีจิตใจที่ละเอียดอ่อน ละเอียดละไม ไวต่อการรับรู้ในสิ่งเร้าทางความงาม และมีจินตนาการอันจะนำมาสู่ความคิดที่แปลกใหม่ที่เรียกกันว่า ความคิดสร้างสรรค์

2. แกนประวัติศาสตร์ศิลปะ เป็นแกนที่สนับสนุนแกนสุนทรียศาสตร์ เพราะเป็นการเรียนรู้ถึงความเป็นมาของการสร้างงานศิลปะ ซึ่งบรรพบุรุษได้สร้างสมไว้ให้ จนเป็นมรดกหรือทรัพย์สินทางปัญญาตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน ควรฝึกนักเรียน นักศึกษา ให้มองเห็นถึงคุณค่าทางความงามที่มีอยู่ในงานแต่ละชิ้น ปลูกฝังความสำนึกและหวงแหนงานศิลปกรรมของชาติ เพื่อที่จะได้ช่วยกันรักษาสืบต่อไป

3. แกนศิลปวิจารณ์ เป็นแกนสนับสนุนอีกแกนหนึ่งในการเรียนวิชาสุนทรียศาสตร์ เพราะเท่ากับเป็นการฝึกให้นักเรียนนักศึกษาได้มีทักษะในการวิจารณ์งานศิลปะด้วยตนเอง และศึกษางานที่ผู้อื่นทำ เป็นการแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกัน ฝึกให้รู้จักมองในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อจะได้มีจิตใจที่เปิดกว้าง ไม่เป็นคนที่มีจิตใจคับแคบมุมใดแต่เพียงมุมเดียว

4. แกนศิลปะปฏิบัติ เป็นแกนสนับสนุนแกนสุนทรียศาสตร์อีกแกนหนึ่ง คือ การทำให้นักเรียน นักศึกษาได้มีโอกาสปฏิบัติงานศิลปะตามความถนัดและต้องการ ของตนเองโดยเริ่มต้นให้มีการแสดงออกอย่างอิสระ ไม่มีกฎเกณฑ์ก่อน แล้วจึงนำไปสู่การให้กฎเกณฑ์ เพื่อฝึกให้รู้จักแบบแผนของการสร้างงาน ต่อไปเมื่อมีความชำนาญแล้วก็จะนำไปสู่ขั้นที่เหนือกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นสุดยอดของการปฏิบัติงานศิลปะ

2.2.2 การส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ

จากที่กล่าวเรื่องการรับรู้ทางสุนทรียะข้างต้น จะเห็นได้ว่า การรับรู้เชิงสุนทรียะจะเกิดขึ้นกับบุคคลได้นั้น ต้องอาศัยประสบการณ์และพัฒนาการทางการมองเห็น การเห็นสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และสิ่งแวดล้อม เพราะการรับรู้ทางการมองเห็น เป็นกระบวนการที่จะเชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงความหมายและการรับรู้ถึงคุณค่าของความงาม การรับรู้ทางการเห็น มีบทบาทสำคัญมีความหมายว่ากระบวนการของการมองเห็นได้ เลือกสรรสิ่งที่เห็นเป็นข้อของการรับรู้ แล้วป้อนเข้าสู่ความรู้สึกนึกคิด สมองและจิตใจจะเป็นตัวแปรความหมายจากสิ่งที่เห็น ว่าเป็นอะไร หรือหมายถึงอะไร การแปรความหมายจากสิ่งที่เห็นจะเหมือนกับทุกคนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ มุมมองและประสบการณ์ทางการมองเห็นที่เป็นส่วนตนของแต่ละบุคคล

ในการส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะนั้นคล้ายกับการฝึกความสามารถในการรับรู้ทางสุนทรียะให้มีความชำนาญมากขึ้นคือการพัฒนาการสมองในการคิดวิเคราะห์ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ยิ่งฝึกมากการรับรู้ทางสุนทรียะก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น สามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมเช่น การแสดงมหรสพต่างๆ การประกวดการสร้างงานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ

การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพให้กับผู้อื่น การให้ทุนในการสร้างงานศิลปะให้กับศิลปิน การส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะสามารถทำได้หลายระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และรัฐบาล (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2548; กฤษมันต์ วัฒนานรงค์, 2538)

- ระดับครอบครัว สามารถส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะได้โดยการทำกิจกรรมที่สร้างเสริมสุนทรียภาพ เช่น การดูภาพยนตร์ การร้องเพลง ฟังเพลง

- ระดับสถานศึกษา สามารถส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ ได้ด้วยการจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมสุนทรียภาพเช่น การจัดกิจกรรมทัศนศึกษาชมสถานที่ต่างๆ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างสุนทรียภาพให้กับผู้อื่น

- ระดับชุมชน สามารถส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ ได้ด้วยการจัดสร้างสิ่งก่อสร้างที่มีสุนทรียภาพและมีศูนย์รวมของแหล่งสุนทรียภาพต่างๆ เช่น โรงละคร พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น

- ระดับรัฐบาล สามารถส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ ได้ด้วยการจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมสุนทรียภาพเช่น การจัดแสดงละครเวที การส่งเสริมละครวิทยุ กิจกรรมการประกวดผลงานศิลปะต่างๆ การจัดพื้นที่ให้เยาวชนได้แสดงออกทางสุนทรียภาพ อีกอย่างที่รัฐบาลสามารถทำได้คือการยอมรับและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งสุนทรียภาพ รวมถึงการจัดทุนให้กับศิลปินในการสร้างงานศิลปะเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของประเทศ (กฤษมันต์ วัฒนานรงค์, 2538)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งเน้นไปที่กลุ่มคนวัยทำงานที่มีปัญหาด้านความเครียด จึงถือว่ายู่ในระดับสถานศึกษาและเพื่อเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะในครั้งต่อไป จึงทำการจัดกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ ที่ไม่ใช้เวลามาก และไม่ต้องการเตรียมตัวหรือร่างกายให้พร้อมสำหรับการร่วมกิจกรรม

2.2.3 ระดับขั้นของสุนทรียภาพ

ปุลณรัตน์ พิชญไพบูลย์ ได้กล่าวถึงระดับของสุนทรียธาตุที่มีผลต่อจิตใจดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ระดับของสุนทรียธาตุที่มีผลต่อจิตใจ โดย ปุณณรัตน์ พิชญไพบุลย์

ชั้น	ระดับสุนทรียธาตุ	ลักษณะที่ปรากฏ	ผลต่อจิตใจ	ผลที่ตามมา
1	ความงาม ความไพเราะ	เพลลิตา สวยงาม รื่นหู ไพเราะ	ความยินดี ความสำราญ ความเพลลิตเพลลิต ความเจริญใจ ความเบิกบาน	ได้รับ ความพึงพอใจ
2	ความแปลกหูแปลกตา	โดดเด่น แปลก ประหลาด	สนใจ ความแปลกใจ ความสนเท่	จดจำ
	ความตรงจริงใจ	ดีเด่น ดีงาม	ความประทับใจ ซาบซึ้งใจ	นำตนเข้าไป เกี่ยวข้อง (Empathy)
3	ความเลอเลิศ	ความเชื่อ	ความชื่นชม วางใจ	ที่พึงพิง
	ความสูงส่ง	ความศรัทธา	ความปิติ อิ่มเอม	การเสียสละ
		อัศจรรย์ใจ	จิตเกษม จิตผ่องใส	ความบริสุทธิ์ ปราศจากอคติ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ Empathy (อารมณ์ร่วม) และ Psychic Distance (ระยะจิต)

ผลงานทางศิลปะที่ทำให้ผู้คนเกิดอารมณ์ร่วมได้มากที่สุดคือ ศิลปะการละครซึ่งผู้ชมเอาตัวเองเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของบทละครจนลืมทุกสิ่งที่อยู่รอบตัว ผู้ชมเอาความโศกเศร้ารันทดใจของตัวละครมาเป็นความทุกข์ร้อนกับตัวเอง และเอาความยินดีปรีดาของตัวละครมาเป็นความอิ่มเอมใจให้กับตน การเกิดอารมณ์อาจเกิดขึ้นได้จากการฟังเรื่องราวที่ผู้ฟังเคยมีประสบการณ์ตรงมาก่อน และเรื่องราวนั้นไปกระตุ้นความรู้สึกที่เคยเกิดขึ้น สิ่งที่ปรากฏให้เห็นอาจเป็น สีหน้า ท่าทาง ตื่นเต้น หัวใจเต้นแรง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมไปด้วย ความเคลิบเคลิ้ม หรือ Feeling into เป็นลักษณะหนึ่งของการมีอารมณ์ร่วม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ชมเกิดความรู้สึกร่วมไปกับสิ่งเร้าที่กำลังถูกกระตุ้นอยู่ อากาการเคลิบเคลิ้มในเสียงดนตรี จะเห็นได้จากผู้ชมที่มีอาการขยับร่างกายไปตามจังหวะของเสียงดนตรี (ปุณณรัตน์ พิชญไพบุลย์, 2559)

ในกรณี Phychic Distance หรือระยะจิต คือระยะที่ผู้ชมงานศิลปะพยายามเอาตัวเองออกห่างจากงานเพื่อไม่ให้รู้สึกมากไปหรือเพราะว่าผู้ชมงานศิลปะไม่สามารถรู้สึกร่วมไปกับงานศิลปะชิ้นนั้น ไม่ว่าจะเป็นการแสดงมรสพ หรือว่าเป็นงานทัศนศิลป์ ซึ่งจะสามารถสังเกตได้จาก

แสดงออกทางสีหน้า หรือท่าทางเช่น ในขณะที่ชมละคร หรือการแสดงอยู่ ก็ทำท่าทางไม่พอใจ สายหัว หลับตา หรือ หันไปทางอื่น ในกรณีที่ร้ายแรงอาจลุกออกจากสถานที่นั้นไปเลยก็ได้ (Bertling, 2012)

ความสัมพันธ์ระหว่าง Empathy และ Phychic Distance

Empathy และ Phychic Distance เป็นสุนทรียธาตุ Empathy คือการมีอารมณ์ร่วม (Feeling into) ในงานศิลปะนั้น เกิดความทุกข์ ความพึงพอใจทางสุนทรียภาพ ซึ่งในขณะเดียวกัน Psychic Distance เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ชมไม่เคลิบเคลิ้มเกินไปจนคิดว่าเป็นชีวิตจริง ๆ เพราะมีฉะนั้นความสนุกสนานในเชิงสุนทรียะก็จะอันตรายหายไปในที่สุดคือ Psychic Distance จะมาช่วยแบ่งแยกระหว่างความเป็นจริงของชีวิตของผู้ชมและความเป็นจริงของประสบการณ์ที่ได้จากงานศิลปะเช่น การชมภาพศิลปะที่น่ากลัว การชมเรื่องเศร้า หรือตัวละครที่น่าเกลียดน่ากลัว เมื่อผู้ชมสามารถแบ่งแยกได้ว่าอะไรคือความเป็นจริง อะไรเป็นจินตนาการแล้ว ก็จะเกิดความชื่นชมทางสุนทรียภาพได้ (ปณณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์, 2559)

สรุปได้ว่าการมีอารมณ์ร่วมของผู้ชม (Empathy) คือการเกิดสุนทรียภาพที่มีความคล้อยตามผลงานศิลปะชิ้นนั้นๆ เช่นหากผลงานศิลปะนำเสนอความเศร้า ผู้ชมก็จะเศร้าไปด้วย หาก ผลงานศิลปะนำเสนอความขบขัน ผู้ชมก็จะรู้สึกขบขันไปด้วย ในส่วนของระยะจิต (Phychic Distance) คือการปิดกั้นอารมณ์สุนทรียะที่เกิดขึ้นเพื่อให้จิตห่างออกมาจากผลงานศิลปะนั้น ๆ เนื่องจากความไม่ต้องการ หรืออาจมาจากรสนิยมส่วนตัวก็เป็นได้

2.2.4 การวัดและประเมินผล ระดับการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตามจำเป็นที่จะต้องมีการตรวจสอบผลของการดำเนินการว่า เป็นอย่างไร บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มีข้อควรปรับปรุงแก้ไข หรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องดำเนินการตรวจสอบ ผลการจัดการเรียนการสอนว่า ให้ผลอย่างไร สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการตรวจสอบก็คือ การวัดผลและประเมินผล

พื้นฐานของการตอบสนองที่มีต่อผลงานศิลปะซึ่งต้องตรวจสอบภายใต้บริบทของการรับรู้ การแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกต่อภาพผลงานศิลปะ โดยอ้างอิงตามทฤษฎีพัฒนาการ สุนทรียภาพของ Abigail Housen (Housen, 1983) ที่ได้ระบุระดับพัฒนาสุนทรียภาพไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive)
- ระดับที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive)
- ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying)
- ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive)

ระดับที่ 5 ความเป็นตัวตน (Re-Creative)

ในการวิจัยครั้งนี้จะต้องมีการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน ระหว่างชมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อ นำผลไป พิสูจน์ว่ามีการส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพเกิดขึ้นจริงหรือไม่ จากการสืบค้นเบื้องต้น ไม่สามารถ หาทฤษฎีที่วัดผลการส่งเสริมการรับรู้สุนทรียภาพจากการชมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่าง ทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทโดยตรง จึงได้นำทฤษฎีที่ใช้กับการรับรู้ทางการมองเห็นซึ่ง กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่สามารถรับรู้ทางการ มองเห็นได้ด้วยเช่นกัน โดยได้ทำการประยุกต์และสรุประดับการพัฒนาการสุนทรียภาพตามทฤษฎี ของ Abigail Housen ไว้ดังนี้

ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive) ในระดับแรกผู้ชมงานแสดงจะเป็นผู้เล่า เรื่อง โดยใช้จินตนาการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะของตน โดยมีลักษณะที่ปรากฏ คือ

1. แสดงความสนใจต่อองค์ประกอบที่เด่นชัด
2. เชื่อมโยงงานศิลปะกับความทรงจำ
3. จินตนาการแบบแปลกประหลาดกับสิ่งที่เห็น
4. แสดงความชอบงานแสดงที่ฟังได้ชม
5. ตีความอารมณ์จากสีที่เห็น

ระดับที่ 2 การหาความสัมพันธ์ (Constructive) ในระดับที่สอง ผู้ชมจะเริ่มตัดสิน ผลงานแสดงจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง และเริ่มเห็นต่างกับผลงานที่ได้ชม โดยมี ลักษณะที่ปรากฏ คือ

1. เชื่อมโยงองค์ประกอบของงานศิลปะเข้ากับความจริงทางโลก
2. ตัดสินงานศิลปะที่แสดงว่าแปลกแตกต่างจากโลกของความเป็นจริง
3. แสดงความเห็นต่างกับงานที่ได้ชม

ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying) ในระดับที่สาม ผู้ชมจะเริ่มแยกแยะ ลักษณะของการสร้างงาน ความหมาย สิ่งที่ผู้สร้างงานต้องการจะสื่อ โดยใช้ความเป็นเหตุเป็นผลใน การคิดวิเคราะห์ โดยมีลักษณะที่ปรากฏ คือ

1. แสดงความสนใจถึงระยะเวลา สถานที่ และรูปแบบของการสร้างงาน
2. วิเคราะห์รายละเอียดในงานศิลปะ
3. พยายามหาเหตุผลในการสร้างงาน และให้รายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับงาน

มากขึ้น

ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive) ในระดับที่สี่ ผู้ชมจะเริ่มมีการตีความที่ หลากหลายมากขึ้น เชื่อในการวิเคราะห์ของตนเองและมุ่งหาแนวทางใหม่ในการให้ความหมายกับงาน

ศิลปะ จนไปถึงการแสดงความคิดเห็นเรื่องการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง โดยมีลักษณะที่ปรากฏ คือ

1. มีความเชื่อว่าทุกอย่างในการแสดงมีความหมาย
2. พยายามตีความหมายในทุกส่วนของชิ้นงาน
3. เชื่อในการให้ความเห็นที่แตกต่างของตัวเองและเทียบเคียงกับการตีความของผู้อื่น
4. ตีความงานศิลปะโดยใช้สัญลักษณ์ เพื่อการตีความหมายแบบใหม่อีกรอบ
5. ให้ความเห็นในการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง

ระดับที่ 5 ความเป็นตัวตน (Re-Creative) ในระดับที่ห้า ผู้ชมจะหยุดความเห็นต่างเข้าใจและซาบซึ้งถึงชิ้นงานศิลปะว่า งานชิ้นนี้มีเรื่องราวและมีคุณค่าทางศิลปะ เชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่ชีวิตของตนเอง โดยมีลักษณะที่ปรากฏ คือ

1. ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ
  2. สามารถจินตนาการถึงการสร้างงานของศิลปิน ภูมิหลัง อุปสรรค ความเป็นมาของแนวคิด
  3. สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่ประสบการณ์ส่วนตัวได้
- สังเคราะห์ออกมาได้เป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางประกอบการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen

ตารางประกอบการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen	
ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen	
ระดับที่ 1	
	การจดจำเรื่องราว (Accountive) ผู้ชมงานศิลปะจะเป็นผู้เล่าเรื่อง โดยใช้จินตนาการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะของตน
	ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์
	สามารถแสดงความสนใจต่อองค์ประกอบที่เด่นชัด เชื่อมโยงงานศิลปะกับความทรงจำที่ตนเองมี สามารถจินตนาการเรื่องราวที่แตกต่างกับสิ่งที่เห็น ชอบในชิ้นงานศิลปะ และตีความอารมณ์จากสีที่เห็นได้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตารางประกอบการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen	
ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen	
ระดับที่ 2	การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive) ผู้ชมจะเริ่มตัดสินผลงานแสดงจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง และเริ่มเห็นต่างกับผลงานที่ได้ชม
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของงานแสดงเข้ากับความจริงทางโลก ตัดสินงานศิลปะที่แสดงว่าแปลกแตกต่างจากโลกของความเป็นจริง และแสดงความเห็นต่างกับงานที่ได้ชม
ระดับที่ 3	การให้รายละเอียด (Classifying) ผู้ชมจะเริ่มแยกแยะลักษณะของการสร้างงาน ความหมาย สิ่งที่ผู้สร้างงานต้องการจะสื่อ โดยใช้ความเป็นเหตุเป็นผลในการคิดวิเคราะห์
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	สามารถแสดงความสนใจถึงระยะเวลา สถานที่ และรูปแบบของการสร้างงาน สามารถหยิบจับรายละเอียดในงานศิลปะและ เริ่มให้รายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้นได้
ระดับที่ 4	การตีความ (Interpretive) ผู้ชมจะเริ่มมีการตีความที่หลากหลายมากขึ้น เชื่อในการวิเคราะห์ของตนเองและมุ่งหาแนวทางใหม่ในการให้ความหมายกับงานศิลปะ จนไปถึงการแสดงความคิดเห็นเรื่องการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	มีความเชื่อว่าทุกอย่างในการแสดงมีความหมายและตีความหมายในทุกๆส่วนของการแสดงได้ เชื่อในการให้ความเห็นที่แตกต่างของตัวเองและผู้อื่น ตีความงานศิลปะโดยใช้สัญลักษณ์ เพื่อการตีความหมายแบบใหม่อีกครั้งหนึ่ง ให้ความเห็นในการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง
ระดับที่ 5	ความเป็นตัวตน (Re-Creative) ผู้ชมจะหยุดความเห็นต่าง เข้าใจและซาบซึ้งถึงชิ้นงานศิลปะว่า งานชิ้นนี้มีเรื่องราวและมีคุณค่าทางศิลปะ เชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่ชีวิตของตนเอง
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	สามารถแสดงความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ รู้สึกว่าศิลปะไม่มีกาลเวลา ทุกครั้งที่ชมจะได้ความหมายใหม่เสมอ สามารถจินตนาการถึงการสร้างงานของศิลปิน ภูมิหลัง อุปสรรค ความเป็นมาของแนวคิดได้ เชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่เรื่องราวของชีวิตตนเองได้

2.2.4.1 การสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกเมื่อเกิดการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

ทำการแปลค่าจากตารางที่ป้อนรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ ได้กล่าวถึงระดับของสุนทรียธาตุที่มีผลต่อจิตใจได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความงาม ความไพเราะ ผลที่ได้จากขั้นนี้คือ ความพึงพอใจ โดยผลที่มีต่อจิตใจคือ ความยินดี ความสำราญ ความเพลิดเพลิน ความเบิกบานใจ ดีความออกมาเป็นการแสดงออกทางร่างกายคือ การยิ้ม ประมอ ดวงตาขยาย มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ความแปลกหูแปลกตา ความตราตรึงใจ ผลที่ได้จากขั้นนี้คือ ทำให้จดจำ และมีอารมณ์ร่วมในส่วนที่ทำให้จดจำ มีผลต่อจิตใจคือ ทำให้รู้สึกสนใจ แปลกใจ และสงสัย ดีความออกมาเป็นการแสดงออกทางร่างกายคือ ท่าทางประหลาดใจ ท่าทางสงสัย ท่าทางไม่พอใจในส่วนที่ทำให้เกิดอารมณ์ร่วม มีผลต่อจิตใจคือ เกิดความประทับใจ และความซาบซึ้ง ดีความออกมาเป็นการแสดงออกทางร่างกายคือ น้ำตาไหล และส่งเสียงร้องขอบใจ

ขั้นที่ 3 ความเลอเลิศ ความสูงส่ง ผลที่ได้จากขั้นนี้คือ รู้สึกปลอดภัย เสียสละ ไม่มีอคติดีความออกมาเป็นการแสดงออกทางร่างกายคือ การส่งเสียงดังร้องขอบใจ ดวงตาอันมุ่งมั่น ความนิ่งสงบ โดยจะใช้ข้อมูลนี้ไปเป็นแบบแผนในการสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานขณะชมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

2.2.4.2 สุนทรียศาสตร์ในคัมภีร์นาฏยศาสตร์

ศิลปะในทัศนะของคัมภีร์นาฏยศาสตร์ คือ กระบวนการสื่อสารรสจากศิลปินไปสู่ผู้ชมผ่านทางงานศิลปะ และงานศิลปะก็คืองานที่ก่อให้เกิดรส หรืองานที่ศิลปินถ่ายทอดภาวะไว้ และก่อให้เกิดรสในผู้ชมงานศิลปะ ทั้งนี้รส หมายถึง ความรู้สึกที่ตอบสนองต่ออารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ชมได้ชมงานศิลปะและความรู้สึกนั้น ทำให้ผู้ชมเกิดความเบิกบานใจ แต่รสไม่ใช่ตัวอารมณ์ที่เกิดขึ้น แต่เป็นความรู้สึกที่เรามีเพื่อตอบสนองต่ออารมณ์ที่เกิดขึ้น การตัดสินความสำเร็จของการแสดงมี 2 ประการคือ

1) ความสำเร็จในระดับมนุษย์ (Human Success) เป็นความสำเร็จจากการที่ผู้ชมมีความเข้าใจในงานตรงกับสิ่งที่ผู้สร้างต้องการถ่ายทอด สังเกตจากการที่ศิลปินแสดงภาวะอะไร ผู้ชมก็ได้รับรสตามที่ศิลปินแสดงไว้ในงานศิลปะ โดยขึ้นอยู่กับปฏิกริยาของผู้ชมว่าได้รับรสเหมือนกันกับที่นักแสดงได้ถ่ายทอดภาวะไว้หรือไม่ ความสำเร็จในระดับนี้ต้องอาศัยความพร้อมทางจิตใจ ที่จะต้องพร้อมร่วมรับรู้ความรู้สึก ทำใจเป็นกลาง

2) ความสำเร็จในระดับวิญญาน (Divine Success) คือ การที่ภาวะได้ถูกถ่ายทอดออกมาราวกับว่านักแสดงมีอารมณ์ ความรู้สึกนั้นจริงๆ และผู้ชมได้รับรสและมีอารมณ์ความรู้สึกร่วม

ราวกับเกิดขึ้นกับตัวเอง อันเป็นลักษณะที่แสดงถึงนักแสดงและผู้ชมได้เข้าถึงวิญญาณของงานนั้นและหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน สิ่งที่แสดงออกจากผู้ชม คือ การนิ่ง ไม่ส่งเสียง ไม่มีการรบกวน เป็นการทำให้ผู้ชมเข้าถึงรสที่แท้จริงและยังนำไปสู่ความพึงพอใจสูงสุดที่เป็นความพึงพอใจจากความตระหนักรู้สังเกตได้ว่าการตัดสินคุณค่างานศิลปะการแสดงตามทัศนะของนาฏยศาสตร์นั้น ให้ความสำคัญกับรสที่เกิดขึ้นของผู้ชม โดยรสที่เกิดจากภาวะซึ่งอยู่ในงานศิลปะที่ศิลปินถ่ายทอด ไม่ใช่รสที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ศิลปะของผู้ชม และไม่จำเป็นต้องใช้เกณฑ์นอกเหนือจากบริบทของศิลปะมาใช้ตัดสิน (ฐิติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์, 2542) แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการ จึงจะมีการใช้เกณฑ์นี้ร่วมกับ เกณฑ์การตัดสินอื่นด้วย

ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ในคัมภีร์นาฏยศาสตร์สามารถนำมาเป็นตัวเลือกในการตอบปัญหาได้ การรับรู้รส เป็นกระบวนการสื่อสารระหว่างศิลปินและผู้ชมศิลปะ โดยผ่านงานศิลปะ การพิจารณาถึงการรับรู้รสที่เกิดในผู้ชมงานศิลปะที่ตรงกับภาวะที่ศิลปินได้ถ่ายทอดไว้ ทำให้การตัดสินงานศิลปะได้อย่างมีวัตถุประสงค์ เพราะรสเป็นคุณสมบัติที่ได้จากภาวะที่อยู่ในงานศิลปะและคนทั่วไปไม่ได้จึงมีความเป็นสากลไม่ขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละบุคคล (ฐิติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์, 2545)

จากการศึกษาสุนทรียภาพที่เกิดขึ้นในศิลปะการแสดงแล้ว สามารถสังเคราะห์ออกมาเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 สุนทรียภาพที่เกิดขึ้นในศิลปะการแสดง

ขั้น	ระดับความสำเร็จ	ลักษณะที่ปรากฏ	ผลต่อจิตใจ	ผลที่ตามมา
1	ความสำเร็จในระดับมนุษย์	มีความเข้าใจต่องานศิลปะที่เกิดขึ้นได้ตรงกับความตั้งใจของศิลปิน	ใจเป็นกลางพร้อมที่จะรับความรู้สึกจากการแสดง	ได้รับความพึงพอใจ
2	ความสำเร็จในระดับวิญญาณ	การนิ่งไม่ส่งเสียง ไม่มีการรบกวน	เข้าถึงรสที่แท้จริง มีอารมณ์ความรู้สึกร่วมราวกับเกิดขึ้นกับตัวเอง	ได้รับความพึงพอใจสูงสุด

2.3 ศิลปะหลังสมัยใหม่ (Post-modern Art)

หลังสมัยใหม่ (Post-modernism) ไม่ว่าจะ เป็นแนวคิดใหม่ทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประวัติศาสตร์ ฯลฯ ลัทธิหลังสมัยใหม่ที่ เชื่อมมั่นในปัญญาความคิด สภาพแวดล้อม การผสมผสานความคิด เชื่อมมั่น ในเสรีภาพและความหลากหลายทางความคิด

ศิลปะหลังสมัยใหม่ (Post-modern Art) ก็ได้ดูดซับความคิด นำเสนอความคิดและการ ปฏิวัติทางศิลปะที่หลากหลาย แสดงบทบาท ของศิลปะร่วมสมัยที่มีฐานปัญญาและทฤษฎีหรือแนวคิด (intellectual and theoretical basis) เป็นด้านหลัก โดยที่มิได้คำนึงถึงกระบวนแบบ (style) ดังเช่น ศิลปะสมัยใหม่ (Modern Art) ศิลปะมีความหลากหลาย ตั้งแต่การแสดงแนวคิดอย่างบริสุทธิ์ การแสดงเทคนิค ไปจนถึงการ แสดงภาพลักษณ์ของความคิด

เมื่อเรามีอิสรภาพและเสรีภาพมากขึ้น เราย่อมสูญเสียบางสิ่ง บางอย่างในอดีตไปด้วย เช่นกัน ศิลปะหลังสมัยใหม่อาจจะต่อต้านหรือ ไม่เห็นด้วยกับการที่ศิลปะจะต้องเป็นสิ่งถาวร (durability) ศิลปะอาจ จะเกิดขึ้นชั่วคราว ศิลปะอาจไม่เกี่ยวข้องกับกาลเวลา ในอดีต จิตรกรรม ประติมากรรมอาจเกี่ยวไม่ข้องกับพื้นฐานเหล่านั้นเลยก็ได้ ศิลปินยุคหลังสมัยใหม่มีแนวโน้มที่ จะ ผลักดันศิลปะให้พ้นกรอบของแบบแผนประเพณีนิยม พิพิธภัณฑ์ บ้าน อาคารธุรกิจ ศิลปะไม่ จำเป็นต้องเป็นวัตถุสะสมในพิพิธภัณฑ์ หรือในคอลเลกชันส่วนตัว ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งนิทรรศการ ตามแบบ แบบเดิม ไม่จำเป็นต้องเป็นวัตถุที่ไปแขวนหรือไปติดตั้งเบื้องหน้า ผู้คน จะต้องไปห้อมล้อม ขึ้นชมอย่างเป็นกิจลักษณะ ศิลปะอาจอยู่ร่วมกับ เราในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในสังคมมากกว่าการ แยกกันอยู่ดังที่ผ่านมา (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2544)

บางครั้งศิลปะหลังสมัยใหม่อาจแสดงความคิด ที่อยู่เหนือวัตถุ ศิลปินใช้วัตถุเป็นสื่ออย่าง หลากหลายความคิดหรือหลากหลายความรู้ สึกสัมผัส ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่เปิดกว้าง ศิลปิน อาจจะใช้หลอด ไฟนีออน คอมพิวเตอร์ ร่างกายของศิลปิน ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ใช้ เป็นสื่อสำหรับ การนำเสนอศิลปะ การเชื่อมโยงระหว่างศิลปินและ ศิลปะเป็นไปอย่างใกล้ชิด บางครั้งอาจรวมเป็น สิ่งเดียวกันหรือเป็นสิ่งที่ เหมือนกัน เช่น ในกรณีของศิลปะร่างกาย (Body Art) ที่ใช้ร่างกาย เป็นสื่อแสดงออก เป็นต้น

ลัทธิหลังสมัยใหม่ในทางศิลปะได้เห็นภาพชัดเจนขึ้นระหว่าง ทศวรรษ 1970 ศิลปะที่ได้รับการ สร้างสรรค์โดยศิลปิน เรานำศิลปะใน รูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นจิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะ ภาพพิมพ์ ไปติดตั้งไว้ในพิพิธภัณฑ์ในสำนักงานในบ้าน หรือแม้แต่การติดตั้ง ประติมากรรมไว้กลาง สนามในสวนสาธารณะ มนุษย์เป็นผู้ชื่นชม มนุษย์กับศิลปะแปลกแยกจากกัน แยกแยกจาก สภาพแวดล้อม แยกแยกจากธรรมชาติ ศิลปะมีแบบแผนค่อนข้างตายตัวและชัดเจน จากอดีต การเปลี่ยนแปลงมากมายของลัทธิสมัยใหม่ (Modernism) ก็เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงในเชิง พัฒนาการอย่างถ้อยที่ถ้อยอาศัยต่อกันในอดีตมีศิลปินที่สร้างแรงบันดาลใจ ภาพต้นแบบ และวิธีการ

สร้างงานศิลปะแบบต่างๆ ช่วงกลางศตวรรษที่ 19 การค้นหาแรงบันดาลใจใหม่ที่ไม่ซ้ำใครโดยใช้วิธีการเก่านั้นเป็นไปได้จึงเกิดทฤษฎีทางศิลปะแบบใหม่ขึ้นหลายทฤษฎี โดยมีผลกระทบจากกระแสสังคม การเมือง และแนวคิดทุนนิยม แต่เมื่อเข้าสู่ ศตวรรษที่ 20 กระแสได้แปรเปลี่ยนกลายมาเป็นแนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เคยเกิดขึ้นถูกปฏิรูปจนหมดสิ้นเพื่อให้ศิลปินได้ค้นหาแนวทางของตัวเองไม่ใช่เพียงแต่ตามเรื่องราวในอดีต หรือหากจะใช้วิธีการในอดีตตามผสมจนเกิดรูปแบบใหม่ของตนเองก็ย่อมทำได้ (Hicks, 2001)

ในส่วนของประวัติศาสตร์ Post modernism ก็คือการปฏิเสธ ความแน่นอนตายตัวของอดีตนั่นเอง ไม่มีความเป็นจริงแห่งอดีตที่ นอกเหนือไปจากสิ่งที่นักประวัติศาสตร์เลือกกำหนดขึ้น อันหมายถึง การถือว่าไม่มีความจริงอันเป็นภววิสัย (Objectivity) เกี่ยวกับอดีตแต่ อย่างไรก็ดีทั้งสิ้น (ทักษิณา พิพิธกุล, 2558)

แนวความคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่มุ่งไปที่การเปิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจากศิลปะสมัยใหม่ที่โดนปิดล้อมอยู่ในพิพิธพันธ์ว่าเป็นศิลปะชั้นสูงไม่สามารถแตะต้องได้ ให้เข้าสู่ชีวิตประจำวันของผู้คน ให้ได้เข้าสู่สายตาของคนทั้งโลก แนวความคิดที่จะไม่สร้างงานศิลปะที่ทำมาเพื่อตั้งราคาขายและจับต้องได้เป็นรูปธรรม โดยการใช้สิ่งที่ไม่เป็นรูปแบบถาวรเช่น กงดินกงทราย การขุดหลุมในทะเลทราย หรืองานศิลปะแสดงสดที่จะเกิดขึ้นเมื่อทำการแสดงเท่านั้น แต่ในที่สุดแล้วก็พบว่า งานศิลปะทุกชิ้นแม้ว่าจะไม่สามารถจับต้องเป็นเจ้าของได้ นักสะสมงานศิลปะก็ยินดีที่จะให้ราคาที่สูงขึ้นสำหรับงานศิลปะทุกชิ้น (Adams, 2010)

ศิลปะหลังสมัยใหม่ได้รวมแนวความคิดและนำเสนอวิธีการปฏิบัติที่หลากหลาย ทั้งการมีฐานปัญญาแนวคิดจากศิลปะร่วมสมัย การสร้างงานศิลปะแบบที่ไม่คำนึงถึงกระบวนการอย่างศิลปะสมัยใหม่ จนถึงการแสดงจินตภาพหรือการแสดงเฉพาะเทคนิค นอกจากนั้นแล้วศิลปะหลังสมัยใหม่ยังไม่สนใจในการนำไปใช้งานหรือแบบแผนประเพณีนิยม โดยการใช้วัสดุจากธรรมชาติ หรือวัสดุในชีวิตประจำวันที่ไม่จำเจซ้ำซาก (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2547)

2.3.1 เกล็ดลักษณะของศิลปะหลังสมัยใหม่

มีการอธิบายไว้ทั้งสิ้น 6 ประการคือ

- 1) การปฏิเสธศูนย์กลาง (Centre) ซึ่งก็คือการปฏิเสธอำนาจที่ครอบงำ เน้น ขยายขอบขอบมุม (margins) เพื่อปลดปล่อยการครอบงำทางเวลา เทศะ และอัตลักษณ์ที่ยังหลงเหลืออยู่ในงานวรรณกรรมจำนวนมากที่พุดถึงแง่มุมเล็ก ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก
- 2) การปฏิเสธความเป็นเอกภาพ (unity) หรือองค์รวม (totality) ภาพเขียน หรือสถาปัตยกรรมไม่จำเป็นต้องจบสมบูรณ์ อาจเป็นหลายเรื่องราวที่ทับซ้อนกันก็ได้

- 3) การปฏิเสธเอกภาพในที่นี้อาจทำได้โดยนำแนวคิดในเรื่องการยำใหญ่ (eclectic) เช่น หลายกาลเทศะ และหลายยุคสมัย ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต วัฒนธรรมที่พบเห็นได้ อย่างโจ่งแจ้ง
- 4) นอกจากลักษณะของการยำใหญ่แนวคิดแล้ว อาจใช้วิธีการแบบลูกผสม ทั้งสิ่งที่ใกล้เคียงหรือขัดแย้งกัน ทำให้เกิดคำถามต่องานศิลปะนั้น ๆ ที่ไม่ชัดเจนและคลุมเครือ
- 5) มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงไปในด้านที่ต่อต้านกับกระแสของโครงสร้างระเบียบหรือลำดับอย่างชัดเจน
- 6) โปสโมเดิร์นปฏิเสธจุดเริ่มต้น จึงเป็นการปฏิเสธต่อประวัติศาสตร์ แต่โหยหาอดีต (nostalgia) เนื่องจากความไม่มั่นคงทางอัตลักษณ์ (ธรากร จันทนสาโร, 2557)

2.3.2 ศิลปะการแสดงหลังสมัยใหม่ (Post-modern Performing Arts)

ในโลกของศิลปะการแสดงที่มีความใหม่อยู่แล้ว ก็ยังคงพัฒนาให้แปลกแตกต่างไปได้มากขึ้น โดยการก้าวข้ามขีดจำกัดต่างๆที่โดนกำหนดไว้ด้วยจารีต ประเพณี หรือข้อจำกัดเรื่องเพศสภาพ สถานที่ และลักษณะการรับชม

ในการฝ่าฝืนกรอบข้อบังคับ เป็นตัวแทนแห่งเสรีภาพที่โดนจำกัดไว้ในการเคลื่อนไหวเพื่อเปลี่ยนแปลงอะไรบางอย่าง เราจึงต้องฝ่าฝืนอะไรเดิม ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอิสรภาพ (Sell, 2008)

งานศิลปะการแสดงหลังสมัยใหม่ที่ไม่คำนึงถึงสถานที่ที่มีมาก ไม่ว่าจะนำการแสดงที่เล่นในโรงละครออกไปแสดงข้างนอก และการนำการแสดงข้างนอกเข้าสู่โรงละคร ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพให้กับผู้ชม อีกทั้งมีการแสดงที่สร้างขึ้นเพื่อสถานที่หนึ่ง โดยที่ไม่จำเป็นจะต้องเหมาะสมกับการแสดงแต่อย่างใดเลย เพียงสร้างขึ้นมาให้เล่าเรื่องราวของสถานที่นั้นแทน การแสดงลักษณะนี้เรียกว่า การแสดงเฉพาะที่ (Site-specific performance) (Kaye, 2006)

สรุปได้ว่าศิลปะหลังสมัยใหม่คือศิลปะที่ประกาศอิสรภาพทางความคิด และต้องการมีความเป็นตัวของตัวเอง เป็นศิลปะที่แสดงความคิดอยู่เหนือวัตถุ โดยจะใช้วัตถุเป็นสื่อกลางในการสื่อความคิดหรืออารมณ์ความรู้สึก มุ่งไปที่การเปิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจากศิลปะสมัยใหม่ที่โดนปิดล้อมอยู่ในพิพิธภัณฑ์ว่าเป็นศิลปะชั้นสูงไม่สามารถแตะต้องได้ ให้เข้าสู่ชีวิตประจำวันของผู้คน เน้นการสร้างงานศิลปะที่ไม่เป็นรูปธรรมถาวร และผสมผสานศาสตร์หลายแขนงเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสิ่งใหม่ ไม่ยึดติดกับกรอบ จารีต หรือประเพณีดั้งเดิม

2.4 ทักษะศิลป์

ทัศนศิลป์ เป็นชื่อเรียกรวมของงานศิลปะที่ใช้การมองเห็นเป็นเครื่องมือการรับรู้สุนทรียภาพ ซึ่งมีศิลปะหลายประเภทด้วยกันเช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม งานสามประภพนี้เป็นเป็นรูปแบบหลักของงานศิลปะ ศิลปะภาพพิมพ์ เข้ามามีบทบาทภายหลังและมีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ศิลปะผสมผสาน เป็นทัศนศิลป์แนวใหม่ นิยมสร้างขึ้นมาตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 20 มีวิธีการสร้างและเทคนิคหลากหลาย มีการนำวัสดุนานาชนิดเข้ามาใช้ มีการรวมลักษณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์เข้ามาผสมผสานเป็นงานชิ้นเดียวกัน จึงเรียกการสร้างลักษณะนี้ว่าเป็นงาน 2 มิติ หรือ 3 มิติ โดยใช้วิธีการสร้างว่า สื่อผสม (mixed media) นอกจากนี้ยังมีการขยายการสร้างในมิติต่าง ๆ อย่างหลากหลายเช่น ภาพถ่าย วีดิทัศน์ ภาพยนต์ และอื่น ๆ ซึ่งเรียกรวมศิลปะประเภทนี้ว่าศิลปะผสม หรือศิลปะผสมผสาน นับเป็นการเปิดและรองรับศิลปะแนวใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อเหตุผลทางการศึกษาและเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไป (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559)

ทัศนศิลป์คือ ศิลปะที่สามารถมองเห็นความงามจากรูปลักษณะ จึงมีขอบข่ายที่กว้างขวางสำหรับสำหรับทัศนศิลป์ที่เป็นวิจิตรศิลป์ ได้แก่ จิตรกรรม (painting) ประติมากรรม (sculpture) สถาปัตยกรรม (architecture) และภาพพิมพ์(graphic art) (วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูรย์, 2524)

ทัศนศิลป์ เป็นศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยการเห็น ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และสถาปัตยกรรม (ชลูด นิมเสมอ, 2544)

ดังนั้น ความหมายของทัศนศิลป์กล่าวโดยสรุปคือ ผลงานศิลปกรรมที่ผู้ชมสามารถสัมผัสรับรู้ได้ด้วยการมองเห็น ประกอบด้วย 3 ประเภทหลักคือ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และสื่อผสม(mixed media) ที่ได้เข้ามามีบทบาทในปัจจุบัน

2.4.1 ศิลปะการแสดงสด (Performance Art)

ศิลปะร่างกาย (body art) หรือที่รู้จักว่า ศิลปะการแสดงสด ใช้ร่างกายในการสร้างงานศิลปะโดยการเป็นส่วนหนึ่งกับงานศิลปะ การเคลื่อนไหวที่ธรรมดาตามหลักมินิมอล (minimal art) บางการแสดงในลักษณะที่คล้ายกับการแสดงนาฏศิลป์ (dance) บางการแสดงใช้ลักษณะคล้ายการแสดงละครใบ้ (mime) บางการแสดงก็ไม่มีเหตุผลในการกระทำสิ่งต่างๆ (absurd) การแสดงศิลปะหลังสมัยใหม่ในลักษณะนี้เพื่อเป็นการลดความสำคัญของวัตถุลง ให้นั้นที่ความรู้สึกที่หลากหลายแทน (Adams, 2010)

ศิลปะการแสดงสด เกิดขึ้นจากการที่ศิลปินต้องการสื่อสารกับคนดูโดยตรง มากไปกว่าที่จิตรกรรมและประติมากรรมสามารถทำได้ ซึ่งเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปลายคริสต์ทศวรรษ 1960 ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปินในสายทัศนศิลป์หลายคน ตั้งแต่กลุ่ม ดาดา (Dada) จอห์น เจจ

(John Cage) ผู้ซึ่งทำให้ความคิดแบบ ดาด้า และ ศิลปินกลุ่มกูไต (Gutai Group) ที่สร้างงานโดยใช้ งานลักษณะใหญ่ ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น งานแสดงเชิงละคร สิ่งแวดล้อม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นงาน ศิลปะที่ใช้ร่างกาย เป็นการแสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์ (process and act of creation) สร้าง แรงบันดาลใจแก่ แจ็คสัน พอลล็อก (Jackson Pollock) และศิลปะ Abstract Expressionism ที่ทำจิตรกรรมแบบแอ็คชัน เพ้นติ้ง (action painting) จนกระทั่งปลายคริสต์ทศวรรษ 1970 ศิลปินปฏิเสฐที่จะใช้คำว่า เพอร์ฟอร์แมนซ์ นี้กับการแสดงในแบบละครเวที (ซึ่งนิยมใช้คำว่า ศิลปะการแสดง, performing art มากกว่า) (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2547)

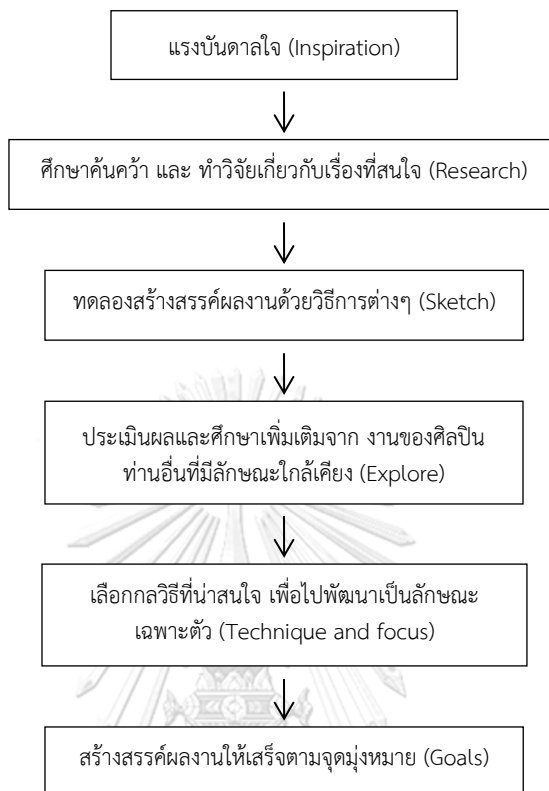
ศิลปะการแสดงสดเป็นศิลปะที่ฝึกฝนและกระทำด้วยบุคคลในเวลาที่ได้กำหนดไว้ในสถานที่ ที่ได้กำหนดไว้สำหรับผู้ชม การแสดงศิลปะประเภทนี้จะแสดงสดต่อหน้าผู้ชมเพื่อสร้างประสบการณ์ ทางสุนทรียภาพ และบางการแสดงผู้ชมอาจพบกับประสบการณ์ใหม่ที่คาดไม่ถึง (Irish Museum of Modern Art, 2009)

ดังนั้นศิลปะการแสดงสด คือการจัดแสดงงานศิลปะซึ่งการแสดงเป็นศูนย์กลางที่จะถ่ายทอด งานศิลปะออกไป แตกต่างจากศิลปะการแสดงคือศิลปะการแสดงที่ไม่ใช่การเสแสร้งแก้งทำเพราะ ใช้ร่างกายกระทำประสบการณ์ให้เกิดขึ้นจริง โดยที่มีปัจจัยหลักสามสิ่งที่กำหนดไว้คือ 1) เวลา 2) สถานที่ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงและผู้ชม โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงและ ผู้ชมเป็นการสื่อสารสุนทรียภาพที่มีพลัง (Sandström, 2010) ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาเพื่อใช้ต่อใน ชีวิตประจำวันได้

2.4.1.1 Happening Art

Happening Art เกี่ยวข้องกับความรู้สึกลึกลับสัมผัสทางศิลปะ (art sensibility) เป็น ความรู้สึกถึงสภาพแวดล้อมที่ผสมผสานเข้าด้วยกัน (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2547) สิ่งแวดล้อมที่อาจเป็น เสียงที่ผสมกัน ช่วงเวลา การแสดง ความรู้สึกที่โดนกระตุ้นอย่างเป็นปรากฏการณ์ เพื่อกระตุ้น ความรู้สึกอย่างฉับพลัน งานศิลปะลักษณะนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องมีลักษณะใหญ่ สามารถแสดงได้ คนเดียว หรือขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ (Mason, 1992) ในบางการแสดงผู้ชมก็ถูกดึงเข้าไปมีส่วนร่วม ในการแสดงด้วย (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559)

2.4.2 กระบวนการสร้างงานทัศนศิลป์

แผนผังที่ 2 กระบวนการสร้างงานทัศนศิลป์

(คณศ ศीलสัตย์, 2560; Deeds, 2003; Huggins, 2015)

แรงบันดาลใจ (Inspiration)

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ จะเริ่มจากวงกรอบแนวทางจากความคิดรวบยอด (concept) ในการสร้างสรรค์จากสิ่งที่น่าสนใจ ที่สามารถเกิดขึ้นจากการสังเกตการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว ธรรมชาติ ความประทับใจ ความสูญเสีย หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับมาไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม คัดกรองออกมาเป็น แรงบันดาลใจ (Inspiration) จากเนื้อหาที่ผู้สร้างงานสนใจ อาจมีเพียงหัวข้อเดียวหรือมากกว่าหนึ่งหัวข้อก็ได้ (จากแหล่งที่มาอันหลากหลายของความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้สร้างงานได้รับมา)

ศึกษาค้นคว้า และ ทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจ (Research)

ศึกษา ค้นคว้า และทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องที่ทำให้ความสนใจ โดยสามารถทำได้โดยชมผลงานศิลปะประเภทต่าง ๆ ไม่จำกัดว่าจะเป็นงานทัศนศิลป์หรือไม่ การหาข้อมูลจากศิลปะแขนงอื่น ๆ ทำให้กรอบความคิดสร้างสรรค์ที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นกว้างขึ้น

ทดลองสร้างสรรค์ผลงานด้วยวิธีการต่างๆ (Sketch)

ทดลองสร้างสรรค์ผลงานด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยการทดลองเทคนิคที่จะใช้ในการสร้างสรรค์โดย ทำซ้ำ เปลี่ยนแปลงรูปแบบ อาจนำกล้องดิจิทัล คอมพิวเตอร์ มาช่วยในการ สะเกต (Sketch) จนได้ผลเป็นที่พอใจ แล้วจึงจะสามารถนำไปพัฒนาต่อเป็นกลวิธี ที่พึงพอใจที่สุดไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชิ้นนั้น

ประเมินผลและศึกษาเพิ่มเติมจาก งานของศิลปินท่านอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียง (Explore)

การดูแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปินที่ผ่านประสบการณ์การสร้างสรรค์ผลงาน ในลักษณะที่ใกล้เคียงกันทำให้ได้แนวความคิดในการเลือกกลวิธีที่จะนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ของตนเอง ทำได้โดยการนำมาเทียบกับผลงานที่ทดลองสร้างสรรค์ในขั้นตอนก่อนหน้านี เพื่อจุดดูด้วย และเก็บข้อดีไว้ใช้ในขั้นตอนต่อไป

เลือกกลวิธีที่น่าสนใจ เพื่อไปพัฒนาเป็นลักษณะเฉพาะตัว (Technique and Style)

การพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอก็ต่อเมื่อศิลปิน เปิดใจกว้างโดยยอมรับให้อิทธิพลของสิ่งเร้าจากบริบทต่าง ๆ ตลอดจนรูปแบบ (Style) ของศิลปิน ท่านอื่น ๆ เข้ามามีบทบาทร่วมในการแสดงออกทั้งทางด้านความคิดและแรงบันดาลใจในผลงานแต่ละ ชิ้นของตนเองบ้าง เพื่อให้เกิดผลในด้านพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ สิ่งสำคัญที่สุดคือ การสร้างสรรค์ผลงานแต่ละครั้งนั้น ศิลปินต้องมีสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นจากความต้องการภายในจิตใจของ ศิลปินเอง (Intrinsic Value) ทั้งนี้แล้วการฝึกฝนเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดี จึงนำไปสู่การขัดเกลาและพัฒนาออกมาเป็นลักษณะเฉพาะตัว

สร้างสรรค์ผลงานให้เสร็จตามจุดมุ่งหมาย (Goals)

เริ่มโครงการใหม่ (New Project) ใหม่ โดยนำกรรมวิธีการสร้างสรรค์จากขั้นตอน เบื้องต้น มาปฏิบัติและต้องสำนึกอยู่เสมอว่าผลงานที่เกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์นั้นจะสามารถ เปลี่ยนแปลงและพัฒนาารูปแบบที่นำไปสู่สิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอไม่ยึดติดกับสิ่งใด โดยมีสิ่งสำคัญที่ควร ยึดไว้คือเป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมาย (Goals) ในการสร้างงาน

2.4.3 สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์

สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ เป็นการรับรู้คุณค่าของความงาม ความประณีตและเรื่องราว ต่าง ๆ จากการมองเห็นโดยตรง คุณค่าที่รับรู้ คือ รูปทรง และเรื่องราวที่เกิดจากทัศนธาตุ ได้แก่ เส้น สี แสงเงา พื้นผิว ความกลมกลืน รูปร่าง ฯลฯ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของความงามทัศนศิลป์ การที่ มนุษย์เกิดความรู้สึกซาบซึ้ง หรือได้รับรู้คุณค่าของสิ่งที่มีความงาม ความประณีต และเรื่องราวต่าง ๆ

ถือว่าได้รับสุนทรียภาพของสิ่งๆ นั้นแล้ว ทักษะศิลป์ (Visual Art) จัดอยู่ในศิลปะสาขาจิตรศิลป์ ที่ตอบสนองมนุษย์ทางด้านจิตใจและอารมณ์ ถือว่าเป็นศาสตร์แห่งการรับรู้ทางสายตา ที่เกิดจากการสัมผัสรับรู้ภายนอกร่างกายมนุษย์ โดยการมองเห็นผลงานที่สร้างสรรค์ มีรูปทรง สี สันที่สวยงาม มีคุณค่า กิณพินที่และจับต้องได้

การรับรู้ทางการมองเห็น (Visual Perception) เป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของทักษะศิลป์ เพราะผลงานที่สร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ จะต้องสัมผัสรับรู้ทางสายตา ลักษณะการมองเห็นรูปทรงแต่ละภาพในลักษณะต่างๆ การรู้จักสังเกตความเปลี่ยนแปลงของจุดมองเห็นทุกๆ ไปเป็นศักยภาพของประสาทสัมผัสเบื้องต้นทางหนึ่งที่น่ามาสู่ความรู้สึกทางการรับรู้ (สุชาติ เถาทอง, 2547)

ในด้านความเป็นจริงของการดำรงชีวิตมนุษย์การมองเห็นและเกิดความพึงพอใจในความสวยงามของงานศิลปะต่างๆ และเรียนรู้การมองจากการตัดสินผลงานศิลปะชิ้นนั้น ซึ่งประกอบด้วยความรู้ที่จะวิเคราะห์คุณค่าและความงามที่เกิดขึ้น โดยความเข้าใจที่ชัดเจนจะมาจาก ความรู้ด้านศิลปะและหลักการทางศิลปะ

ในการเกิดสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์โดยที่มองข้ามความรู้ทางศิลปะไปนั้น คือการมองแล้วเกิดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ซึ่งในแต่ละบุคคลย่อมไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความสมบูรณ์ในการรับรู้ของอวัยวะสัมผัส ประสบการณ์ที่สั่งสมมา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น (ฉลองสุนทรนนท์, 2558)

2.5 ศิลปะการแสดง

ศิลปะการแสดง เป็นรูปแบบของศิลปะชนิดหนึ่ง ที่สร้างความสุนทรีให้เกิดในจิตใจมนุษย์ ถือเป็นศิลปะที่สามารถสัมผัสได้ทั้งจากการมองเห็นเพียงอย่างเดียว หรืออาจทั้งจากการมองเห็นและฟังพร้อมๆ กัน

ศิลปะการแสดงคือศิลปะที่เกิดขึ้นจากการนำภาพจากประสบการณ์และจินตนาการของมนุษย์มาผูกเป็นเรื่อง และจัดเสนอในรูปแบบของการแสดง โดยมีผู้แสดงเป็นผู้สื่อความหมายและเรื่องราวต่อผู้ชม (สดใส พันธุมโกมล, 2538)

นอกจากนั้น ศิลปะการแสดง ยังหมายรวมถึง “งานดุริยางกรรม นาฏกรรม ตลอดจนมหรสพต่าง ๆ ซึ่งแฝงอยู่รวมกันเป็นองค์ประกอบ หรืออาจแยกออกจากกันเป็นประเภทจนเกิดเป็นเอกภาพด้านการสร้างสุนทรียารมณ์แก่ผู้เสพย์” (พิรพงศ์ เสนุไสย, 2550) ศิลปะการแสดงเกิดขึ้นมาจากศิลปะชั้นสูง ในอดีตศิลปะการแสดงที่เป็นที่นิยมในกลุ่มชนชั้นสูงคือ การแสดงบัลเลต์ (ballet) ละครบรอดเวย์ (Broadway) และ ดนตรีออเครสตรา (orchestra) แต่ในปัจจุบันก็มีการแสดงหลายรูปแบบเกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับในมุมต่างๆ ของโลกที่เราไม่รู้ รวมถึงการแสดงที่สร้างขึ้นโดยมือสมัครเล่น การแสดงแบบไม่มีรายได้ หรืออาสาสมัคร (McCarthy, 2001)

ศิลปะการแสดงจึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้เป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของตน เพื่อถ่ายทอดให้บุคคลอื่นได้เข้าใจรับรู้ถึงสิ่งที่ตนต้องการจะแสดงออก การแสดงถือเป็นศิลปะของการสื่อสารที่ปรากฏภาพเป็นรูปธรรม

2.5.1 ศิลปะการแสดงแบบสตรีท (Street Performing Art)

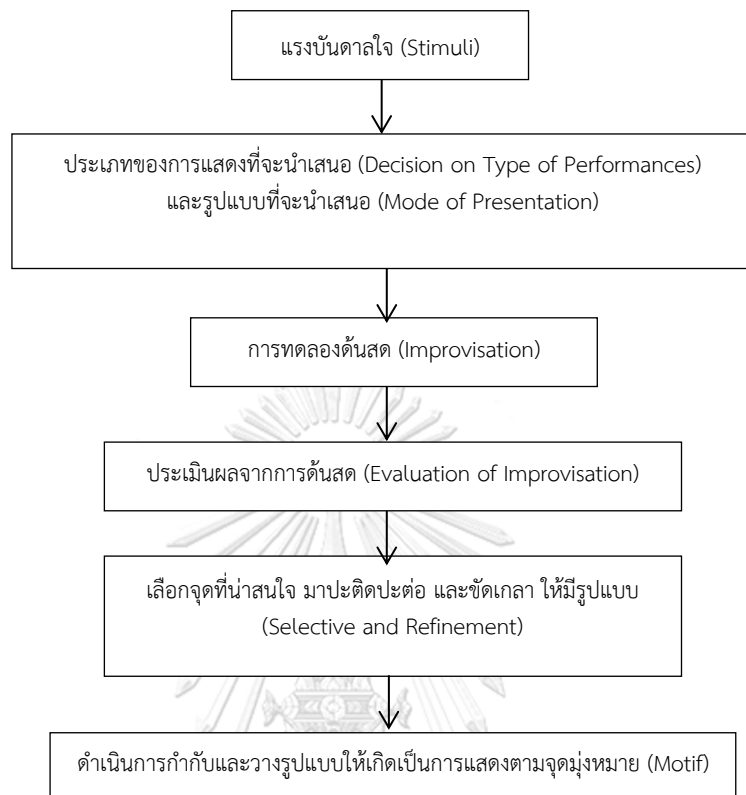
การแสดงข้างถนนหรือ ศิลปะการแสดงแบบสตรีทเริ่มมีมาตั้งแต่ยุคโรมัน ในเวลานั้นเป็นเพียงการแสดงข้างถนนที่ใช้ศิลปะการแสดงละครเพื่อความบันเทิงโดยใช้รูปแบบของการประกอบพิธีกรรมพ่อมดหมอผี (Shamanism) ซึ่งไม่ได้มีเพียงพิธีกรรม แต่ยังมี การเต้นเพื่อขอพรหรือบูชาพระเจ้า จากนั้นการที่ผู้คนเดินทาง วัฒนธรรมที่ได้แลกเปลี่ยน การแสดงตัวตลก (clowns) ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น และการแสดงอื่นๆที่มาจาก แอฟริกาใต้ อลาสกา ไนจีเรีย อเมริกาเหนือก็ได้เข้ามาแสดงให้เห็นเช่น การกลืนดาบ, การเลียนเสียงตุ๊กตา (ventriloquist), ศิลปะการหลบหนี (escapology), การเชิดหุ่น, การลอยตัวกลางอากาศ (levitation), การแสดงลุยไฟลุยหนามที่มาจากพิธีกรรมพ่อมดหมอผีจากทวีปเอเชีย, ยิมนาสติก, ละครใบ้ และการเล่นกล หรือจ๊กกิ้ง (juggling) เป็นต้น (Mason,1992) จากการแสดงที่ให้ชมฟรี ขยับขึ้นมาเป็นการแสดงเพื่อแลกกับค่าชม ซึ่งต่อมา รู้กันในนาม Buskers หรือผู้ทำกิจกรรมการแสดงเปิดหมวกข้างถนนเพื่อหารายได้จากการแสดงที่ทำให้ผู้คนที่สัญจรผ่านไปมามีความสุข (Cohen and Greenwood, 1981)

ศิลปะการแสดงแบบสตรีท ได้รับความนิยมแพร่หลายมากขึ้นจากคนกลุ่มเดียวขยายไปจนถึงระดับโลกซึ่งรวมถึงประเทศไทย ผู้ที่สนใจได้ศึกษาและพัฒนาจนมีหลักการฝึกฝนหลากหลายรูปแบบ เช่นเดียวกับประเทศไทยที่มีการฝึกฝนและพัฒนาารูปแบบของกลุ่มการแสดงของตนเอง ซึ่งในแต่ละกลุ่มแสดงมีเทคนิคเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน (Mason, 1992)

ศิลปะการแสดงแบบสตรีท มีความยืดหยุ่นและเข้าถึงผู้คนได้มากกว่าศิลปะการแสดงประเภทอื่นๆ เนื่องจากธรรมชาติของการแสดงตามท้องถนน และมีความจำเป็นจะต้องทำให้อุคน่าสนใจและดึงดูดสายตาของผู้คนที่สัญจรผ่านแคว้นนั้นอีกด้วย (ไพรวลัย แก่นอากาศ, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2560)

กล่าวโดยสรุป ความหมายของศิลปะการแสดงแบบสตรีทคือ ศิลปะการแสดงที่อยู่ตามท้องถนนหรือมีจุดกำเนิดจากการแสดงตามท้องถนน และมีความสามารถในการดึงดูดความสนใจของผู้คนที่สัญจรไปมา ซึ่งมีความยืดหยุ่นและมีความสามารถในการบูรณาการกับศาสตร์การสร้างภาพอย่างทัศนศิลป์ได้ดี

2.5.2 กระบวนการสร้างงานแสดง

แผนผังที่ 3 กระบวนการสร้างงานแสดง

(ธรากร จันทนะสาโร, 2550)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แรงบันดาลใจ (Stimuli)

แรงบันดาลใจ หรือ ปัจจัยกระตุ้น เกิดได้จากหลายสิ่งรอบกายทั้งจาก การได้ยิน การมองเห็น บางทีอาจเกิดจากความรู้สึกส่วนตัวหรือจากส่วนรวม แรงกระตุ้นนี้อาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของผู้กำกับเอง หรือจากวิถีชีวิต สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ศาสนา ฯลฯ เป็นสิ่งเริ่มต้นที่จะจุดประกายให้สร้างงานออกมาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ทั้งนี้ควรคำนึงถึงจุดประสงค์หลักของการแสดง และศักยภาพของนักแสดงเป็นสิ่งสำคัญ

ประเภทของการแสดงที่จะนำเสนอ (Type of Performances)

หลังจากทราบถึงแรงกระตุ้น แรงบันดาลใจ หรือสาเหตุในการสร้างงานแล้ว ก็มาถึงการเลือกวิธีการที่จะนำเสนอ (Presentation) ที่จะให้ออกมาในรูปแบบใด ซึ่งโดยปกติผู้กำกับลีลามักสร้างสรรค์งานออกมาตามความถนัดของตน หรืออาจจะเป็นการทดลองงานแนวใหม่ (Experimental Dance)

การทดลองโดยการด้นสด (Improvisation)

การด้นสด (Improvisation) เป็นส่วนช่วยที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการสร้างงาน โดยสามารถทำได้ทั้งผู้กำกับลีลาและนักแสดง โดยการตั้งโจทย์ขึ้นมาแล้วลองปลดปล่อยความคิดกับร่างกายให้สอดคล้องกับเพลงหรือสถานการณ์ที่กำหนดโดยไม่ได้มีการเตรียมตัวไว้ก่อน ซึ่งนักแสดงต้องอาศัยความสามารถและไหวพริบในการสร้างสรรค์ท่าทาง การด้นสดอาจทำได้หลายครั้งซึ่งแต่ละครั้งอาจทำให้ผู้กำกับลีลาเห็นถึงศักยภาพของนักแสดงแต่ละคน รวมถึงได้แนวคิดและมุมมองที่กว้างขึ้น และยังสามารถนำสิ่งที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญมาใช้ในการแสดงจริงได้โดยนำมาจัดวางใหม่ตามความสมควร

การประเมินผลจากการด้นสด และการเลือกจุดที่น่าสนใจมาขัดเกลา (Evaluation of Improvisation, Selective and Refinement)

หลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลโดยการด้นสดแล้ว ก็ต้องมีการประเมินผลที่ได้รับว่าส่วนใดดีหรือไม่ อย่างไร หรือน่าจะสอดคล้องแนวความคิด (Idea) เพิ่มที่ตรงไหน เพื่อให้การแสดงถูกสื่อออกมาอย่างสมบูรณ์ การเลือกจุดที่น่าสนใจจากการด้นสดมาขัดเกลานั้น ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่นิยมทำ โดยเฉพาะในงานทดลอง เพราะลีลาที่เกิดขึ้นจากตัวนักแสดงเอง เวลาแสดงก็จะสบายตัวไม่รู้สึกกังวล เนื่องจากนักแสดงแต่ละคนมีความสามารถ ความชำนาญ และความถนัดในเทคนิคที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ผู้กำกับลีลาควรมีการขัดเกลาให้การเคลื่อนไหวดูเป็นไปได้อย่างดี ไม่ติดขัด ให้ราบรื่นและกลมกลืน หลังจากนั้นก็จะติดปะต่องานให้เป็นรูปร่างมากขึ้น

ดำเนินการกำกับให้มีรูปแบบทางการแสดง (Motif)

เมื่อได้ลักษณะการเคลื่อนไหวเป็นโครงอย่างคร่าว ๆ แล้ว ก็ร้อยเรียงให้ลงตัวและจัดวางระเบียบของการแสดงว่าช่วงไหนมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น โดยอาจแบ่งลำดับการสร้างงานจริงได้อีกดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างรวม เป็นการลำดับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยอาจเริ่มจากการทำงานในแผ่นกระดาษก่อน เพื่อให้เห็นภาพรวมได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งจะช่วยประหยัดเวลาในการทำงานและการฝึกซ้อมได้
2. การแบ่งช่วงอารมณ์ ในแต่ละการแสดงย่อมมีการแบ่งช่วงของการแสดง ว่าช่วงใดต้องการให้เกิดอารมณ์แบบใด ต้องการสื่ออะไร ต้องการเน้นช่วงไหน โดยอาจสั้นหรือยาวตามความเหมาะสม
3. ท่าทางและทิศทาง แต่ละการแสดงมักจะมีท่าทางที่ออกแบบเพื่อการแสดงนั้น ๆ ซึ่งได้มาจากการคิดค้นใหม่ของผู้ออกแบบลีลาหรือได้จากการด้นสดดังที่กล่าวมา ดังนั้นต้องมีการมาปรับแต่ละช่วงให้เข้าที่ กลมกลืน และเหมาะสม ส่วนทิศทาง หมายถึง การเดินทางของนักแสดงในแต่ละฉาก รวมถึงทางเข้าและออกจากเวทีด้วย

4. การลงรายละเอียด คือ ฝึกซ้อมให้นักแสดงพิถีพิถันในความถูกต้องมากขึ้น ซ้อมให้เกิดความเคยชินเพื่อที่จะได้ไม่เกิดความผิดพลาดในขณะที่แสดง ซึ่งในระหว่างการซ้อมอาจมีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงบางอย่างได้ตามความเหมาะสม แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีมีการเปลี่ยนเค้าโครงเดิมมากนัก มักจะปรับเพื่อการเข้าที่เพียงเท่านั้น (Clean Up) และเป็นช่วงสุดท้ายที่ทำงานร่วมกับทุกฝ่ายพร้อมกัน เช่น ทำงานฝ่ายแสง แจ็งจุดที่นักแสดงต้องอยู่ เพื่อจะได้ไม่ตกไฟ หรือทำงานกับฝ่ายฉาก เพื่อที่จะได้ทราบถึงตำแหน่งที่ควรระวังบนเวที และสุดท้ายคือการซ้อมแบบเหมือนจริง (Run Through) เพื่อตรวจสอบภาพรวมและปัญหาอีกครั้ง

2.5.3 สุนทรียภาพทางการเคลื่อนไหวของศิลปะการแสดง

เป็นการเคลื่อนไหวที่เกิดจากการปรุงแต่งขึ้นให้มีความประณีต งดงาม อ่อนช้อย โดยจะมีกระบวนการควบคู่ไปกับศาสตร์ด้านดนตรี หรือไม่มีก็ได้ สร้างความสุขความบันเทิงแก่ผู้ชมทั้งด้านอารมณ์และความรู้สึกอันทรงคุณค่า แสดงออกถึงกิริยาท่าทาง อารมณ์ และความรู้สึกบนใบหน้า ถ่ายทอดไปสู่ผู้ชมให้เข้าใจในเรื่องราวในแต่ละวันที่มีมนุษย์ต้องสัมผัสกับความงามตามธรรมชาติ ความงามนั้นมีการปรุงแต่งขึ้น การมองเห็นจะเป็นการรับรู้เป็นอันดับแรกและส่งผลไปยังส่วนต่างๆ ของร่างกายทำให้เกิดความรู้สึกทั้งด้านบวก และด้านลบ ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล สุนทรียภาพด้านการแสดงก็ไม่ได้แตกต่างกัน การแสดงเป็นการนำเรื่องราวในแง่มุมต่างๆ มาเรียบเรียงเป็นภาพ มีการกำหนดการสมมุติ คติ แง่คิดสะท้อนให้ผู้ชมเห็นทั้งด้านดี เลว เมื่อการแสดงจบสิ่งที่ผู้ชมได้รับคือความสุข ความซาบซึ้ง ซึ่งสามารถสัมผัสได้หลายทาง (Helbo, 1987) เช่น

การเห็นสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเราสามารถมองเห็นได้ด้วยตา เป็นการมองที่มีจุดมุ่งหมาย มีคุณค่าและมองอย่างสร้างสรรค์ ให้ความรู้สึกทางจิตใจอารมณ์ ผู้สัมผัสจะมีอารมณ์แห่งความสุขมากกว่าความทุกข์ (Dewey, 1980)

การได้ยินสิ่งต่างๆ ที่เราได้ยินได้ฟังจากการแสดงเป็นตัวบ่งบอกเรื่องราวที่สื่อมาให้ผู้ชมเข้าใจ ทั้งเสียงพูด เสียงขับร้อง เสียงดนตรี เสียงชาวออฟเพ็กที่ตื้นตันเร้าใจ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์คล้อยตาม เกิดทั้งความสุข ความทุกข์ ความสนุกสนานไปกับการแสดง (Koner, 1998) การเคลื่อนไหว การใช้ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก พลังเคลื่อนไหวตามอริยาบถต่าง ๆ ที่หลากหลายอยู่บนเวทีหรือบนจอภาพ ย่อมสะท้อนให้เห็นภาพที่ใกล้เคียงหรือเหมือนจริง จากผู้แสดง อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจ ความละเอียดอ่อน ความงดงาม เกิดปัญญาแก่ผู้ชม (Austring and Sørensen, 2010)

2.6 ศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

จากการศึกษาเอกสารจากเรื่องทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดงแบบสตรีท และศิลปะหลังสมัยใหม่ ศิลปะทั้งสองฝ่ายมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยตามหลักการของศิลปะหลังสมัยใหม่ที่ไม่มีความแน่นอนตายตัว ไม่คำนึงถึงสถานที่ และมุ่งเน้นไปที่การเปิดประสบการณ์ใหม่ รวมถึงการผสมผสานศาสตร์หลายแขนงเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสิ่งใหม่

ในการบูรณาการทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเข้าด้วยกันโดยหมายให้เกิดการส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพ สามารถทำได้โดยการนำลักษณะการเกิดสุนทรียภาพของทั้งสองศาสตร์มาหาความเชื่อมโยงเพื่อร่วมสร้างศิลปะบูรณาการรูปแบบใหม่

ในปีค.ศ. 1949 ศิลปินทัศนศิลป์ระดับโลกปีกัสโซ (Pablo Picasso) เริ่มการทดลองกับช่างภาพ จอน มิลลิ (Gjon Mili) ด้วยเทคนิคการวาดด้วยแสง (Light Painting) โดยใช้อุปกรณ์กำเนิดแสงขนาดเล็กวาดลงบนผืนผ้าใบในอากาศภายในห้องมืด และเก็บภาพโดยช่างภาพ แม้ว่าแสงไฟจะหายไปในพื้นที่ที่วาดเสร็จ แต่ภาพยังคงอยู่มาถึงหกทศวรรษ ได้นำภาพถ่ายทั้งหมดขึ้นแสดงในปี 1950 ที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่ ที่เมืองนิวยอร์ก (New York's Museum of Modern Art)

หนึ่งในนั้นเป็นการวาดภาพเซนทอร์ (centaur) ที่เป็นผลงานชิ้นสำคัญของเค้าขณะนั้น ครั้งหนึ่งอยู่บนผืนผ้าใบ แต่ครั้งนี้อยู่ในอากาศเป็นผลงานแห่งศตวรรษที่ 20 เป็นผลงานศิลปะที่ทั้งหายไปและคงอยู่พร้อม ๆ กัน (Cosgrove, 2020)

ภาพที่ 1 Light Painting1 ที่มา: Gjon Mili, 1949

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ภาพที่ 2 Light Painting 2 ที่มา: Gjon Mili, 1949

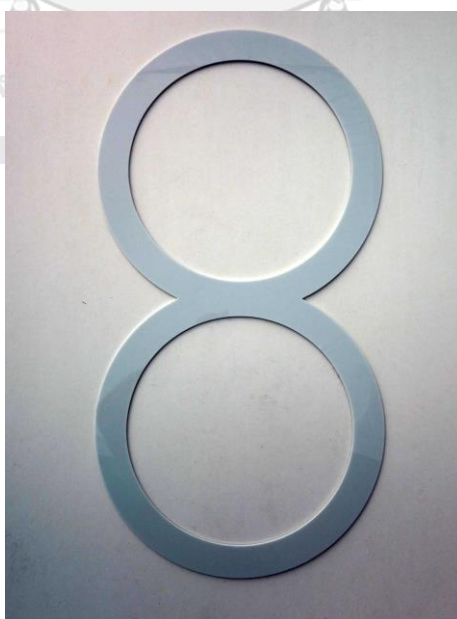
ในกรณีของปีกัสโซ ที่วาดภาพลงบนอากาศและต้องถูกการบันทึกภาพจึงจะสามารถเห็นเป็นเส้นและรูปร่างต่างๆบนอากาศ เป็นตัวอย่างของการบูรณาการศาสตร์การเคลื่อนไหว และภาพทัศนศิลป์ที่ถูกสร้างขึ้นในอากาศเป็นกรณีศึกษาที่คล้ายคลึงกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ และถ้านำลักษณะการเคลื่อนไหวของศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่มีความเป็นไปได้ในการสร้างภาพทัศนศิลป์ในอากาศเช่นเดียวกัน เสริมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทำให้การสร้างภาพเชิงทัศนในอากาศสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า โดยไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการถ่ายภาพ

กิจกรรมศิลปะการแสดงแบบสตรีทมีอยู่หลายแขนง หนึ่งในรูปแบบที่คุ้นตาคือรูปแบบของการสร้างภาพลวงตา (illusion) และการเล่นกล หรือจ๊กกิ้ง (juggling) หมายถึง การโยนของ 3 อย่างพร้อม ๆ หรืออาจจะมากกว่า 3 อย่างขึ้นไป โยนกันอย่างต่อเนื่องโดยไม่ให้ตกพื้น เป็นการฝึก

ใช้มือทั้งสองข้างให้ทำงานได้คล่องแคล่ว ช่วยเพิ่มสมาธิ กระตุ้นเซลล์สมองให้เกิดการพัฒนา เพลิดเพลินสำหรับผู้ชม และสามารถเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ผู้ฝึกกิจกรรมศิลปะประเภทนี้ จำเป็นจะต้องมีการฝึกซ้อม ที่สม่ำเสมอเพื่อเพิ่มทักษะ ความชำนาญ สมาธิ (Welburn, 2015) และ ทักษะทางการแสดง เนื่องจากศิลปะการแสดงแบบสตรีทเป็นการแสดงในลักษณะของการแสดงสด ที่มีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดและการทำพลาดที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ในอีกแง่หนึ่งที่ต้องการความ ขำนาญคือ เพื่อการสร้างภาพลวงตาที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งในแต่ละคนก็จะมีวิธีการฝึกซ้อมและเทคนิค เฉพาะตัวในการแสดงที่แตกต่างกัน แต่ตัวศิลปินทุกคนย่อมต้องเริ่มจากรูปแบบการแสดงพื้นฐานก่อน จึงค่อยพัฒนาเทคนิคและรูปแบบของตนเองในเวลาต่อมา (ทศพล ฉัตรจารุวิมล, สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2560)

จากข้อมูลและทฤษฎีข้างต้นเมื่อนำทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทมาจับคู่ บูรณาการแล้วจะออกมาเป็น กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง แบบสตรีท โดยการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายของศิลปะการแสดงแบบสตรีทผสมผสานกับการเคลื่อนไหว ขององค์ประกอบทางศิลป์ของทัศนศิลป์ที่มีลักษณะการเกิดที่คล้ายคลึงกัน นำมาสร้างภาพทัศนศิลป์ที่ สามารถทำให้เกิดสุนทรียภาพต่อผู้ชมได้ ซึ่งความสามารถในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมของ ศิลปะการแสดงแบบสตรีท ทำให้การเข้าถึงงานศิลปะได้ง่ายขึ้น

รูปแบบการแสดงที่เลือกมาศึกษานั้น เป็นการแสดงที่สามารถสร้างภาพทัศนศิลป์โดยมี องค์ประกอบศิลป์ที่สำคัญในการสร้างสุนทรียะเป็นส่วนประกอบหลัก โดยมีอุปกรณ์ประกอบการ แสดงที่ช่วยในการสร้างภาพจากการเคลื่อนไหวร่างกายได้แก่

ภาพที่ 3 8 rings 1 (ที่มา: <http://www.renegadejuggling.com>)

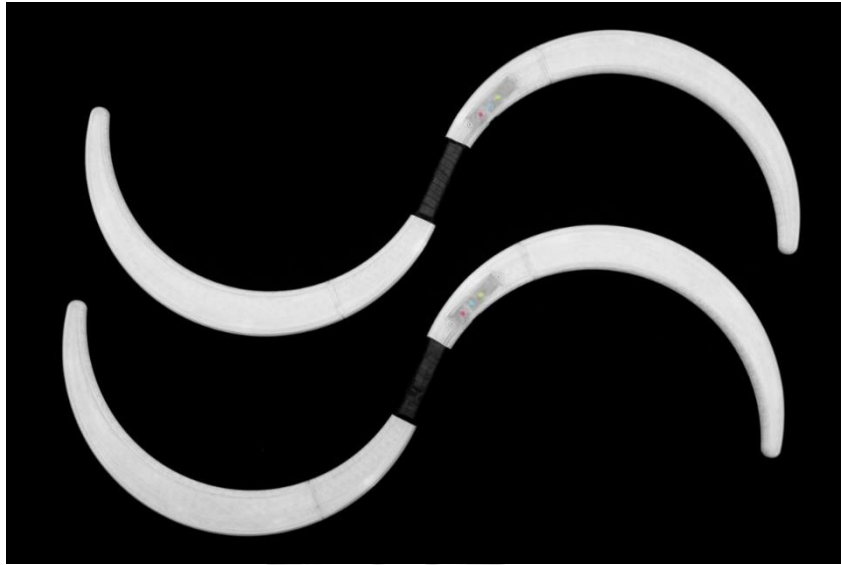

ภาพที่ 4 8 rings 2 (ที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=1dTNwyMmrRc>)

- เอท ริงส์ (8 Rings) มีลักษณะเป็นห่วงวงกลมสองวงติดกันเป็นรูปเลข 8 สามารถใช้สร้างภาพลวงตาได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 5 Buugeng 1 (ที่มา: <https://ignispixel.com/store/staffs/ignis-pixel-buugeng-80>)

ภาพที่ 6 Buugeng 2 (ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=Od-A5_JuH78)

- บูกิ่ง (Buugeng) มีลักษณะเป็นเคียวรูปตัว S โดยปกติจะใช้ร่วมกันสองอันในการสร้างภาพลวงตาที่มีความอ่อนช้อย สวยงาม และพิศวง

ภาพที่ 7 Fire Poi 1 (ที่มา: <http://www.ucd.ie/juggling/props.html>)

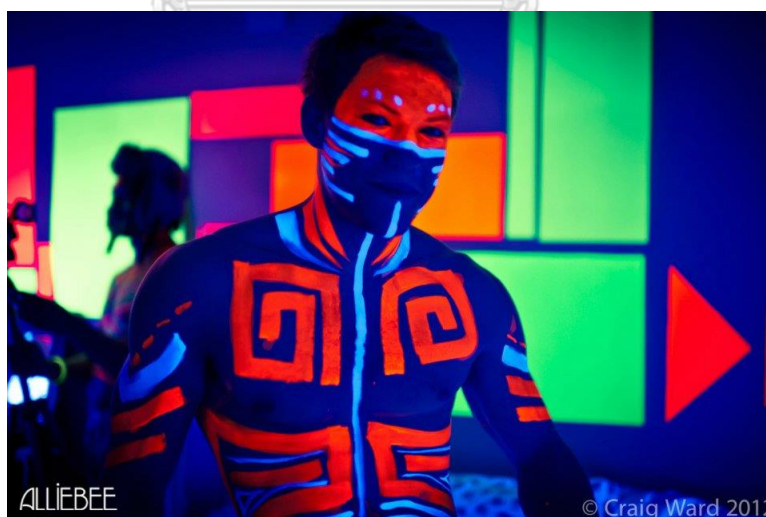

ภาพที่ 8 Fire Poi 2 (ที่มา: <http://www.facebook.com/360artz>)

-ป้อย ไฟ (Fire Poi) มีลักษณะคล้ายลูกตุ้ม ปกติจะใช้การเหวี่ยงเพื่อสร้างเส้นโค้งที่มีพลัง โดยเฉพาะในการแสดงที่ใช้ไฟจริง จะยิ่งทำให้ดูตื่นตาตื่นใจ

ภาพที่ 9 Body Paint 1 (ที่มา: <https://www.pinterest.ca/pin/73042825181411778/>)

ภาพที่ 10 Body Paint 2 (ที่มา: <http://www.alliebee.ca/blog/>)

-บอดี้ เพนท์ เรืองแสง (Fluorescence Body Paint) คือการวาดลวดลายลงบนร่างกาย เพื่อสร้างความน่าสนใจในการแสดงและเพื่อเพิ่มมิติในการแสดงขณะที่ร่างกายเคลื่อนไหวในที่มีด

2.6.1 การเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

เมื่อทำการวิเคราะห์จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ และสุนทรียภาพทางการเคลื่อนไหวของศิลปะการแสดงแบบสตรีท ทั้งลักษณะที่ปรากฏ และวิธีการที่ใช้ ทั้งสองศาสตร์มีความคล้ายคลึง ในการเกิดสุนทรียภาพและลักษณะที่ปรากฏ (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548; กำจรสุนพงษ์ศรี, 2559; ปุณณรัตน์ พิชญไพบุลย์, 2559; สุชาติ สุทธิ, 2543; Cohen and Greenwood, 1981; Romero, 1996)

วิเคราะห์สรุปออกมาได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4 การเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

ทัศนศิลป์		ศิลปะการแสดงแบบสตรีท	
ลักษณะ	สุนทรียะ	ลักษณะ	สุนทรียะ
เส้นที่มีลักษณะแตกต่างกัน	เส้นตรง: เข้มแข็ง เส้นโค้ง: เอนเอียง เส้นหยัก: ความวุ่นวาย	เส้นที่สร้างขึ้นจากการเคลื่อนไหวของร่างกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดง	เส้นตรง ที่สร้างจากการยืนตรง: เข้มแข็ง เส้นตรงที่สร้างจากการลากอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นเส้นตรง: การเดินทาง
สีส้ม	สีแดง: ความเข้มแข็ง, สงคราม, มีพลัง สีขาว: ความบริสุทธิ์, ศาสนา เป็นต้น	สีส้ม ที่เกิดขึ้นจากเสื้อผ้า การแต่งหน้า และอุปกรณ์ประกอบการแสดง	เสื้อผ้าสีสดใส: ความสดใส, ความเป็นเด็ก ใส่เสื้อสีที่หมอง: ความลำบาก, ความสกปรก
รูปร่างที่เกิดจากเส้นสองเส้นมาบรรจบกัน	สื่อความหมายในเชิงรูปธรรมและนามธรรมได้หลายรูปแบบ เช่น สัตว์ สิ่งของ สัญลักษณ์ ต่างๆ	รูปร่างที่ประกอบขึ้นได้ด้วยร่างกายของนักแสดงหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดง	สื่อความหมายในเชิงรูปธรรมและนามธรรมได้หลายรูปแบบ เช่น สัตว์ สิ่งของ สัญลักษณ์ ต่างๆ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ทัศนศิลป์		ศิลปะการแสดงแบบสตรีท	
ลักษณะ	สุนทรียะ	ลักษณะ	สุนทรียะ
ช่องว่าง	อ้างว่าง, ว่างเปล่า	ช่องว่างที่เกิดจาก การเว้นว่างพื้นที่ส่วนหนึ่ง ในการแสดง	เว้นช่องว่างในระยะ เท่าๆ กัน: ความสามัคคี, มีพลัง เว้นช่องว่างในระยะ ที่ไม่เท่ากัน: ผิดปกติ, ไม่มี ระเบียบ
การทำซ้ำ	การวาดเส้นซ้ำๆ : ย้ำคิดย้ำ ทำ การวาดรูปทรงซ้ำๆ : ความ สามัคคี	การทำซ้ำ	ทำสิ่งเดียวซ้ำไปมา : การ ย้ำคิดย้ำทำ, การเน้นให้เด่น , การลงตาพื้นฐาน
ความกลมกลืน ของสีและองค์ประกอบ	ความสอดคล้องประสาน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว การลงตา	ความกลมกลืน ของท่าทางที่พร้อมเพรียง ในการแสดง	ความกลมกลืนของการ เคลื่อนไหวสร้างความ พร้อมเพรียง: ตื่นตาตื่นใจ, สามัคคีความกลมกลืนของ เสื้อผ้ากับฉากหลังการ แสดง ใช้เพื่อซ่อนส่วนที่ไม่ ต้องการให้ผู้ชมเห็นแต่แรก: ใช้สำหรับสร้าง ความประหลาดใจ ระหว่างการแสดง
การตัดกัน ของสีและองค์ประกอบ	ใช้สีที่ตัดกัน: โดดเด่น, ความแตกต่าง ใช้ขนาดที่ต่างกัน: ขนาด ใหญ่มีอำนาจ ขนาดเล็ก ด้อยอำนาจ	การเน้นให้เด่น โดยการใช้อัจฉริยะที่แตกต่าง กัน	กำหนดให้หนึ่งคนใช้อัจฉริยะ ที่แตกต่าง: โดดเด่น, แปร กำหนดให้คนสองกลุ่มใช้ ัจฉริยะที่ต่างกัน: ความ ขัดแย้ง, ปัญหา
การใช้ลวดลาย ของสีและองค์ประกอบ	ลวดลายที่หลากหลายหรือ เหมือนกัน : สร้างการลง ตา ลวดลายที่เรียงกัน : ความ เป็นระเบียบ, ความสะอาด	การสร้างลวดลายจาก อุปกรณ์ หรือร่างกาย	ลวดลายที่คล้ายคลึงโดย ทำซ้ำ : สร้างการลงตา การเรียงนักแสดงให้ กลายเป็นลวดลาย : ความ เป็นระเบียบ, ความสามัคคี

เมื่อนำตารางมาวิเคราะห์ขยายความจะแปลความหมายได้ดังนี้

- เส้น (Line)

ผลงานศิลปะแทบทุกชิ้นจะมีเส้นปรากฏอยู่ในงานเสมอ ดังนั้น เส้นจึงเป็นองค์ประกอบพื้นฐานอย่างแรกที่มีความสำคัญ เส้นเกิดจากจุดหลายๆจุดที่เรียงต่อเนื่องกันเป็นทางยาว หรือเกิดจากการลาก ชีต เขียนเป็นทางยาว การลากเส้นทำให้เกิดเส้นลักษณะต่าง ๆ เช่น เส้นตรงให้ความรู้สึกเข้มแข็ง เส้นนอนเป็นตัวแบ่งระดับ เส้นโค้งให้ความรู้สึกเอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง เส้นทแยงให้ความรู้สึกสับสน เส้นหยักแสดงถึงความวุ่นวาย ฯลฯ

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ก็มีเส้นเช่นเดียวกัน เพียงแต่จะใช้ร่างกายและอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นตัวสร้างเส้นนั้นขึ้นมา เส้นแต่ละรูปแบบก็ให้ความรู้สึกทางสุนทรียะที่แตกต่างกันเช่น การยืนตรงสร้างเส้นตรงทำให้เกิดความรู้สึกที่เข้มแข็ง การยืนงอตัวทำให้เกิดเป็นเส้นโค้งให้ความรู้สึกป่วย หรืออ่อนแอ

โดยทั้งสองศาสตร์ก็สามารถสร้างอารมณ์สุนทรียะจากเส้นและจุดนั้นได้ด้วย เช่น เส้นโค้งแสดงถึงความอ่อนช้อยสวยงาม ทางด้านศิลปะการแสดงก็สามารถใช้ร่างกายหรืออุปกรณ์สร้างเส้นให้ดูอ่อนช้อยสวยงามได้เช่นกัน

- สี (Color)

สีมีความสำคัญต่องานทัศนศิลป์มาก เพราะศิลปินต้องใช้สีสื่ออารมณ์ความรู้สึก และสะท้อนภาพความประทับใจให้เกิดแก่ผู้ชม (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550) ในการแสดงสีของฝ่ายทัศนศิลป์นั้นจะมีความอิสระมากกว่าเนื่องจากไม่ใช่ศิลปะการแสดงสดจึงสามารถใช้เวลาเตรียมพร้อมและสร้างสรรค์ได้อย่างไม่จำกัด

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการฉายภาพซ้อนหรือวาดสีลงบนบางส่วนของร่างกาย ใช้ไฟ LED ติดตามส่วนต่างๆของเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ ในส่วนของเครื่องแต่งกาย สีก็มีผลอย่างมากต่อการแสดงเช่น เสื้อผ้าสีสดใสความรู้สึกที่ได้ก็จะสดใส สื่อได้ถึงความเป็นเด็ก ใส่เสื้อสีที่หมองหรือสีจาง จะรู้สึกถึงความลำบาก ความไม่สะอาด ในกรณีของอุปกรณ์ประกอบการแสดงสามารถใช้พื้นหลังลื่นไปกับอุปกรณ์ก่อนที่จะเปิดไฟเพื่อซ่อนอุปกรณ์ไว้ช่วงแรก และจึงใช้สร้างความประหลาดใจเพื่อเพิ่มสุนทรียะให้กับการแสดงได้

สีมีอิทธิพลต่อชีวิตและจิตใจมนุษย์มาโดยตลอด ด้วยเหตุผลที่เป็นตรรกะคือ โลกเราเต็มไปด้วยสี เราจึงมีความคุ้นเคยกับสีมาตั้งแต่เกิดจนตาย การรับรู้ความรู้สึก และรับรู้ความหมายจากสีของเราเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เป็นไปเองโดยธรรมชาติ ในระดับสัญชาตญาณ สีจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองในเชิงจิตวิทยาทั้งในด้านเพศสัมพันธ์ ความรัก หรือภัยอันตราย เช่นสีแดงสื่อถึงความร้อนแรง สีดำสื่อถึงความลึกลับ ทั้งนี้แล้วขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคนด้วย

- รูปร่าง (Shape)

รูปร่างเกิดจากการนำเส้นมาประกอบกันให้เกิดความกว้างและความยาว ไม่มีความหนาหรือความลึกมีลักษณะ 2 มิติ แสดงพื้นที่ผิวเป็นระนาบแบนไม่แสดงเป็นปริมาตร ในการสร้างรูปร่างโดยใช้เส้นจะสื่อความเป็นเป็นแบบรูปธรรมในการเห็นครั้งแรก เช่นสร้างเป็นรูปทรงธรรมชาติ ผู้ชมก็จะเห็นและรู้สึกตามรูปนั้น แต่หลังจากนั้นอาจเกิดการตีความเชิงสัญลักษณ์ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ก็มีการสร้างรูปร่างจากเส้น ใช้ร่างกายหรืออุปกรณ์วาดเป็นรูปร่างต่าง ๆ หรือสามารถนำเส้นหลายๆเส้นมาประกอบให้สื่อถึงรูปร่างต่างๆได้ เช่น วงกลม สัตว์ชนิดต่าง ๆ และสัญลักษณ์สื่อความหมายมีความคล้ายคลึงกัน และยังสามารถใช้ท่าทางเลียนแบบสัตว์ เลียนแบบรูปร่างของสัตว์หรือสิ่งของเพื่อสื่อถึงสิ่งนั้น ๆ ได้

- ช่องว่าง (Space)

ในทัศนศิลป์เมื่อเว้นช่องว่างไว้จะมีสองลักษณะคือ 2 มิติ และ 3 มิติ เมื่อเว้นที่ว่าง 2 มิติ จะได้ที่ว่าง ที่เป็นสิ่งแวดล้อมหรือ ที่ว่างภายนอกอาคาร และเมื่อเว้นที่ว่าง 3 มิติ ก็จะได้ที่ว่างเป็นภายในตัวอาคาร สืบเนื่องจากประสบการณ์สุนทรียะที่เคยได้รับมา ช่องว่างในทัศนศิลป์จึงสื่อให้เห็นถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ทางสุนทรียะของแต่ละคน การเว้นช่องว่างไว้โดยรอบสามารถถูกตีความว่าเป็นความอ้างว่างได้เช่นกัน

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท การเว้นที่ว่างจะถูกเรียกว่าจังหวะ ในจังหวะที่เท่ากัน จะทำให้การแสดงดูสั้นไหล หรือเมื่อต้องการให้การแสดงหยุดชะงักก็สามารถหยุดได้เพื่อสร้างสถานการณ์และอารมณ์ทางสุนทรียะใหม่ให้กับคนดูได้ชั่วขณะ ในการเว้นที่ว่างไว้ส่วนหนึ่งของพื้นที่การแสดง หรือไม่มีคนอยู่ในตำแหน่งนั้นตามเวลาที่สมควร ก็จะได้ความรู้สึกที่ผิด ประหลาด แตกต่าง เว้นช่องว่างในระยะเท่า ๆ กันจะได้อารมณ์ ความสามัคคี มีพลัง

- การทำซ้ำ (repetition)

ในทัศนศิลป์การทำซ้ำ คือการปรากฏตัวของหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป การทำซ้ำเป็นวิธีการสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด คือการทำให้แน่ใจกับสารนึ่งที่กำลังสื่อออกไปให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือเพื่อเชื่อมสิ่งเดียวกันหลายๆสิ่งให้กลายเป็น สิ่งเดียวกันกลุ่มใหญ่

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท พื้นฐานคือใช้การทำซ้ำเพื่อให้เกิดภาพต่อเนื่อง หรือเป็นการลงตาขึ้นพื้นฐาน ในศิลปะการแสดงการทำซ้ำหมายถึงการเน้นย้ำในสารนึ่งที่จะสื่อต่อผู้ชมให้ชัดเจนมากขึ้น

- ความกลมกลืน (Harmony)

ในทัศนศิลป์ความกลมกลืน คือการเข้ากันสนิท ไม่ขัดหูขัดตาทำให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์ในเชิงความไพเราะ เพลิดเพลินและ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ในความกลมกลืนบางที่อาจสร้างการลวงตาได้ด้วย

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ความกลมกลืนสามารถก่อให้เกิดความตื่นตาตื่นใจได้ เนื่องจากเกิดความสมบูรณ์แบบในการแสดง ความกลมกลืนของการเคลื่อนไหวสามารถสร้างความพร้อมเพรียงทำให้ผู้ชม ตื่นตาตื่นใจต่อการแสดงและแสดงถึงความสามัคคี ความกลมกลืนของเสื้อผ้ากับฉากหลังการแสดง ใช้เพื่อซ่อนร่างกายหรืออุปกรณ์ส่วนที่ไม่ต้องการให้ผู้ชมเห็นแต่แรก และเมื่อต้องการให้ผู้ชมประหลาดใจก็เผยส่วนนั้นออกมา ใช้สำหรับสร้างความประหลาดใจ ระหว่างการแสดง

- การตัดกัน (contrast)

ในทัศนศิลป์การตัดกันของสีหรือองค์ประกอบต่าง ๆ จะทำให้เกิดความขัดแย้งกัน เมื่อมีสองสิ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกันเช่น สีขาวอยู่ข้างสีดำ ทำให้เกิดการทำลายความเป็นเอกภาพ ในการลดเอกภาพของสิ่งหนึ่ง อีกสิ่งที่อยู่ตรงข้ามจะมีพลังขึ้นมาทันที ซึ่งสามารถสื่อไปถึงความแตกต่าง การแบ่งแยก และความไม่สามัคคีได้

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท การกระทำสองสิ่งที่ตรงข้ามกันแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้ง หรือแตกต่างเป็นต้น ในกรณีที่อัตราส่วนแตกต่างกันฝ่ายมีน้อย จะเป็นฝ่ายที่ดูเสียเปรียบหรืออ่อนแอกว่า กลับกันกับฝ่ายที่มีมากกว่าพลังย่อมเยอะกว่า

- การใช้ลวดลาย (pattern)

ในทัศนศิลป์ลวดลายจะดำเนินเข้าไปได้เรื่อย ๆ อย่างไม่มีวันจบ และรูปแบบก็จะสามารถเปลี่ยนไปได้เรื่อย ๆ ในลวดลายที่เรียงกันอย่างสม่ำเสมอและไปในทิศทางเดียวกัน จะทำให้เกิดความเป็นระเบียบ ความสะอาด และเป็นพื้นฐานในการสร้างภาพลวงตา

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีทลวดลายจะเกิดขึ้นจากอุปกรณ์ที่ใช้แสดงหรือ ร่างกายของนักแสดง การทำให้เกิดลวดลายซ้ำกันจะทำให้เกิดภาพต่อเนื่องกลายเป็นภาพเคลื่อนไหวและเป็น การลวงตาพื้นฐานอีกด้วย ในการจัดระเบียบการเดินทางของนักแสดงทำให้เกิดความเรียบร้อยและความสามัคคี

2.7 กิจกรรมศิลปะ

กิจกรรมศิลปะ หมายถึง การจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ทักษะคิด ความคิด และรูปแบบ พฤติกรรมที่มุ่งส่งเสริมลักษณะนิสัยไปในทางที่ดีพร้อม ๆ กันในทุกๆ ด้าน มีความเจริญงอกงามในทาง สร้างสรรค์อย่างสูงสุดและส่งเสริมความเจริญเติบโตตาม วุฒิภาวะ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2527)

การจัดกิจกรรมศิลปะ หมายถึง การให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์ตรง เกิดการรวบรวมความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ และความคิดสร้างสรรค์แสดง ออกมาโดยผ่านสื่อทางศิลปะ มาเป็นผลงานศิลปกรรม ทำให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ที่เป็นระบบระเบียบ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งจะเชื่อมโยงต่อไปจนเป็นนิสัย ทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม (วุฒิ วัฒนสิน, 2552)

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่จะช่วยเป็นแนวทางในการแสดงความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาจากการทำกิจกรรม ซึ่งกิจกรรม เหล่านี้นี้อาจแสดงอยู่ในรูปวัตถุ สิ่งของ หรือรูปภาพ ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการค้นคว้าทดลองและ สื่อความคิดของตนเองให้แก่ผู้อื่น และสิ่งที่อยู่รอบตัว เป็นการพัฒนาความคิด การสังเกต เพิ่มพูน ทักษะการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาของระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท มีความสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะ ร่างกายและสมอง (ดนุ จีระเดชากุล, 2541) ผ่านองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมศิลปะประกอบด้วย ที่ประกอบไปด้วย 1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาและกิจกรรม 3) การดำเนินการสอน 4) การใช้สื่อและอุปกรณ์ 5) การประเมินผล (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2550)

กิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะ เกี่ยวเนื่องไปด้วยการสร้างสรรค์ การแปรรูปสารหนึ่งอย่างให้ เป็นอีกหนึ่งอย่าง สามารถเกิดจาก ภาพวาดหรือภาพถ่าย และยังสามารถเกิดจากสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่นงาน ศิลปะการแสดง โดยการแปรรูปสารสามารถทำได้ทั้ง การปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพ (physical interaction) และปฏิสัมพันธ์ทางความคิด (intellectual interaction) (Danto, 1997)

การเรียนรู้ศิลปะผ่านทางการแสดงสด ให้ผลที่แตกต่างจากการชมภาพนิ่ง(ภาพวาด, ภาพถ่าย) ในการส่งสารศิลปะการแสดงสดนั้นมีความสามารถในการทำให้ผู้คนจดจำมากกว่า ส่งสาร ถึงผู้ชมได้มากกว่า เริ่มสร้างประสบการณ์ทางสุนทรียภาพได้ดี การแสดงสดนั้นไม่ได้สร้างมาเพื่อผู้ซื้อ งานศิลปะ แต่สร้างมาเพื่อผู้บริโภคงานศิลปะ (Remes, MacCulloch & Leino, 2014)

จากความหมายของกิจกรรมศิลปะ และกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะข้างต้นสรุปได้ว่า การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ช่วยกระตุ้น ประสบการณ์ทางศิลปะ ลักษณะความคิด สร้างสรรค์ โดยศิลปะการแสดงก็เป็นหนึ่งในกิจกรรมที่สามารถจัดกระทำได้ โดยเฉพาะ ศิลปะการแสดงที่มีความสามารถทำให้คนจดจำได้มากกว่า

2.8 สรุป

ศิลปะในฐานะที่เป็นสิ่งที่ทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์แห่งสุนทรียภาพ ในขณะที่โลกได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ระบบอุตสาหกรรมที่เติบโตขึ้นและต้องการแรงงานที่มีคุณภาพและความสามารถที่เท่ากัน โลก ในขณะเดียวกันศิลปะก็เติบโตขึ้นโดยการมีแนวความคิดการสร้างงานศิลปะลักษณะแปลกใหม่เกิดขึ้นอยู่ทุกวันเช่นศิลปะหลังสมัยใหม่

กลุ่มคนวัยทำงานที่ต้องเผชิญกับความกดดันจากที่ทำงาน การเก็บทุกอย่างเอาไว้โดยไม่ได้มีการแสดงออกหรือระบายออกทางใดทางหนึ่งย่อมทำให้เกิดปัญหา ความเครียดสามารถเกิดขึ้นได้ โดยไม่รู้ตัวและมีผลเสียต่อการทำงาน คุณภาพของแรงงานในประเทศที่มีคุณภาพลดลง ประสิทธิภาพการทำงานก็ลดลงตามลงไปด้วย ในเมื่อสาเหตุคือการไม่ได้รับเข้า หรือไม่ได้ปล่อยออก จึงต้องมีการรับเข้าและปล่อยออก ในที่นี้เป็น สุนทรียภาพ เมื่อได้รับแล้วก็จะสามารถแสดงออกได้อย่างมีความสุขด้วย

มนุษย์ใช้การมองเห็นเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการรับสารจากโลกภายนอก ศิลปะที่นำมาใช้คือศิลปะแห่งการมอง “ทัศนศิลป์” แต่งานทัศนศิลป์ก็จะอยู่ใน พิพิธภัณฑ์ หรือ ห้องแสดงภาพต่าง ๆ ซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึง เนื่องจากต้องเดินทางไปชมในสถานที่ ที่จัดแสดง

ศิลปะที่รับรู้ได้ทางการมองเห็นอีกแขนงหนึ่งคือศิลปะการแสดงซึ่งเป็นศิลปะผสมผสานที่มีหลากหลายลักษณะ และก็มีส่วนผสมหลากหลายรูปแบบเช่น ละครเวที บัลเลต์ ภาพยนตร์ ฯลฯ เช่นเดียวกันกับทัศนศิลป์งานลักษณะนี้ผู้ชมต้องตามเข้าไปดูในสถานที่ ที่จัดแสดง ศิลปะการแสดงแบบสตรีท มีการเสริมวัฒนธรรมการแสดงตามท้องถนนให้กับศิลปะการแสดง ที่มีที่มาจากการแสดงความสามารถข้างถนนเพื่อหารายได้จากผู้คนที่เดินสัญจรไปมา แต่เนื่องจากต้องทำให้คนหยุดดูการแสดงได้ด้วย จึงมีการออกแบบการแสดงที่มีลักษณะเชิญชวนให้หยุดชม หรือชมจนจบได้ ศิลปะการแสดงแบบสตรีทจึงมีความสามารถในการเข้าถึงคนได้มาก

การรวมศาสตร์สองศาสตร์ที่มีความคล้ายคลึงกันเรียกว่าการบูรณาการ ในการบูรณาการศิลปะสองแขนงนี้เข้าด้วยกันเพื่อที่จะได้เกิดกิจกรรมศิลปะที่สามารถส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพให้กับกลุ่มตัวอย่างบุคคลวัยทำงาน ที่มีการสร้างภาพทัศนศิลป์ที่สามารถทำให้เกิดสุนทรียภาพต่อผู้ชมผ่านการเคลื่อนไหวทางศิลปะการแสดงแบบสตรีท ซึ่งความสามารถในการเข้าถึงผู้ชมของศิลปะการแสดงแบบสตรีททำให้การเข้าถึงงานศิลปะเป็นไปได้ง่ายขึ้น

ในการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องหาปัจจัยการเกิดสุนทรียภาพที่เกิดขึ้นในกิจกรรมลักษณะนี้ก่อนโดยการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ และนักแสดงมืออาชีพ เมื่อได้วิเคราะห์ผลสรุปแล้วจึงจะสามารถนำไปพัฒนากิจกรรมที่มีผลโดยตรงในการส่งเสริมสุนทรียภาพให้กับผู้ร่วมกิจกรรม

ในการวัดผลว่ากิจกรรมศิลปะที่ได้ทำการพัฒนามานั้นมีผลส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพ ได้จริงจึงต้องทำการบันทึกการแสดงออกขณะที่กลุ่มตัวอย่างชมงานแสดง หลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ผลที่ได้ลงแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานขณะชมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ที่ได้สร้างขึ้นจากความเห็นเรื่องระดับของสุนทรียธาตุต่อจิตใจของ ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ และมีการสนทนากลุ่มพร้อมบันทึกลงแบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานหลังจากชมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ที่ได้ตีความจากทฤษฎีการพัฒนารับรู้ทางสุนทรียะของ Abigail Hausen ที่ได้กล่าวถึงลักษณะเดียวกันนี้กับงานทัศนศิลป์ แต่เนื่องจากการสืบค้นเบื้องต้น ไม่สามารถหาทฤษฎีที่วัดผลการส่งเสริมการรับรู้สุนทรียภาพจากการชมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทโดยตรง จึงได้นำทฤษฎีที่ใช้กับการรับรู้ทางการมองเห็นซึ่งกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทก็สามารถรับรู้ทางการมองเห็นได้ด้วยเช่นกัน

จากข้อมูลและทฤษฎีข้างต้นสามารถแสดงให้เห็นว่า กลุ่มคนวัยทำงานเป็นกลุ่มประชากรที่มีความสำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจ ความเครียดที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต สามารถคลายลงได้ด้วยการพัฒนารับรู้ทางสุนทรียะ ซึ่งสุนทรียภาพนั้นก็มีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ พัฒนาการและการรับรู้ด้านสุนทรียภาพเป็นสิ่งจำเป็น ต่อการคิด รู้สึก รับรู้ และแสดงออก เช่น สามารถกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นให้สร้างสิ่งใหม่ขึ้น สามารถสร้างความสุขจากอารมณ์ทาง เมื่อนำทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดงแบบสตรีทมาจับคู่บูรณาการแล้วจะออกมาเป็น กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยใช้การเคลื่อนไหวร่างกายของศิลปะการแสดงแบบสตรีทผสมผสานกับการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบทางศิลป์ของทัศนศิลป์ที่มีลักษณะการเกิดที่คล้ายคลึงกัน นำมาสร้างภาพทัศนศิลป์ที่สามารถทำให้เกิดสุนทรียภาพต่อผู้ชมได้ ซึ่งความสามารถในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมของศิลปะการแสดงแบบสตรีท ทำให้การเข้าถึงงานศิลปะได้ง่ายขึ้น จากการศึกษาความสำคัญของปัญหาและ การเกิดสุนทรียะจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท สามารถนำไปพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยใช้กิจกรรมที่สามารถเข้าถึงคนในยุคปัจจุบันได้ง่าย สร้างสรรค์เป็นการแสดงและทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ซึ่งสามารถนำไปศึกษาเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยที่ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพและ เป็นตัวอย่างในการสร้างกิจกรรมศิลปะที่ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพให้เป็นประโยชน์ต่อไป

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัชชัย ยอดพิชัย (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยอนาคตโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ในรูปแบบที่เรียกว่า Mini EDFR กลุ่มประชากรคือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 ท่าน ผู้วิจัยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากนักวิชาการด้านศิลปศึกษา นักวิชาการด้านสุนทรียศาสตร์ และคณาจารย์ที่สอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างและแบบสอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการรวบรวม 2 รอบ โดยรอบที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์เพื่อทราบความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวคิดการ พัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษา นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสร้างแบบสอบถามชนิดประเมินค่า 5 ช่วงคะแนน โดยครอบคลุมประเด็นดังนี้ จุดประสงค์การเรียนการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแนวคิด ในการเสริมการพัฒนา เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแสดงความคิดเห็นในรอบที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยพิจารณาแนวคิดการพัฒนามีค่าตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อสรุปข้อมูลและอภิปราย ผลการวิจัย ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษา ตามที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระบุและพิจารณาไว้ในหลายประเด็น อาทิ ด้านจุดประสงค์การเรียนการสอน เน้นให้เห็นความสำคัญของคุณค่าทางสุนทรียภาพ ส่วนในด้านเนื้อหา หาที่มีความสำคัญ ได้แก่ ประสบการณ์ทางสุนทรียะ ทฤษฎีสุนทรียศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอนจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ได้รับประสบการณ์จริง และให้ผู้เรียนสำคัญที่สุด สื่อการเรียนการสอนควรมีความกว้าง หลากหลายและทันสมัย การวัดผลและประเมินผลมีหลักการและทฤษฎีที่ชัดเจนในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน สำหรับแนวคิดในการเสริมพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้พัฒนาและผลิตหนังสือและตำราเรียนสุนทรียศาสตร์ หรือสุนทรียศึกษาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางศิลปศึกษา

ประไพลีน จันทน์หอม (2547) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิตโดยใช้เทคนิคการจัดผังมโนทัศน์ที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่เรียนวิชาสุนทรียภาพของชีวิตจำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิตในส่วนของทัศนศิลป์ โดยใช้ผังมโนทัศน์จำนวน 6 ครั้ง แบบแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสุนทรียภาพของชีวิตในส่วนของ

ทัศนศิลป์ แบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อคุณค่างานทัศนศิลป์ ผลการวิจัยพบว่าผังมโนทัศน์ ทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิตในส่วนของเนื้อหาทัศนศิลป์ ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยผังมโนทัศน์เป็นการแสดงภาพรวมของโครงสร้างขอบเขตเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ ทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นภาพความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในหัวข้อต่างๆ จนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนได้อย่างมีความหมาย อันจะส่งผลสู่ความเข้าใจและซาบซึ้งในงานทัศนศิลป์ และศิลปะแขนงอื่นๆต่อไป

นุติยาพร วงษ์เณร (2553) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีพัฒนาการสุนทรียภาพของพาร์สันเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการรับรู้ทางศิลปะของนักเรียนประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1)พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีพัฒนาการสุนทรียภาพของพาร์สันเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการรับรู้ทางศิลปะของนักเรียนประถมศึกษา 2)เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ด้วยการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 47 คน ใช้เวลาทดลอง 20 สัปดาห์ ตามรูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง แบบแผนอนุกรมเวลา เครื่องมือวิจัยได้แก่ 1)แบบวัดความสามารถด้านการรับรู้ทางศิลปะ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการสอน ผลการวิจัยสรุปว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาการรับรู้ทางศิลปะของนักเรียนตามขั้นพัฒนาสุนทรียภาพจากขั้นแรกสู่ขั้นสูงสุดโดยใช้แนวการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน 6 ขั้น คือ 1.1) การรับรู้ทางทัศน์ 1.2) ขั้นการสื่อสารงานศิลปะ 1.3) ขั้นวิเคราะห์โครงสร้าง 1.4) ขั้นแปลความหมายผลงาน 1.5) ขั้นประเมินคุณค่า 1.6) ขั้นกิจกรรมศิลปะปฏิบัติ 2) ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอน จากการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และหาประสิทธิภาพพบว่า นักเรียนที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีพัฒนาการสุนทรียภาพของพาร์สันเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการรับรู้ทางศิลปะ มีระดับการพัฒนาการรับรู้ทางศิลปะสูงกว่าก่อนเรียน

มนรวิช จำปานิล (2555) วิจัยเรื่อง แนวทางการสอนรายวิชาด้านสุนทรียศาสตร์ในบริบทของทัศนศิลป์และดนตรีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการสอนรายวิชาด้านสุนทรียศาสตร์ในบริบทของทัศนศิลป์ และดนตรีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ในด้านจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล งานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับความรู้ด้านสุนทรียศาสตร์ซึ่งเป็นแกนหนึ่งในทฤษฎีการสอนศิลปศึกษา 4 แกนหรือ DBAE โดยเน้นสุนทรียศาสตร์ทางทัศนศิลป์และดนตรี ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างกับผู้สอนรายวิชาด้านสุนทรียศาสตร์ในบริบทของทัศนศิลป์ และดนตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน และใช้แบบสอบถามชนิดประเมินค่า 5 ช่วงคะแนนกับนักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 300 คน นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา และ

คำนวณหาค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าแนวทางการสอนรายวิชาด้านสุนทรียศาสตร์ในบริบทของทัศนศิลป์และดนตรี

1) จุดประสงค์ ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานของศิลปะแขนงต่าง ๆ โดยเน้นที่การรับรู้คุณค่าความงาม มีรสนิยมอันดี สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรประชุมวางแผนร่วมกันของทีมผู้สอนเพื่อกำหนดทิศทางการสอน 2) เนื้อหาประกอบด้วยพื้นฐานของศิลปะ การบูรณาการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรบูรณาการศาสตร์ทั้ง 3 ด้านให้เป็นเนื้อเดียวกัน 3) กิจกรรมใช้แบบบรรยายประกอบสื่อที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง ข้อเสนอแนะในประเด็นนี้ คือ ควรใช้วิธีการศึกษานอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองและใช้การสอนเป็นทีมชุดเดียวกัน 4) สื่อการสอน ควรใช้สื่อพื้นฐานที่ทำให้เกิดสุนทรียภาพต่อผู้เรียนมากที่สุด และควรใช้สื่อการสอนซึ่งมีการบูรณาการทางสุนทรียภาพเนื้อหาที่ครบทั้ง 3 ด้าน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรมีการปรับปรุงตำราและสื่อการสอนให้ทันสมัย มีความหลากหลายมากขึ้น 5) การวัดประเมินผล ควรเน้นการวัดด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและ ควรใช้เครื่องมือวัดผลหลายแบบร่วมกัน ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการวัดด้านจิตพิสัยผู้เรียน เกี่ยวกับความรู้สึก การเห็นคุณค่าความงาม

วีรยุทธ เกิดในมงคล (2544) วิจัยเรื่อง การสื่อความหมายของงานทัศนศิลป์ ทำการศึกษาและวิเคราะห์ความคิดของเนลสัน กู๊ดแมน ซึ่งเสนอให้พิจารณาผลงานศิลปะในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ที่ทำหน้าที่โดยการอ้างอิงในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป การอ้างอิงในรูปแบบต่าง ๆ ของการเป็นสัญลักษณ์ทำให้ทัศนศิลป์เต็มไปด้วยความหมาย การพิจารณาทัศนศิลป์ในฐานะที่เป็นระบบภาษาหรือระบบสัญลักษณ์สามารถสร้างความเข้าใจความหมายของงานทัศนศิลป์ได้ นั่นคือ ผลงานทัศนศิลป์สามารถให้คุณค่าทางความคิดความเข้าใจ แต่กู๊ดแมนแสดงทรรศนะว่า การเข้าใจผลงานหรือการเข้าใจความหมายไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการชื่นชมงานศิลปะ วิทยานิพนธ์นี้จะพิสูจน์ว่าการเข้าใจความหมายของงานทัศนศิลป์จะช่วยให้เข้าถึงคุณค่าทางสุนทรียะได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ความคิดความเข้าใจตามที่กล่าวไว้ในแนวความคิดของกู๊ดแมนสามารถสนับสนุนการเข้าถึงคุณค่าทางสุนทรียภาพได้ หากผลงานศิลปะชิ้นนั้นมีแง่มุมที่ควรค่าแก่การชื่นชม การเข้าใจความหมายของผลงานทัศนศิลป์ที่สอดคล้องกับแง่มุมดังกล่าว จะช่วยให้เข้าถึงคุณค่าทางสุนทรียภาพของผลงานได้จากบทบาทของการตีความ

ธาริน กลิ่นเกษร (2554) วิจัยเรื่อง ผลของการส่งเสริมประสบการณ์ทางสุนทรียะผ่านกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่มีต่อ สุนทรียภาพของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการ ศึกษาผลของการส่งเสริมประสบการณ์ทางสุนทรียะผ่านกิจกรรมใน พิพิธภัณฑ์ศิลปะที่มีต่อสุนทรียภาพของนักเรียนประถมศึกษา ศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมที่สามารถ นำไปใช้จัดการเรียนรู้วิชา

ศิลปศึกษาในพิพิธภัณฑศิลป์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จำนวน 26 คน โดยไม่จำแนกเพศ ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัยจากแนวทางการจัดการศึกษาในพิพิธภัณฑศิลป์ของ Denise L. Stone และทฤษฎี พัฒนาการสุนทรียภาพของ Michael J. Parsons ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบบันทึกประสบการณ์ เกี่ยวชมพิพิธภัณฑศิลป์ 3) แบบทดสอบสุนทรียภาพ 4) คู่มือสำหรับวิเคราะห์การแสดงออกทางสุนทรียภาพ 5) แบบสังเกตพฤติกรรมประสบการณ์ทางสุนทรียะ 6) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรม ในพิพิธภัณฑศิลป์ และ 7) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของนักเรียนที่มีต่อภาพผลงานศิลปะ หลังเรียนผ่าน กิจกรรมในพิพิธภัณฑศิลป์ สูงกว่าก่อนเรียนผ่านกิจกรรมในพิพิธภัณฑศิลป์ อีกทั้งยังมีการสังเกตพฤติกรรมประสบการณ์ทางสุนทรียะของนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมใน พิพิธภัณฑศิลป์ที่ปรากฏมากที่สุด คือ สนใจต่อเนื้อหา ซึ่งสามารถนำมาศึกษาต่อยอดใช้ในการวัดผลเรื่องการแสดงออกทางพฤติกรรม เพื่อวัดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพได้

งานวิจัยต่างประเทศ

Simpson (2010) ได้ศึกษาเรื่องนิเวศวิทยาของศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยมุ่งเน้นไปที่การแทรกซึมทางวัฒนธรรม การสร้างบรรยากาศให้กับพื้นที่ มีการเข้าถึงคำถามทางการวิจัยได้โดย การศึกษารวมชาติของศิลปะการแสดงแบบสตรีท ว่ามีความสามารถที่จะแทรกซึมสิ่งที่แตกต่างสู่ชีวิตประจำวันได้ สร้างความสนุกสนานได้อย่างเป็นเอกลักษณ์และสร้างเอกลักษณ์ให้กับสถานที่นั้นด้วย แต่ก็ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางการใช้สถานที่ด้วย คำถามแรกคือ อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อทางข้างถนนกลายเป็นสถานที่แสดง? จากการศึกษาและสังเกต พฤติกรรมการทำการแสดง สามารถบอกได้ว่าการแสดงที่เกิดขึ้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่จะหยุดชมได้ การเข้าถึงผู้คนโดยทำทางการเคลื่อนไหวเป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้นจากการมองเพียงเท่านั้น คำถามที่สองคือ พื้นที่และลักษณะของพื้นที่ข้างถนน และสภาพสังคมในพื้นที่นั้นๆ ส่งผลต่อประสบการณ์การรับรู้จากการแสดงหรือไม่? สรุปได้ว่า ศิลปะการแสดงแบบสตรีท สามารถสร้างความสนุกสนาน และความขัดแย้งในการแปลงพื้นที่สาธารณะให้กลายเป็นพื้นที่แสดง มีการกล่าวอ้างถึงข้อถกเถียงให้ด้านลบและบวกของการแสดงแบบสตรีทที่ยึดเอาพื้นที่สาธารณะเป็นที่แสดง โดยมีการแนะนำให้แบ่งเวลาแสดงเป็นรอบอย่างเป็นระเบียบหรือการขึ้นทะเบียนนักแสดงแบบสตรีท ทั้งนี้แล้วเพื่อประโยชน์กับผู้คนที่ต้องใช้เวลาสัญจร ผู้ที่ต้องการที่จะชมงานศิลปะการแสดงแบบสตรีท และตัวนักแสดงเองด้วย การแสดงแบบสตรีทนั้นมีข้อสนับสนุนจากสถานที่อยู่คือ การที่ผู้ชมสามารถเดินเปลี่ยนมุมมองได้ตามต้องการ อีกทั้งไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นเมื่อไหร่หรือบริเวณไหน

Fullerton (2011) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงสตรีทและสถานที่ที่ใช้แสดง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักแสดงในพื้นที่ของห้าง 3rd Street Promenade Shopping Center โดยมีคำถามวิจัยดังนี้ 1) นักแสดงสตรีทมีผลต่อบรรยากาศความสร้างสรรค์ของห้างดังกล่าวหรือไม่? 2) ลูกค้านักแสดงคิดว่า นักแสดงแบบสตรีทช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับห้างหรือไม่? 3) เกิดความสัมพันธ์อะไรระหว่างนักแสดงสตรีทและลูกค้า? โดยทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 100 ชุด กับผู้ที่ได้นั่งชม และผู้เชี่ยวชาญ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลได้ว่า นักแสดงสตรีทนั้นเป็นส่วนสำคัญของห้างและเปรียบเสมือนเอกลักษณ์ของห้าง ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่ให้ความบันเทิงกับลูกค้า แต่ยังคงดึงดูดลูกค้าให้เข้ามาที่ห้างอีกด้วย นักแสดงสตรีทเป็นปัจจัยสำคัญในการให้ความรู้สึกมีอยู่ของห้าง

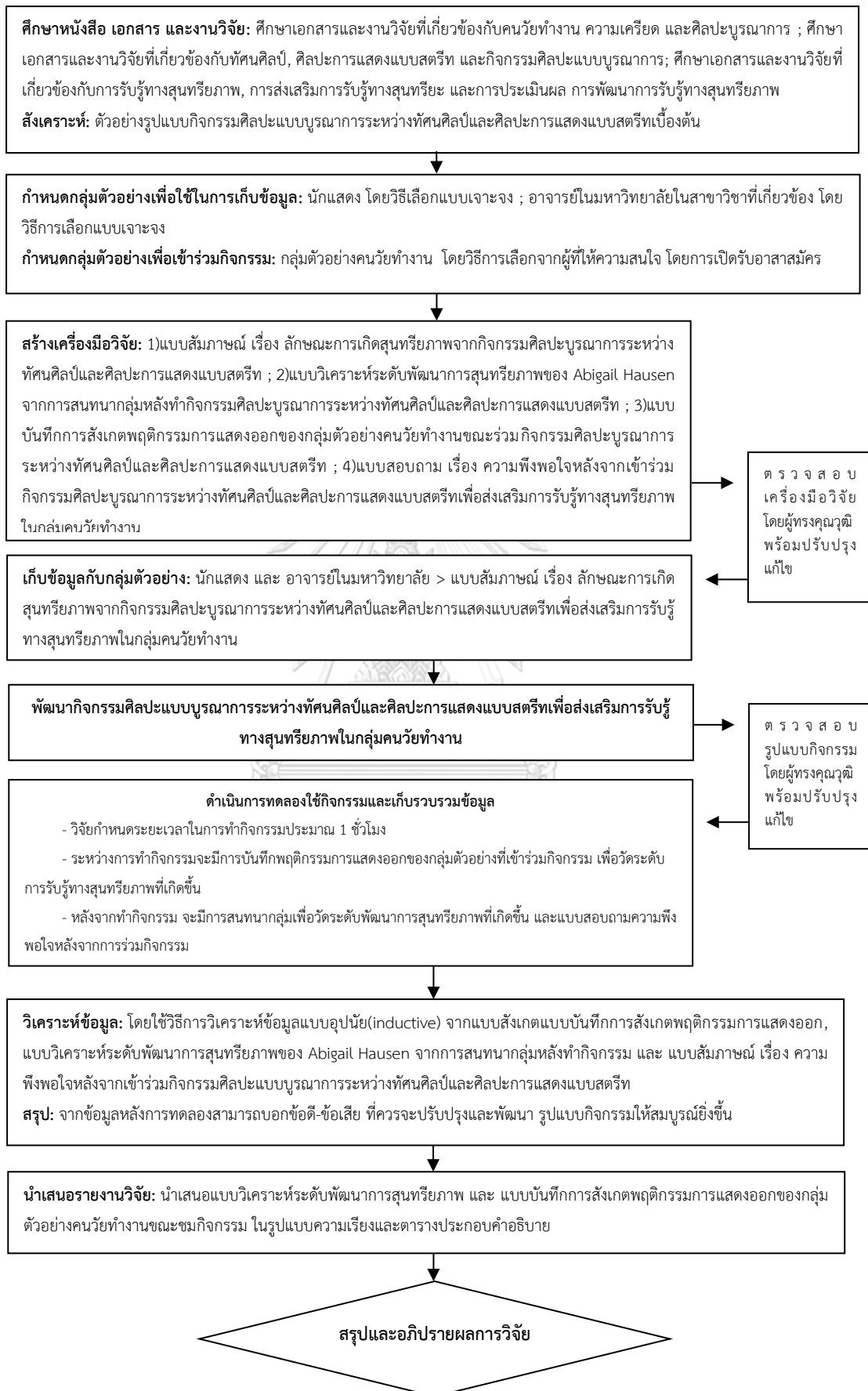
Housen (1987) ศึกษาเรื่องการวัดระดับการพัฒนาสุนทรียภาพจากการชมงานศิลปะ ที่ตั้งคำถามว่าเราได้พัฒนาสุนทรียภาพจากการมองเห็นได้จริงหรือไม่? จึงเป็นที่มาของการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออกของผู้ที่เข้าชมงานศิลปะ และจึงสามารถวิเคราะห์ออกมาเป็นหลักการประเมินผลการเกิดสุนทรียภาพ โดยวัดจากการแสดงออกและการให้ความเห็นจากการชมงานศิลปะโดยผ่านบทสัมภาษณ์ที่มีคำถามปลายเปิดเป็นตัวนำ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลได้ว่าประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ เป็นตัวชี้วัดระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพตั้งต้น เมื่อได้ชมงานศิลปะแล้ว ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจะขยายผลเติบโตตามความซับซ้อนของวิธีการในแต่ละชิ้นงานศิลปะ จากข้อคำถามที่ได้วางระดับขั้นการวัดระดับสุนทรียภาพไว้แล้ว ผลที่ได้จึงเป็นรากฐานในการวัดผลที่ได้จากการชมและเรียนรู้อย่างยั่งยืน

Locher (2011) ศึกษาเรื่องการทดลองร่วมสมัยทางด้านสุนทรียภาพโดยใช้เทคโนโลยีในการศึกษามีการทดลองวัดผลทางสุนทรียภาพที่สามารถเพิ่มขึ้นได้โดยการชมงานศิลปะรูปแบบต่าง ๆ เช่นการชมงานศิลปะทัศนศิลป์ทั่วไป และการชมงานทัศนศิลป์กับเครื่องทดสอบการทรงตัว เนื่องจากการทรงตัวเป็นการทำงานของร่างกายที่ซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยการทำงานของระบบกล้ามเนื้อและข้อต่อ ระบบประสาทส่วนกลาง และรับรู้ความรู้สึก ได้แก่ ระบบการมองเห็น ระบบรับสัมผัสและรับรู้ของข้อและระบบประสาทการทรงตัวของหูชั้นใน ทางผู้วิจัยจึงนำมาทดลองใช้ในการวัดระดับการเกิดสุนทรียภาพจากการสังเกตพฤติกรรม และระบบอีโมชัน (eMotion) ที่จะมีการติดตามวิธีการชมผลงานศิลปะของผู้ชมโดยจะมีการวัดประเมินผลจากวิธีการเดินชมนิทรรศการและจับเวลาการชมในแต่ละชิ้นงาน โดยในนิทรรศการที่จำลองขึ้นจะมีผลงานศิลปะ 76 ชิ้น อาสาสมัครเข้าร่วมทดลอง 373 ท่าน และคำถามหลังการทดลอง 19 คำถาม ผลวิจัยสรุปได้ว่าการเข้าใจถึงธรรมชาติของประสบการณ์ทางสุนทรียภาพและอารมณ์ ย่อมแตกต่างกันไปในทุก ๆ เนื้อหา และสิ่งที่จะสามารถวัดผลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพที่สุดคือการ วัดผลจากพฤติกรรมและการแสดงออกทางสุนทรียภาพ แม้ว่าจะมีปัจจัยภายนอกอื่นๆที่ซับซ้อนอยู่

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งเน้นไปที่การศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน และพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูล
- 3.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 พัฒนาเครื่องมือวิจัย และกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน
- 3.5 เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการทดลอง
- 3.6 วิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

แผนผังที่ 4 แผนผังกระบวนการวิจัย

3.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคนวัยทำงานและความเครียด
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนศิลป์, ศิลปะการแสดงแบบสตรีท และ กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการ และ สังเคราะห์ออกมาเป็นตัวอย่างรูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเบื้องต้น
3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสุนทรียภาพ, การส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ และการประเมินผล การพัฒนาการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

3.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มนักแสดงมืออาชีพ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1) ที่มีการฝึกซ้อมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท อย่างต่ำ 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 2) มีระยะเวลาการฝึกฝนสะสมเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี 3) อาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครเพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลและพัฒนากิจกรรมในระยะยาว จำนวน 4 ท่าน

สำหรับการกำหนดกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ เนื่องจากการฝึกซ้อมศิลปะแขนงนี้มีความละเอียดอ่อนในการเปิดเผยข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นกลุ่มนักแสดงทีมจ๊ก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) และ บี เอส ยูนิตี้ (BS Unity) ที่มีความคุ้นเคยกับผู้วิจัยและ ตรงกับเกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มประชากรที่ได้ตั้งไว้

2. กลุ่มอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1) อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านทัศนศิลป์ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านนาฏศิลป์ หรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านศิลปะการแสดง 2) มีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชานั้นๆ ไม่ต่ำกว่า 5 ปี เป็นจำนวนสาขาวิชาละ 3 ท่าน

3. กลุ่มวัยทำงานที่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่จัดขึ้น โดยทำการเปิดรับสมัครผู้ที่มีความสนใจออนไลน์ ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลส่วนตัวเบื้องต้นเพื่อใช้ในการคัดเลือก โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1) ผู้สมัครที่มีช่วงอายุระหว่าง 18-59 ปี 2) มีงานทำที่ได้ผลตอบแทนเป็นค่าจ้าง 3) มีความเครียด เป็นจำนวนรวมทั้งหมด 15 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างสำหรับศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และนักแสดงมืออาชีพ เกี่ยวกับลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อนำไปใช้พัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยจะมีตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่สังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารเบื้องต้น ใช้คู่กับการสัมภาษณ์

2. แบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จากการสนทนากลุ่มหลังทำกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยแบ่งออกเป็นสองตอน

ตอนที่ 1 ตารางประกอบการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen

ตอนที่ 2 ตารางวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

3. แบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน สำหรับศึกษาการเกิดสุนทรียภาพ หลังจากร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และปรับปรุงกิจกรรมฯ ให้ดียิ่งขึ้น

4. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน ขณะร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สุนทรียภาพที่เกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างขณะร่วมกิจกรรม โดยใช้คู่กับแบบบันทึกภาพพฤติกรรมระหว่างการร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน

3.4 พัฒนาเครื่องมือวิจัย และกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคนวัยทำงาน ความเครียด และศิลปะบูรณาการ ; ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนศิลป์, ศิลปะการแสดงแบบสตรีท และกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการ; ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสุนทรียภาพ, การส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ และการประเมินผล การพัฒนาการรับรู้ทางสุนทรียภาพ เพื่อนำไปใช้ใน

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ทั้ง 4 กลุ่มคือ กลุ่มคนวัยทำงาน นักแสดงมืออาชีพ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ด้านทัศนศิลป์ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้านศิลปะการแสดง

2. นำเครื่องมือวิจัยไปพิจารณาตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ติรณสาร อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนกร สรรยัวรวิภา อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พิจารณาตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา โดยการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC)

จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

IOC	คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
$\sum R$	คือ ผลรวมของคะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
n	คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ หรือตรงตามเนื้อหา

3. เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง: กลุ่มคนวัยทำงาน นักแสดงมืออาชีพ และ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ด้วยแบบสัมภาษณ์ เรื่อง ลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4. พัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

5. นำกิจกรรมศิลปะที่ผ่านการพัฒนาไปตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมปรับแก้ตามคำแนะนำ

6. ดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมศิลปะที่ปรับแก้แล้ว

7. จัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

3.5 เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการทดลอง

การวิจัยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูล เรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ด้วยการสัมภาษณ์

กลุ่มอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1) อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านทัศนศิลป์ เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านนาฏศิลป์ และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านศิลปะการแสดง 2) มีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชานั้นๆ ไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยจำนวนไม่ต่ำกว่า 3 ท่านต่อสาขาวิชา

กลุ่มนักแสดงมืออาชีพ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1) ที่มีการฝึกซ้อมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท อย่างต่ำ 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 2) มีระยะเวลาการฝึกฝนสะสมเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี 3) อาศัยอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานครเพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูลและพัฒนากิจกรรมในระยะยาว จำนวน ไม่ต่ำกว่า 3 ท่าน

กลุ่มคนวัยทำงาน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1) ผู้สมัครที่มีช่วงอายุระหว่าง 18-59 ปี 2) มีงานทำที่ได้ผลตอบแทนเป็นค่าจ้าง 3) มีความเครียด เป็นจำนวนรวมทั้งหมด 15 คน

2. ผู้วิจัยสร้างและพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ ตามข้อมูลที่ได้เก็บและวิเคราะห์มา

3. ทดลองใช้กิจกรรมเพื่อหาข้อผิดพลาดและปรับปรุงก่อนนำไปใช้จัดกิจกรรมจริง

4. จัดกิจกรรมขึ้น โดยผู้วิจัยกำหนดให้เป็นกิจกรรมระยะสั้น ใช้เวลาประมาณไม่เกิน 1 ชั่วโมงในการทำกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

5. ระหว่างการทำกิจกรรมจะมีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อวัดระดับการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

6. หลังจากทำกิจกรรม จะมีการทำแบบสอบถามเพื่อวัดระดับการเกิดสุนทรียภาพ และความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

7. ทำการสนทนากลุ่มเพื่อวัดระดับพัฒนาการสุนทรียภาพหลังจากร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างสำหรับศึกษาความคิดเห็นของนักแสดงมืออาชีพ และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เน้นการสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์สรุปข้อมูล ตามแนวทางที่เสนอไว้ จากนั้นตีความ จัดหมวดหมู่ และเปรียบเทียบคำตอบจากการสัมภาษณ์ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

2. วิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน โดยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการนำเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดสุนทรียภาพในกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการหลังจากเข้าร่วม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยตีความและจัดระบบหมวดหมู่ของข้อมูล จากนั้นจึงนำผลไปวิเคราะห์สรุปเพื่อนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลความพึงพอใจต่อกิจกรรม มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยตีความและจัดระบบหมวดหมู่ของข้อมูล จากนั้นจึงสรุปเพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพของกลุ่มคนวัยทำงาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จากการสนทนากลุ่มหลังทำกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยตีความและจัดระบบหมวดหมู่ของข้อมูล หาค่าความถี่ จากนั้นจึงนำผลไปวิเคราะห์สรุปเพื่อนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อไป

4. วิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานขณะชมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพของกลุ่มคนวัยทำงาน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สุนทรียภาพที่เกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างขณะร่วมกิจกรรม โดยใช้คู่กับเทปบันทึกภาพระหว่างร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานเพื่อความแม่นยำในการวิเคราะห์ ตีความจากการแสดงออก หาค่าความถี่ จากนั้นจึงนำผลไปวิเคราะห์สรุปเพื่อนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สูตรหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{X}$	คือ ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	คือ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด
N	คือ จำนวนผู้แสดงออกหรือ คำตอบที่เข้าประเด็น

3.7 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

เป็นการสรุปอภิปรายผลและเสนอแนะด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบของกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ในกลุ่มคนวัยทำงาน

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยจึงสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ที่ตั้งไว้คือ ศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท และพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่มีผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ส่วนการอภิปรายผลการวิจัย เป็นการสรุปรวมผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมฯ แบบสัมภาษณ์ฯ แบบสอบถามฯ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลและสาระสำคัญจากการทดลอง และอภิปรายถึงข้อสังเกตในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท และเพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่มีผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียะ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบความเรียงและตารางประกอบการอธิบาย ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

4.1.1 หลักการบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

4.1.2 กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่เข้าร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วม

4.2 ข้อมูลและ ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มคนวัยทำงาน

- 1) อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านทัศนศิลป์
- 2) อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านนาฏศิลป์ หรือศิลปะการแสดงการแสดง
- 3) นักแสดงมืออาชีพ
- 4) กลุ่มคนวัยทำงาน
- 5) สรุปข้อมูล
- 6) ตารางที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4.3.1 หลักการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4.3.2 รูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4.4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อสอบถามความเห็นในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4.5 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4.6 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จากการสนทนากลุ่มหลังร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4.7 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน ขณะร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4.1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม

4.1.1 หลักการบูรณาการทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเข้าด้วยกัน

จากการศึกษาเอกสารเรื่องการบูรณาการ ทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทสรุปได้ว่าวิธีการสร้าง และลักษณะการเกิดสุนทรียภาพของทั้งสองศาสตร์คล้ายคลึงกัน โดยมีองค์ประกอบหลักดังนี้

1) เส้น (Line) ผลงานศิลปะแทบทุกชิ้นจะมีเส้นปรากฏอยู่ในงานเสมอ ดังนั้น เส้นจึงเป็นองค์ประกอบพื้นฐานอย่างแรกที่มีความสำคัญ เส้นเกิดจากจุดหลายๆจุดที่เรียงต่อเนื่องกันเป็นทางยาว หรือเกิดจากการลาก ชีต เขียนเป็นทางยาว การลากเส้นทำให้เกิดเส้นลักษณะต่างๆ เช่น เส้นตรงให้ความรู้สึกเข้มแข็ง เส้นนอนเป็นตัวแบ่งระดับ เส้นโค้งให้ความรู้สึกเอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง เส้นทแยงให้ความรู้สึกสับสน เส้นหยักแสดงถึงความวุ่นวาย ฯลฯ

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ก็มีเส้นเช่นเดียวกัน เพียงแต่จะใช้ร่างกายและอุปกรณ์ประกอบการแสดงเป็นตัวสร้างเส้นนั้นขึ้นมา เส้นแต่ละรูปแบบก็ให้ความรู้สึกทางสุนทรียะที่แตกต่างกันเช่น การยืนตรงสร้างเส้นตรงทำให้เกิดความรู้สึกที่เข้มแข็ง การยืงงตัวทำให้เกิดเป็นเส้นโค้งให้ความรู้สึกป่วย หรืออ่อนแอ

โดยทั้งสองศาสตร์ก็สามารถสร้างอารมณ์สุนทรียะจากเส้นและจุดนั้นได้ด้วย เช่น เส้นโค้งแสดงถึงความอ่อนช้อยสวยงาม ทางด้านศิลปะการแสดงก็สามารถใช้ร่างกายหรืออุปกรณ์สร้างเส้นให้ดูอ่อนช้อยสวยงามได้เช่นกัน

2) สี (Color) สีมีความสำคัญต่องานทัศนศิลป์มาก เพราะศิลปินต้องใช้สีสื่ออารมณ์ความรู้สึก และสะท้อนภาพความประทับใจให้เกิดแก่ผู้ชม (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550) ในการแสดงสีของฝ่ายทัศนศิลป์นั้นจะมีความอิสระมากกว่าเนื่องจากไม่ใช่ศิลปะการแสดงสดจึงสามารถใช้เวลาเตรียมพร้อมและสร้างสรรค์ได้อย่างไม่จำกัด

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการฉายภาพซ้อน หรือวาดสีลงบนบางส่วนของร่างกาย ใช้ไฟ LED ติดตามส่วนต่าง ๆ ของเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ ในส่วนของเครื่องแต่งกาย สีเส้นมีผลอย่างมากต่อการแสดงเช่น เสื้อผ้าสีสดใสความรู้สึกที่ได้ก็จะสดใส สื่อได้ถึงความเป็นเด็ก ใส่เสื้อสีที่หมองหรือสีจาง จะรู้สึกถึงความลำบาก ความไม่สะอาด ในกรณีของอุปกรณ์ประกอบการแสดงสามารถใช้พื้นหลังกลับไปกับอุปกรณ์ก่อนที่จะเปิดไฟเพื่อซ่อนอุปกรณ์ไว้ช่วงแรก และจึงใช้สร้างความปลอดภัยเพื่อเพิ่มสุนทรียะให้กับการแสดงได้

สีมีอิทธิพลต่อชีวิตและจิตใจมนุษย์มาโดยตลอด ด้วยเหตุผลที่เป็นตรรกะคือ โลกเราเต็มไปด้วยสี เราจึงมีความคุ้นเคยกับสีมาตั้งแต่เกิดจนตาย การรับรู้ความรู้สึก และรับรู้ความหมายจากสีของเราเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เป็นไปเองโดยธรรมชาติ ในระดับสัญชาตญาณ สีจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองในเชิงจิตวิทยาทั้งในด้านเพศสัมพันธ์ ความรัก หรืออันตราย เช่นสีแดงสื่อถึงความร้อนแรง สีดำสื่อถึงความลึกลับ ทั้งนี้แล้วขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคนด้วย

3) รูปร่าง (Shape) ทางด้านทัศนศิลป์ รูปร่างเกิดจากการนำเส้นมาประกอบกันให้เกิดความกว้างและความยาว ไม่มีความหนาหรือความลึกลับลักษณะ 2 มิติ แสดงพื้นที่ผิวเป็นระนาบแบน ไม่แสดงเป็นปริมาตร ในการสร้างรูปร่างโดยใช้เส้นจะสื่อความเป็นเป็นแบบรูปธรรมในการเห็นครั้งแรก เช่นสร้างเป็นรูปทรงธรรมชาติผู้ชมก็จะเห็นและรู้สึกตามรูปร่างนั้น ทำให้เกิดการตีความเชิงสัญลักษณ์

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ก็มีการสร้างรูปร่างจากเส้น ใช้ร่างกายหรืออุปกรณ์วาดเป็นรูปร่างต่างๆ หรือสามารถนำเส้นหลายๆเส้นมาประกอบให้สื่อถึงรูปร่างต่าง ๆ ได้ เช่น วงกลม สัตว์ชนิดต่างๆ และสัญลักษณ์สื่อความหมายมีความคล้ายคลึงกัน และยังสามารถใช้ท่าทางเลียนแบบสัตว์เลียนแบบรูปร่างของสัตว์ หรือสิ่งของเพื่อสื่อถึงสิ่งนั้นๆ ได้

4) ช่องว่าง (Space) ทางด้านทัศนศิลป์ ในทัศนศิลป์เมื่อเว้นช่องว่างไว้จะมีสองลักษณะคือ 2 มิติ และ 3 มิติ เมื่อเว้นที่ว่าง 2 มิติ จะได้ที่ว่าง ที่เป็นสิ่งแวดล้อมหรือ ที่ว่างภายนอกอาคาร และเมื่อเว้นที่ว่าง 3 มิติ ก็จะได้ที่ว่างเป็นภายในตัวอาคาร สืบเนื่องจากประสบการณ์สุนทรียะที่เคยได้รับมา ช่องว่างในทัศนศิลป์จึงสื่อให้เห็นถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ทางสุนทรียะของแต่ละคน การเว้นช่องว่างไว้โดยรอบสามารถถูกตีความว่าเป็นความอ้างว้างได้เช่นกัน

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท การเว้นที่ว่างจะถูกเรียกว่าจังหวะ ในจังหวะที่เท่ากันจะทำให้การแสดงดูสั้นไหล หรือเมื่อต้องการให้การแสดงหยุดชะงักก็สามารถหยุดได้เพื่อสร้างสถานการณ์และอารมณ์ทางสุนทรียะใหม่ให้กับคนดูได้ชั่วขณะ ในการเว้นที่ว่างไว้ส่วนหนึ่ง ของพื้นที่การแสดง หรือไม่มีคนอยู่ในตำแหน่งนั้นตามเวลาที่สมควร ก็จะได้ความรู้สึกที่ผิด ประหลาด แตกต่าง เว้นช่องว่างในระยะเท่าๆ กันจะได้อารมณ์ ความสามัคคี มีพลัง

5) การทำซ้ำ (Repetition) ในทัศนศิลป์การทำซ้ำ คือการปรากฏตัวของหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป การทำซ้ำเป็นวิธีการสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด คือการทำให้แน่ใจกับสารนึ่งที่กำลังสื่อออกไปให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือเพื่อเชื่อมสิ่งเดียวกันหลายๆสิ่งให้กลายเป็น สิ่งเดียวกัน กลุ่มใหญ่ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท พื้นฐานคือใช้การทำซ้ำเพื่อให้เกิดภาพต่อเนื่อง หรือเป็นการลวงตาขั้นพื้นฐาน ในศิลปะการแสดงการทำซ้ำหมายถึงการเน้นย้ำในสารนึ่งที่จะสื่อต่อผู้ชมให้ชัดเจนมากขึ้น

6) ความกลมกลืน (Harmony) ในทัศนศิลป์ความกลมกลืน คือการเข้ากันสนิท ไม่ขัดหูขัดตาทำให้เกิดอารมณ์สุนทรีย์ในเชิงความไพเราะ เพลิดเพลินและ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ในความกลมกลืนบางที่อาจสร้างการลวงตาได้ด้วย

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ความกลมกลืนสามารถก่อให้เกิดความตื่นตาตื่นใจได้ เนื่องจากเกิดความสมบูรณ์แบบในการแสดง ความกลมกลืนของการเคลื่อนไหวสามารถสร้างความพร้อมเพรียงทำให้ผู้ชม ตื่นตาตื่นใจต่อการแสดงและแสดงถึงความสามัคคี ความกลมกลืนของเสื้อผ้า กับฉากหลังการแสดง ใช้เพื่อซ่อนร่างกายหรืออุปกรณ์ส่วนที่ไม่ต้องการให้ผู้ชมเห็นแต่แรก และเมื่อต้องการให้ผู้ชมประหลาดใจก็เผยส่วนนั้นออกมา ใช้สำหรับสร้างความประหลาดใจ ระหว่างการแสดง

7) การตัดกัน (Contrast) ทางด้านทัศนศิลป์ ในทัศนศิลป์การตัดกันของสีหรือองค์ประกอบต่างๆ จะทำให้เกิดความขัดแย้งกันเมื่อมีสองสิ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกันเช่น สีขาวอยู่ข้างสีดำ ทำให้เกิดการทำลายความเป็นเอกภาพ ในการลดเอกภาพของสิ่งหนึ่ง อีกสิ่งที่อยู่ตรงข้ามจะมีพลังขึ้นมาทันที ซึ่งสามารถสื่อไปถึงความแตกต่าง การแบ่งแยก และความไม่สามัคคีได้

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท การกระทำสองสิ่งที่ตรงข้ามกันแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้ง หรือแตกต่างเป็นต้น ในกรณีที่อัตราส่วนแตกต่างกันฝ่ายมีน้อย จะเป็นฝ่ายที่ดูเสียเปรียบหรืออ่อนแอกว่า กลับกันกับฝ่ายที่มีมากกว่าพลังย่อมเยาะกว่า

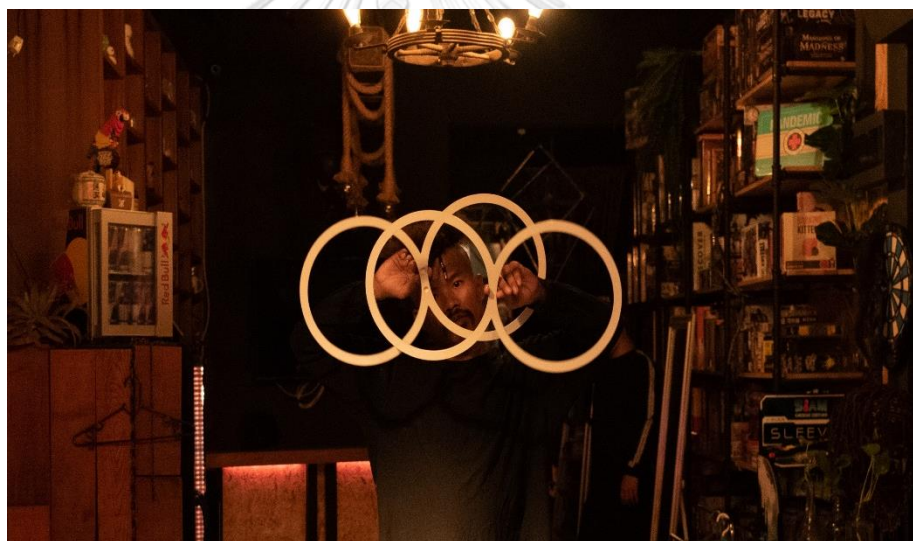
8) การใช้ลวดลาย (Pattern) ในทัศนศิลป์ลวดลายจะดำเนินซ้ำไปได้เรื่อย ๆ อย่างไม่มีวันจบ และรูปแบบก็จะสามารถเปลี่ยนไปได้เรื่อย ๆ ในลวดลายที่เรียงกันอย่างสม่ำเสมอและไปในทิศทางเดียวกัน จะทำให้เกิดความเป็นระเบียบ ความสะอาด และเป็นพื้นฐานในการสร้างภาพลวงตา

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีทลวดลายจะเกิดขึ้นจากอุปกรณ์ที่ใช้แสดงหรือ ร่างกายของนักแสดง การทำให้เกิดลวดลายซ้ำกันจะทำให้เกิดภาพต่อเนื่องกลายเป็นภาพเคลื่อนไหวและเป็นการลวงตาพื้นฐานอีกด้วย ในการจัดระเบียบการเดินทางของนักแสดงทำให้เกิดความเรียบร้อยและความสามัคคี

4.1.2 กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ ได้ร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วม

จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่มกับนักแสดงมืออาชีพที่มีการฝึกซ้อมเป็นประจำอย่างมีกิจลักษณะ กลุ่มนักแสดงทีมทีมจ๊ิก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) และกลุ่มนักแสดงทีมบี เอส ยูนิตี้ (BS Unity) ที่มีความคุ้นเคยกับผู้วิจัยและ ตรงกับเกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มประชากรที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้สังเกต บันทึก วิเคราะห์และจึงเลือกรูปแบบการแสดงเพื่อเจาะจงศึกษา นำมาขยายผลและใช้พัฒนากิจกรรม

โดยรูปแบบการแสดงเป็นการแสดงที่สามารถสร้างภาพทัศนศิลป์โดยมีองค์ประกอบศิลป์ที่สำคัญในการสร้างสุนทรียภาพ เป็นส่วนประกอบหลัก เช่นเส้น ที่ใช้ร่างกายสร้าง การเพิ่มสีสันให้กับร่างกายโดยใช้สี รูปร่างและรูปทรงก็สามารถเสริมได้โดยมีอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ช่วยในการสร้างภาพจากการเคลื่อนไหวร่างกายได้แก่

ภาพที่ 11 8 rings 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 12 8 rings 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

- เอท ริงส์ (8 Rings) มีลักษณะเป็นห่วงวงกลมสองวงติดกันเป็นรูปเลข 8 สามารถใช้สร้างภาพลวงตาได้ โดยใช้ตำแหน่งการจับอุปกรณ์และการหมุนอุปกรณ์

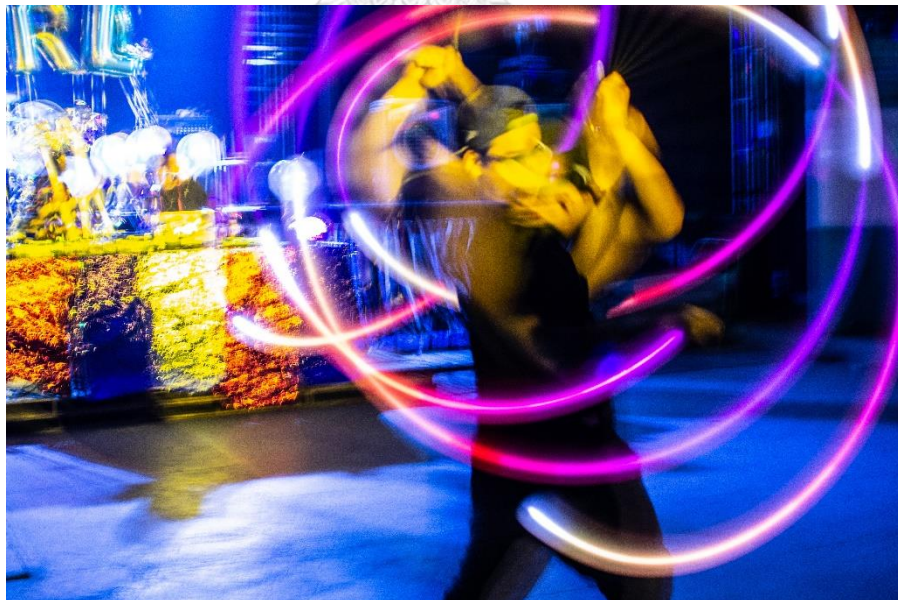

ภาพที่ 13 Buugeng 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 14 Buugeng 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

- บูเก็ง (Buugeng) มีลักษณะเป็นเคียวรูปตัว S โดยปกติจะใช้ร่วมกันสองอันในการสร้างภาพลวงตาที่มีความอ่อนช้อย สวยงาม และพิศวง โดยโค้งที่สลับไปมาทั้ง 4 จะลวงตาในชั้นที่มากกว่า อุปกรณ์รูปทรงสมมาตรอื่นๆ

ภาพที่ 15 Fire Poi 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 16 Fire Poi 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

- ป็อย ไฟ (Fire Poi) มีลักษณะคล้ายลูกตุ้ม ปกติจะใช้การเหวี่ยงเพื่อสร้างเส้นโค้งที่มีพลัง โดยเฉพาะในการแสดงที่ใช้ไฟจริง จะยิ่งทำให้ดูตื่นตาตื่นใจ แต่ในปัจจุบันมีการแทนที่ด้วยไฟ LED ทำให้สะดวกกว่าในการใช้งานและการเตรียมการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 17 Body Paint 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 18 Body Paint 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

- บอดี้ เพนท์ (Body Paint) คือการวาดลวดลายลงบนร่างกาย เพื่อสร้างความน่าสนใจในการแสดงและเพื่อเพิ่มมิติในการแสดงขณะที่ร่างกายเคลื่อนไหวในที่มืด อีกทั้งยังสามารถสอดแทรกในเรื่องของสัญลักษณ์ เพื่อกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพได้อีกด้วย

4.2 ข้อมูล และผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม และกลุ่มคนวัยทำงาน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม และกลุ่มคนวัยทำงานเพื่อการศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพในศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์แจกแจงเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1) อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านทัศนศิลป์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราวุฒิ โตอุรวงศ์

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
สร้างสรรค์งานจิตรกรรมโดยใช้รูปร่างคนเป็นสื่อสำคัญในการแสดงออกถึงเนื้อหาแนวความคิดและอารมณ์ความรู้สึก อาจารย์วราวุฒิแสดงให้เห็นถึงบทบาทอย่างต่อเนื่องในวงการศิลปะ ทั้งจากรางวัลจากการประกวดในเวทีต่าง ๆ มากมาย ผลงานของอาจารย์วราวุฒิโดดเด่นในการนำเสนอทักษะฝีมือ ความแม่นยำในการวาดเส้น การกำหนดโครงสร้างสัดส่วนของมนุษย์ ควบคู่ไปกับการแสดงออกถึงจินตนาการและความคิดฝันที่ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจจากวิถีชีวิตประจำวันแบบไทยๆ ที่คนทั่วไปคุ้นเคยหากแต่ไม่เคยได้ขบคิดหรือสังเกตเห็นความสำคัญ ศิลปินสามารถนำเอารูปแบบของงานจิตรกรรมแนวเหมือนจริง (Realistic) มาผสมผสานกับความซับซ้อนของแนวความคิดได้อย่างน่าสนใจ และขณะเดียวกันก็พัฒนารูปแบบการจัดองค์ประกอบของภาพ ตลอดจนเทคนิคการวาดภาพ การสร้างน้ำหนัก ฝีแปรง และพื้นผิว อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
อาจารย์ชูศักดิ์สนใจการทำงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับศิลปะพื้นบ้าน โดยใช้เทคนิคที่ได้รับอิทธิพลจากงานช่างฝีมือท้องถิ่นในภาคใต้ของไทยมานำเสนอประเด็นร่วมสมัย อีกทั้งยังเป็นนายหนังตะลุง จึงได้นำเทคนิคการตอกหนังและการแกะหนังตะลุงมาสอนเพื่อให้นักศึกษาได้ทดลองและนำไปต่อยอดทำงานของตัวเอง อีกทั้งยังสนับสนุนให้นักศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยจากโบราณสถาน เช่น การไปทัศนศึกษาที่พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี และวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น

ปัจจุบันมีความสนใจเรื่องภาพถ่าย ข้าวของเครื่องใช้พื้นถิ่น และการเขียนตำราเกี่ยวกับ “รูปหนัง” คือ รูปวาดที่ใช้หนังเป็นเป็นวัสดุในการสร้าง รวมทั้งประวัติครูหรือช่างที่แกะตัวหนังขึ้น

3. อาจารย์ทิฆุฒิ บุญวิจิตร

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเชี่ยวชาญด้านจิตรกรรมสีอะคริลิกหรือสีน้ำมันบนผืนผ้าใบ โดยสร้างสรรค์ผลงานแพนตาซีที่ไม่ได้เขียนรูปจากแบบจริงแต่เกิดจากการจินตนาการและความรู้สึกภายในจนเกิดเป็นสัญลักษณ์ เช่น การใช้กระดาษและสีของแสงในยามค่ำคืนมาเป็นตัวแทนเพศสภาพที่หลากหลาย เพื่อให้สังคมรับรู้และสร้างความเข้าใจเพศสภาพผ่านผลงานศิลปะ

ปัจจุบันกำลังค้นหาความเป็นไปได้ของการทำงานจิตรกรรมแนวแพนตาซีในประเด็นเกี่ยวกับเพศสภาพ และสนใจผลิตตำราเกี่ยวกับงานสร้างสรรค์ที่พูดถึงศิลปะแพนตาซีในประเทศไทย และประเด็นเพศสภาพในผลงานศิลปะร่วมสมัยของไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านทัศนศิลป์ทั้ง 3 คน ได้ความเห็นในการพัฒนา กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงานดังนี้

1) ลักษณะการกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพ: การใช้กิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจ ซึ่งสามารถเป็นการแสดงแบบสตรีทได้ เนื่องจากมีความสามารถในการดึงดูดความสนใจ อีกทั้งอาจเป็นประสบการณ์ใหม่ของกลุ่มคนวัยทำงานอีกด้วย

2) เทคนิคดึงดูดความสนใจ: ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ใช้ Technology, Video, สื่อสาร, Site-specific ในการบูรณาการเข้ากับกิจกรรม เพื่อดึงดูดและกระตุ้นให้เกิดสุนทรียภาพมากขึ้น

3) เนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจ: LGBT, ความเท่าเทียม, เศรษฐกิจ, การเมือง, เรื่องใกล้ตัว, แฟชั่น เนื่องจากเนื้อหาเหล่านี้ มีความคุ้นเคยกับสังคมในวงกว้างและเข้าถึงได้อยู่ตลอด และเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะของกลุ่มคนวัยทำงานได้ดี

4) ระยะเวลาที่เหมาะสม: 10 – 20 นาที

5) การแต่งกาย: การแต่งกายที่เข้ากับเนื้อหาช่วยทำให้การแสดงดูน่าสนใจมากขึ้น

6) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1: การให้ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ หรือการเล่าเรื่องราวความเป็นมา ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเข้าถึงเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้นและทำให้ความสนใจจดจ่อมากขึ้นอีกด้วย

7) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2: การใช้เนื้อหาที่เข้าถึงง่าย จะทำให้กลุ่มตัวอย่างสร้างความสัมพันธ์กับกิจกรรมได้ง่ายขึ้นจนเข้าถึงเรื่องราวและผูกเรื่องกับความเข้าใจและเหตุการณ์ใกล้ตัวของตนเอง

8) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3: สร้างอุปทานหมู่ เช่นการนำปรบมือหรือ ชักชวนให้กระทำตาม คือการละลายพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่ส่งผลไปถึงจิตใจได้ดี

9) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4: ใช้สัญลักษณ์แทนค่าสิ่งต่างๆเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างเริ่มตีความสิ่งต่างๆที่ให้เห็น

10) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5: การชักชวนให้ตั้งคำถาม หรือการทำท่า มีความสามารถในการทำให้คิดต่อ เพื่อการต่อยอดความคิดและประสบการณ์สุนทรียะไปสู่ การได้ ข้อคิดหรือแนวความคิดใหม่ๆ

11) การปฏิสัมพันธ์: ร่วมแสดง เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง ชักชวนให้ตั้งคำถาม เป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้กับกิจกรรมเป็นอย่างมาก

2) อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านนาฏศิลป์ หรือศิลปะการแสดงการแสดง

1. อาจารย์ ดร.รัชลินี อัครศวะเมฆ

อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

มีความเชี่ยวชาญด้าน นาฏศิลป์ร่วมสมัย นาฏศิลป์สร้างสรรค์และ ยิมนาสติกลีลา โดยสร้างสรรค์งานแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย ที่บูรณาการศาสตร์ต่างๆเข้ารวมกันได้เป็นอย่างดี จนเกิด ลักษณะเฉพาะตัว โดยเฉพาะงานสร้างสรรค์ที่มีการบูรณาการระหว่าง ยิมนาสติกลีลาและ กีฬาลีลาศ ทำให้เกิดการแสดงงานนาฏศิลป์ที่มีเอกลักษณ์การเคลื่อนไหวของกีฬาลีลาศ

2. อาจารย์พัชรวัลย์ ทิพย์ลัมย์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์การดนตรีและศิลปะการแสดง คณะอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

มีความเชี่ยวชาญด้าน นาฏศิลป์ร่วมสมัย นาฏศิลป์สร้างสรรค์และ บัลเลต์ โดยมี ผลงานเด่นไปทางด้านการศึกษาวัฒนธรรม และการถอดความวรรณกรรมเพื่อมาถ่ายทอดเชิง สุนทรียะในงานนาฏศิลป์ร่วมสมัย การแสดงสร้างสรรค์ที่มีลักษณะที่แตกต่าง เนื่องจากใช้บัลเลต์เป็น แกนหลักซึ่งโดยปกติแล้วบัลเลต์จะมีเนื้อเรื่องควบคู่ไปกับการแสดงอยู่แล้ว เมื่อนำเรื่องราวจาก วรรณกรรมอื่นๆมาแทนที่จึงได้งานนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่ดูแปลกตาและ กระตุ้นอารมณ์เชิงสุนทรียะเป็น อย่างดี

3. อาจารย์พิชญภา วิศิษฐ์ศิลป์

อาจารย์ประจำภาควิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีความเชี่ยวชาญด้าน นาฏศิลป์ร่วมสมัย และ นาฏศิลป์สร้างสรรค์ โดยมีผลงานสร้างสรรค์ที่เน้นเอาศิลปะตะวันตกและศิลปะพื้นเมืองมาประยุกต์เป็นการแสดงเต้นร่วมสมัย อันได้แก่ "เจิงลายแจ้ส, ก้าวอย่างขุม, deep to blue, sense before stuck และยังคงมุ่งหน้าศึกษาเรื่องการบูรณาการศิลปะพื้นเมืองกับนาฏศิลป์ตะวันตกอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันศึกษารวบรวมศิลปะการต่อสู้ของทางล้านนา การฟ้อนเจิงตบมะผาบเพื่อนำมาพัฒนาในรูปแบบงานทางศิลปะตะวันตก

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการแสดงทั้ง 3 คน ได้ความเห็นในการพัฒนา กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงานดังนี้

- 1) ลักษณะการกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพ: การสร้างผลกระทบทางจิตใจไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมยอมทำให้การรับรู้ทางสุนทรียภาพถูกกระตุ้น, ประสบการณ์ทางศิลปะ
- 2) เทคนิคดึงดูดความสนใจ: ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ผลกระทบทางจิตใจ, ประสบการณ์ทางศิลปะ ในการบูรณาการเข้ากับกิจกรรม เพื่อดึงดูดและกระตุ้นให้เกิดสุนทรียภาพมากขึ้น
- 3) เนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจ: ผลกระทบทางจิตใจ, ประสบการณ์ทางศิลปะ เนื่องจากเนื้อหาเหล่านี้ มีความคุ้นเคยกับสังคมในวงกว้างและเข้าถึงได้อยู่ตลอด และเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะของกลุ่มคนวัยทำงานได้ดี
- 4) ระยะเวลาที่เหมาะสม: 10 – 20 นาที
- 5) การแต่งกาย: การแต่งกายที่เข้ากับเนื้อหา มีแพชั่นแฝง ช่วยทำให้การแสดงดูน่าสนใจมากขึ้น
- 6) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1: การทำซ้ำ (Repetition) ในการออกแบบการแสดงเป็นเหมือนการย้ำเชิงข้อมูลที่ต้องการจะถ่ายทอด การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงแบบเรียงลำดับขั้นทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและทำให้ความสนใจจดจ่อมากขึ้นอีกด้วย
- 7) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2: การออกแบบความขัดแย้ง การแบ่งฝั่งทำให้เกิดความตื่นเต้น และการบริหารความคิดในเชิงวิเคราะห์ กระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพได้ดี
- 8) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3: เชื่อมโยงจากความตื่นเต้นหนึ่งในองค์ประกอบที่สามารถช่วยได้คือการแต่งกายที่สวนกับการกระทำของตัวละคร
- 9) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4: ใช้สัญลักษณ์แทนค่าสิ่งต่างๆเป็นการกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างเริ่มตีความสิ่งต่างๆที่ได้เห็น การใช้เสียงกระตุ้น หรือการฉายภาพช่วยเสริมให้สัญลักษณ์และสื่ออารมณ์ได้ชัดขึ้น

10) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5: การทำให้ผู้ชมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง เป็นการกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพที่มีผลกับผู้ชมเป็นอย่างมาก ซึ่งการพูดคุยกับนักแสดงก็สามารถทำได้ง่าย

11) การปฏิสัมพันธ์: ร่วมแสดง เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง เป็นการเพิ่มความน่าสนใจให้กับกิจกรรมเป็นอย่างมาก

3) นักแสดงมืออาชีพ

1. นายไพรวลัย แก่นอากาศ

นักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ สังกัดทีมจ๊ิก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) ฉายาในวงการ ไพรวลัย มีประสบการณ์ด้านการแสดงแบบสตรีทเป็นเวลา 15 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบการแสดง นาฏศิลป์ร่วมสมัย นาฏศิลป์สร้างสรรค์ และเต้นบ๊อบบอย เป็นนักแสดงอิสระที่มีความสามารถหลายอย่างตั้งแต่แสดงเอง ประดิษฐ์และออกแบบเครื่องแต่งกาย จนถึงกำกับและออกแบบการแสดง ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนประเทศไทยไปแข่งระดับประเทศมากกว่า 10 ครั้ง ซึ่งเป็นผลงานการันตีได้เรื่อง ของการเป็นนักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ

2. นายทศพล ฉัตรจารุวิมล

นักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ สังกัดทีมจ๊ิก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) ฉายาในวงการ โปซาก็ มีประสบการณ์ด้านการแสดงแบบสตรีทเป็นเวลา 14 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย จ๊ิกลิ่ง มายากล และเต้นบ๊อบบอย มีความสามารถในการผสมผสานละครใบ้เข้ากับการแสดงได้ทุกขนาน เอกลักษณ์ของการแสดงเฉพาะตัวคือการสอดแทรกเรื่องมุกตลกเข้ากับการแสดงได้อย่างไหลลื่น เนื่องจากบุคลิกเฉพาะตัวที่เป็นคนมีอารมณ์ขัน

3. นายภัทรพล เสนากัสป์

นักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ สังกัดทีมบี เอส ยูนิตี้ (BS Unity) ฉายาในวงการ เอิร์ทเซค มีประสบการณ์ด้านการแสดงแบบสตรีทเป็นเวลา 8 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดองค์ประกอบของการบันทึกภาพเคลื่อนไหว และเต้นบ๊อบบอย สังคมยุคใหม่ที่มีเรื่องของเทคโนโลยีเข้ามาร่วมด้วยในทุกอย่างของชีวิต รวมถึงการแสดงด้วยที่ต้องการ การบันทึกภาพเคลื่อนไหวและการจัดวางองค์ประกอบให้ภาพออกมาดูสวยที่สุด

4. นายชิตชนะ พวงสมบัติ

นักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ สังกัดทีมบี เอส ยูนิตี้ (BS Unity) และ บีทีฮีโร่ (BeatHeroes) ฉายาในวงการ นานา มีประสบการณ์ด้านการแสดงแบบสตรีทเป็นเวลา 10 ปี มีความเชี่ยวชาญด้านการแสดงบทบาทสมมติ ร้องเพลงแร็ป และเต้นบ๊อบบอย เพาะบ่มสกลิตความสตรีทมาเป็นเวลาถึง 10 ปี โดยเฉพาะสถานที่ฝึกซ้อมของทีมบีทีฮีโร่ อยู่ตามถนนจริง ๆ จึงมีความรู้เรื่องการดึงดูด

ความสนใจและการปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่สัญจรไปมา เป็นอย่างดี ความสามารถในการแสดง การจัดวางท่าทางของร่างกายทำให้ นายชิตชนะเป็นคนที่น่าเสนอบทบาทของตนเองได้ดี

จากการสัมภาษณ์นักแสดงมืออาชีพทั้ง 3 คน ได้ความเห็นในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงานดังนี้

- 1) ลักษณะการกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพ: เต้น สิ่งที่ทำให้ตื่นเต้น มายากล สิ่งที่คุณทำไปทำไม่ได้
- 2) เทคนิคดึงดูดความสนใจ: อุปกรณ์ประกอบการแสดงที่แปลกแตกต่าง การแต่งกาย การสร้างเสียง ทำในสิ่งที่คุณทำไปทำไม่ได้ กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น ล้วนดึงดูดความสนใจได้เป็นอย่างมาก
- 3) เนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจ: ความรัก ความอิสระ ความต้องการพื้นฐาน หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องได้ง่ายและใกล้ตัวกับกลุ่มเป้าหมาย
- 4) ระยะเวลาที่เหมาะสม: 5 – 20 นาที มีการให้ความเห็นเรื่องการแสดงแบบสตรีทว่าความยาวขึ้นอยู่กับจำนวนผู้คนที่เข้ามาชม
- 5) การแต่งกาย: การแต่งกายที่เข้ากับเนื้อหาของการแสดง ถ้าต้องการดึงดูดความสนใจอาจจะต้องเสริมให้โดดเด่น เช่นการเสริมความเช่กซี่
- 6) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1: การสร้างความประหลาดใจในเบื้องต้นสามารถใช้เป็นการละลายพฤติกรรมที่ดี ทำให้ผู้ชมจดจ่อกับการแสดงได้นานขึ้น
- 7) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2: การเล่าเรื่อง หรือการมีเนื้อเรื่องจะทำให้การแสดงดูน่าติดตาม
- 8) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3: การให้ข้อคิด หรือการทำให้ไม่เป็นอย่างที่คิด
- 9) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4: การสร้างความขัดแย้งหรือการบ่งฝ่ายในการแสดง จะทำให้เกิดการตั้งคำถาม
- 10) การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5: การจบการแสดงแบบหักมุมจะสร้างความประหลาดใจเป็นอย่างมาก สามารถทำให้การแสดงออกของผู้ชมออกมาอย่างที่ต้องการในการสังเกตพฤติกรรม
- 11) การปฏิสัมพันธ์: ร่วมแสดง หรือ เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง, ตั้งคำถาม, ให้ผู้ชมเลือกลำดับของการแสดง, แจกของ

4) กลุ่มคนวัยทำงาน

มีกลุ่มคนวัยทำงานให้ความร่วมมือสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเป็นจำนวน 20 คน มีอายุตั้งแต่ 18 – 39 ปี มีประสบการณ์การทำงานศิลปะทัศนศิลป์ต่อปี ตั้งแต่ 1 – 20 ครั้งต่อปี มีประสบการณ์การทำงานศิลปะการแสดงต่อปี ตั้งแต่ 1 – 4 ครั้งต่อปี เมื่อนำชุดข้อมูลมาวิเคราะห์จะสามารถสรุปเนื้อหาได้ดังนี้

- 1) เนื้อหาที่สนใจ: เรื่องตลกขบขัน หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งแต่ละคนก็ต่างกันออกไป การเสริมความตื่นเต้นก็สามารถช่วยทำให้สนใจมากขึ้นไปอีก
- 2) รูปแบบการแสดงที่สนใจ: การเต้น การเล่นดนตรี ละครใบ้ มายากล ซึ่งส่วนใหญ่จะรู้จักการเต้น และเล่นดนตรีจากการพบเจอเองในชีวิตประจำวัน
- 3) ระยะเวลาที่เหมาะสม: 3 - 20 นาที
- 4) เทคนิคดึงดูดความสนใจ: อะไรที่เป็นการเคลื่อนไหว และสร้างเสียงสามารถดึงดูดความสนใจได้ดี
- 5) การแต่งกาย: ที่แตกต่าง โดดเด่น และแปลกใหม่จะช่วยดึงดูดความน่าสนใจให้เพิ่มมากขึ้น
- 6) การปฏิสัมพันธ์: ถ้าได้ร่วมแสดง หรือเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงจะรู้สึกสนุกมากขึ้น

5) ตารางที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อนำชุดข้อมูลที่วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านนาฏศิลป์ หรือศิลปะการแสดง การแสดง อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านทัศนศิลป์ นักแสดงมืออาชีพ และกลุ่มคนวัยทำงาน มาวิเคราะห์จะได้ผลดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางที่ได้การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ เรื่อง ลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรม ศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

	กลุ่มคนวัยทำงาน	อาจารย์ด้านทัศนศิลป์	อาจารย์ด้านศิลปะการแสดง	นักแสดงมืออาชีพ
เนื้อหาที่สนใจ	เรื่องตลกขบขัน, ชีวิตประจำวัน, เรื่องที่ทำให้ตื่นเต้น	-	-	-
รูปแบบการแสดงที่สนใจ	การเต้น, ดนตรี, ละครใบ้, มายากล	วิดีโอ, การแสดงที่ดึงดูดความสนใจได้ดี	ละคร, คอนเสิร์ต, การวาดภาพ	เต้น, สิ่งที่ทำให้ตื่นเต้น, มายากล, สิ่งที่คุณทั่วไปทำไม่ได้
ระยะเวลาที่เหมาะสม	3 - 20 นาที	10 - 20 นาที	10 - 20 นาที	5 - 20 นาที
เทคนิคดึงดูดความสนใจ	มายากล, การเต้น, รั้วไทย, ร้องเพลง, เล่นดนตรี	เทคโนโลยี, วิดีโอ, ศิลปะเฉพาะที่ (Site-specific)	บรรยากาศ, การออกแบบวิธีถ่ายทอด	อุปกรณ์ประกอบการแสดง, การแต่งกาย, การสร้างเสียง, ทำในสิ่งที่คุณทั่วไปทำไม่ได้, กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น
เนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจ	ชีวิตประจำวัน,	เศรษฐกิจ, การเมือง, เรื่องใกล้ตัว, แฟชั่น	เรื่องตลกขบขัน, ชีวิตประจำวัน, กระแสข่าว, ปัญหา, การเมือง, เรื่องใกล้ตัว	ความรัก, เรื่องที่เข้าถึงง่าย, ความอิสระ, ความต้องการพื้นฐาน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	กลุ่มคนวัยทำงาน	อาจารย์ด้านทัศนศิลป์	อาจารย์ด้านศิลปะการแสดง	นักแสดงมืออาชีพ
การแต่งกาย	โดดเด่น, แตกต่าง, แปลกใหม่	เข้ากับเนื้อหาของ การแสดง, สร้างความแปลกใจ (surprise)	เข้ากับเนื้อหาของ การแสดง, Fashion	เข้ากับเนื้อหาของ การแสดง, โดดเด่น, Realistic, Uniform, Sexy
การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงและผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ร่วมแสดง หรือเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง	ร่วมแสดง หรือเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง, ชักชวนให้ตั้งคำถาม หรือตอบคำถาม	ร่วมแสดง หรือเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง	ร่วมแสดง หรือเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง, ตั้งคำถาม, ให้ผู้ชมเลือกลำดับของการแสดง, แจกของ
การเกิดสุนทรียภาพระดับที่1		การให้ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์หรือเรื่องราวความเป็นมา	การลำดับข้อมูล, การทำซ้ำ (Repetition)	ทำให้แปลกใจ, ใช้กิจกรรมละลายพฤติกรรม
การเกิดสุนทรียภาพระดับที่2	-	เข้าถึงง่าย	ความขัดแย้ง, ความตื้นตัน	การเล่าเรื่อง, การให้รายละเอียด
การเกิดสุนทรียภาพระดับที่3	-	สร้างอุปทาน	ความตื้นตัน, เครื่องแต่งกาย	ให้ข้อคิด, หลอกหรือ ทำให้ประหลาดใจ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	กลุ่มคนวัยทำงาน	อาจารย์ด้านทัศนศิลป์	อาจารย์ด้านศิลปะการแสดง	นักแสดงมืออาชีพ
การเกิดสุนทรียภาพระดับที่4	-	ใช้สัญลักษณ์	ใช้สัญลักษณ์, เสียง, ฉายภาพ	สร้างความขัดแย้ง, ตั้งคำถาม
การเกิดสุนทรียภาพระดับที่5	-	ชักชวนให้ตั้งคำถาม, ทำทาย	ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม, พูดคุยกับผู้ชม	จบการแสดงแบบหักมุม

เมื่อนำตารางมาวิเคราะห์ขยายความจะแปลความหมายได้ดังนี้

- คนวัยทำงานที่ต้องเจอกับกิจวัตรประจำวันที่ซ้ำจำเจ ทำให้ความสุนทรียภาพไม่เกิดขึ้น เรื่องตลกขบขันที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันของตน หรือเรื่องที่ทำให้เกิดความตื่นตื้นก็ สามารถช่วยกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ทางสุนทรียภาพได้

- รูปแบบการแสดงจากการสำรวจ สรุปได้ว่าความสนใจของกลุ่มคนวัยทำงานที่เก็บข้อมูลมา มีประสบการณ์ทางสุนทรียภาพไปในทาง การเดิน เล่นดนตรี ละครีโบ้ และ มายากล ซึ่งถ้า นำไปใช้ในกิจกรรมศิลปะที่จัดขึ้น ก็จะสามารถส่งเสริมสุนทรียภาพให้เกิดขึ้น ได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเป็น ประสบการณ์เก่าที่ถูกระตุ้น

- เทคนิคที่ใช้ดึงดูดความสนใจเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพ ตามที่ได้สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ มา มีหลากหลายวิธี ดังนี้ เทคโนโลยี, วีดีโอ, ศิลปะเฉพาะที่ (Site-specific), บรรยายภาค, การออกแบบวิธีถ่ายทอด, อุปกรณ์ประกอบการแสดง, การแต่งกาย, การสร้างเสียง, การทำในสิ่งที่คนทั่วไปทำไม่ได้, กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น

- เนื้อหาที่จะนำมาใช้ได้ ในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพให้เกิดขึ้นได้ง่ายขึ้น ตามที่ได้ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ มา มีดังนี้ เศรษฐกิจ, การเมือง, เรื่องใกล้ตัว, แฟชั่นเรื่องตลก ขบขัน, ชีวิตประจำวัน, กระแสข่าว, ปัญหา, การเมือง, เรื่องใกล้ตัวความรัก, เรื่องที่เข้าถึงง่าย, ความอิสระ, ความต้องการพื้นฐาน

- การแต่งกายในกิจกรรมควรที่จะสัมพันธ์กับเนื้อหาของการแสดงเท่านั้น และสามารถเสริมด้านความโดดเด่น ในเรื่อง แฟชั่น เพศ และความเป็น uniform

- การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงและผู้เข้าร่วมกิจกรรม สามารถให้ผู้ร่วมกิจกรรมมี ส่วนร่วมกับผู้แสดงได้โดยตรง เช่นการร่วมแสดง ชักชวนให้ตั้งคำถาม หรือ เลือกลำดับการแสดง

- การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1 สามารถทำได้โดยเล่าเรื่องราวความเป็นมา คล้ายการปฐมบทของละคร การจัดลำดับข้อมูล การทำซ้ำ (Repetition) ทำให้แปลกใจ หรือ การละลายพฤติกรรม

- การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2 สามารถทำได้โดยการทำให้เรื่องราวเข้าถึงง่าย สร้างความขัดแย้งในการแสดง สร้างความตื่นเต้น หรือการเล่าเรื่องโดยลงรายละเอียดเพิ่ม

- การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3 สามารถทำได้โดยการนำการเกิดอุปทานหมู่ กระตุ้นความตื่นตัวด้วยเครื่องแต่งกาย หรือ ให้ข้อคิดสอนใจ

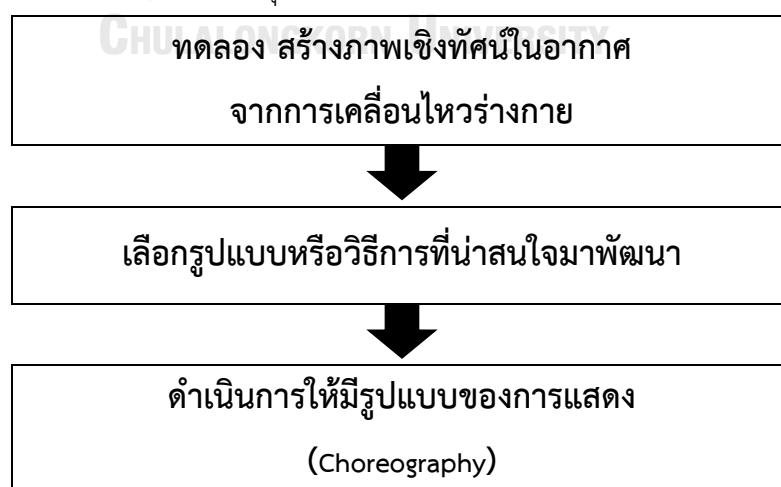
- การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4 สามารถทำได้โดยเพิ่มการใช้สัญลักษณ์ (symbol) สอดแทรกในการแสดง ใช้เสียงดนตรี หรือแสง เพื่อกระตุ้นได้ หรือการทำให้เกิด การตั้งคำถามไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

- การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5 สามารถทำได้โดยชักชวนให้ตั้งคำถามไม่ว่า ทางตรงหรือทางอ้อม ให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการแสดง (interaction) มีการพูดคุยกับผู้ชมหรือจบการ แสดงแบบหักมุม

4.3 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อ ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

4.3.1 หลักการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และ ศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและ เอกสารเรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะ แบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท กระบวนการสร้างงานทัศนศิลป์ และ กระบวนการสร้างงานแสดง สามารถสรุปหลักการสร้างกิจกรรมได้ดังนี้

แผนผังที่ 5 หลักการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และ ศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

1) ทดลอง เริ่มทดลองจากการใช้ร่างกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดง วาดเส้น (Line) หรือรูปร่าง (Shape) ในอากาศ เพื่อทำให้เกิดภาพเชิงทัศนจากการเคลื่อนไหว โดยจะสามารถใช้ร่างกายโดยตรงหรือ ใช้อุปกรณ์ที่มีการติดอุปกรณ์กำเนิดแสงไฟ LED เพื่อเพิ่มองค์ประกอบทางสี (Color) และการตัดกันเชิงทัศน (Contrast) ซึ่งในขณะวาดภาพก็สามารถใช้สไตล์การเดินเข้ามา บูรณาการเพื่อให้เกิด การทำซ้ำ (Repetition) ที่เข้ากับจังหวะ และลวดลาย (Pattern) ที่เกิดขึ้นจากการทำซ้ำที่หลากหลายออกไปเพื่อการขยายผล

2) เลือกรูปแบบหรือวิธีการที่น่าสนใจมาพัฒนา เมื่อได้รูปแบบที่น่าสนใจแล้วจึงเลือกมาทำการขยายผลโดยการทดลองเพิ่มเติมอย่างเจาะจงไปที่รูปแบบการแสดงนั้น โดยเลือกเจาะจงเฉพาะที่มีคุณสมบัติตรงกับองค์ประกอบการเกิดสุนทรียภาพที่ได้วิเคราะห์มา

3) ดำเนินการให้มีรูปแบบของการแสดง (Choreography) มี 4 ขั้นตอนดังนี้

(1) กำหนดโครงสร้างรวม คือการสรุปเรื่องราวหรือเนื้อหา ที่จะเกิดขึ้นในการแสดง โดยเริ่มวางแผนจากในกระดาษมาก่อน เพื่อให้เห็นภาพรวมได้ชัดเจนขึ้น

(2) แบ่งช่วงอารมณ์และเนื้อหา ในแต่ละการแสดงต้องมีการแบ่งช่วงการแสดงว่าจะให้การแสดงช่วงไหนสื่อถึงอะไร และเกิดสุนทรียภาพลักษณะไหนหรือระดับไหน ซึ่งความยาวขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหา

(3) กำหนดท่าทางและทิศทาง ขั้นตอนนี้เป็นกรลงรายละเอียดของการแสดงว่าจะให้ช่วงไหนใช้ท่าทางและวิธีการไหนบ้าง ในการแสดง ซึ่งจำเป็นจะต้องปรับให้เข้ากันในแต่ละช่วงเพื่อความกลมกลืน (harmony) ของการแสดง และทิศทางของการแสดงว่าต้องการให้ช่วงไหนมีการใช้ ช่องว่าง (Space) การเดินทางเข้าออกของนักแสดงและ อุปกรณ์ประกอบการแสดง รวมถึงทีมงานด้วย

(4) ลงรายละเอียด ขั้นตอนนี้คือการฝึกซ้อมให้เกิดความชำนาญ ในกิจกรรมการแสดงนั้น เป็นการแสดงสดที่จะต้องใส่ใจในรายละเอียดทุกจุด ที่รวมถึงทีมงานที่จะต้องทำงานร่วมกันอย่างไหลลื่น เพื่อผลงานที่ดีที่สุดให้กับผู้ชมหรือผู้ร่วมกิจกรรม ได้รับสุนทรียภาพตามที่ได้วางแผนไว้

จากการทดลองใช้หลักการสร้างกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน สรุปลองค์ประกอบสำคัญในการสร้างได้ดังนี้

การออกแบบเนื้อหา ในลักษณะของกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่เน้นในการสร้างภาพเชิงทัศนทั่วไป จะไม่นิยมใช้การบอกเล่าเรื่องราวจะเป็นเพียงการแสดงความสามารถเพื่อความเพลิดเพลิน ในการสร้างกิจกรรมครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่

การนำเสนอเรื่องราวที่ใกล้ตัวของกลุ่มคนวัยทำงาน เพื่อทำการกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพ จำเป็นที่จะต้องผูกเรื่องราวในแต่ละประเภทการแสดงเข้าไว้ด้วยกันอย่างไหลลื่นที่สุด และมีการกำหนดจุดสุดยอด (Climax) ของกิจกรรมเพื่อการเกิดสุนทรียภาพในระดับที่สูงสุดตามหลักการวัดระดับการเกิดสุนทรียภาพที่ได้วิเคราะห์มา

การใช้ไฟ LED ในศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ใช้ไฟกับน้ำมันในการกำเนิดแสง เพื่อที่จะสร้างภาพเชิงทัศนให้เห็นในอากาศ ในการสร้างกิจกรรมครั้งนี้เปลี่ยนไปใช้ไฟ LED ในการกำเนิดแสงแทน เนื่องจากการจัดกิจกรรมในเมืองที่มุ่งเน้นไปที่กลุ่มคนวัยทำงาน การจุดไฟด้วยน้ำมันอาจเป็นอันตรายกับบุคคลโดยรอบและมีข้อจำกัดในการใช้พื้นที่ การใช้ไฟ LED ในกิจกรรมเป็นการรับแรงบันดาลใจมาจากกรณีศึกษาตัวอย่างของปีกัสโซ มาทำการบูรณาการศิลปะทัศนศิลป์เข้ากับตัวกิจกรรมให้ชัดเจนขึ้น การสร้าง เส้น และรูปร่างในอากาศจากการเคลื่อนไหว ใช้ในการกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพที่สามารถเลือกสี ในการแทนค่าเชิงสัญลักษณ์ให้สอดคล้องกับเรื่องราว และสามารถกำหนดความสว่างเพื่อกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพให้เกิดขึ้นได้ในหลายระดับด้วย

การออกแบบลีลา การออกแบบลีลาที่ต้องการให้การสร้างภาพเชิงทัศนเป็นไปตามที่วางแผนไว้ จะต้องออกแบบการเคลื่อนไหวที่สนับสนุนการสร้างภาพโดยเฉพาะ ไม่สามารถใช้ลีลาหรือวิธีการที่มีอยู่แล้ว เนื่องจากมีการวิเคราะห์ลักษณะการเกิดสุนทรียภาพและ การกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพในระดับต่างๆเป็นแกนหลักในการออกแบบ

การแต่งกาย ในกิจกรรมการแสดงแบบสตรีททั่วไป นิยมใช้ชุดที่ออกแบบมาเพื่อดึงดูดความสนใจเช่นสีสันทันทีสดใส มีรายละเอียดที่โดดเด่น เช่นการใส่วิก ในการออกแบบกิจกรรมครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการให้นักแสดงมีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานมากที่สุด จึงใช้การแต่งกายในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการทำให้เข้าถึงและเชื่อมต่อการประสบการณ์ทางสุนทรียภาพได้มากที่สุด

ทดลองใช้กิจกรรม โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมศิลปะที่สร้างจะเป็นการด้นสด (Improvise) โดยไม่มีการเตรียมเนื้อหาล่วงหน้า ในการสร้างกิจกรรมครั้งนี้มีการวางแผนศึกษา สิ่งที่กลุ่มตัวอย่างสนใจ ลักษณะการแสดงที่สามารถดึงดูดความสนใจ และสามารถกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพได้ จึงต้องมีการทดลองใช้เพื่อเก็บข้อมูลก่อนนำไปใช้จริง

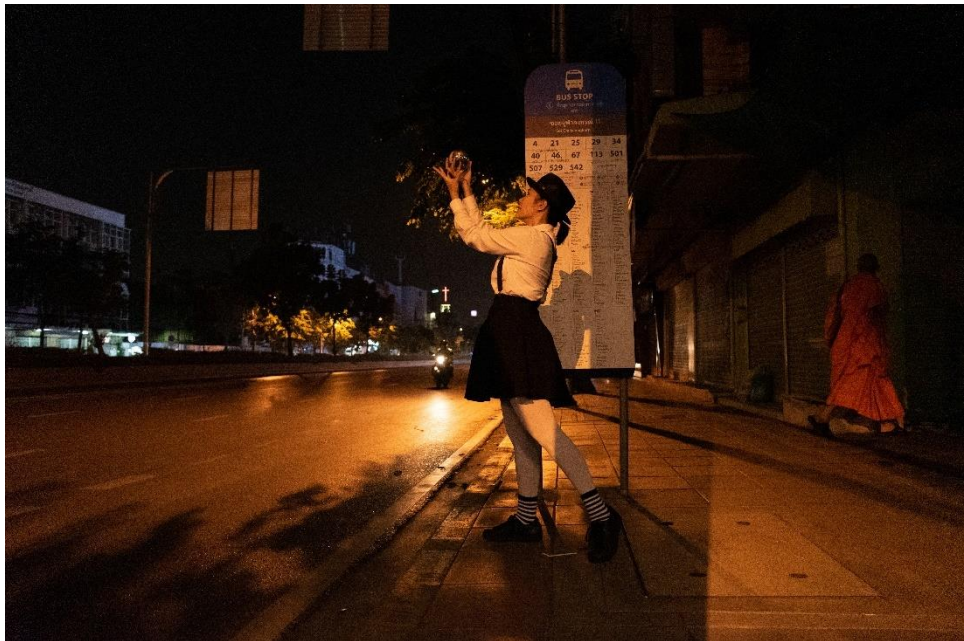

ภาพที่ 19 ทดลองใช้กิจกรรม 1 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 20 ทดลองใช้กิจกรรม 2 (ที่มา: ผู้วิจัย)

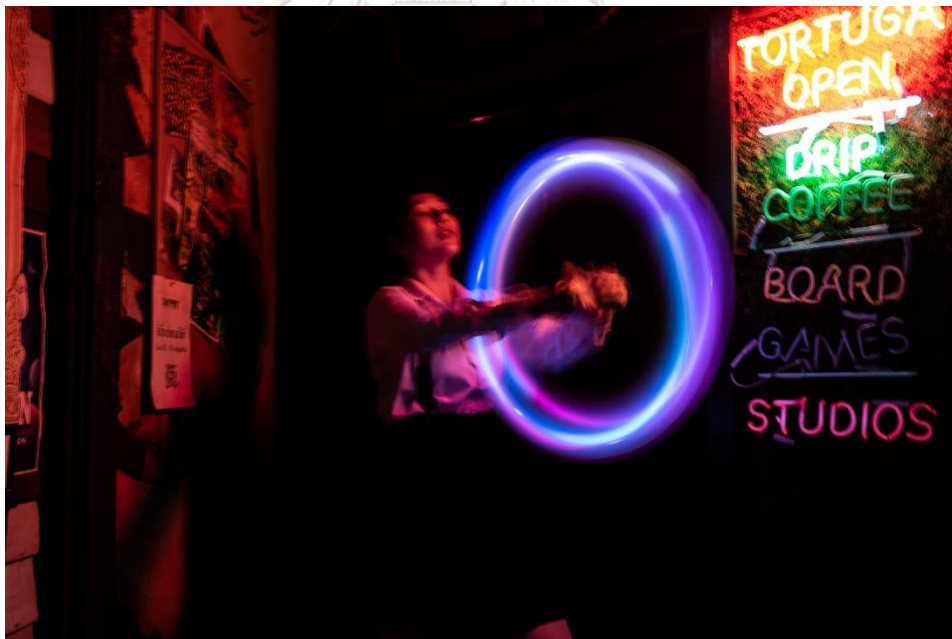
ภาพที่ 21 ทดลองใช้กิจกรรม 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 22 ทดลองใช้กิจกรรม 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 23 ทดลองใช้กิจกรรม 5 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 24 ทดลองใช้กิจกรรม 6 (ที่มา: ผู้วิจัย)

4.3.2 รูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูล จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรม ศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทในการ มาพัฒนากิจกรรมศิลปะ แบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพ ในกลุ่มคนวัยทำงาน มีสาระสำคัญดังนี้

1) เนื้อหา

ผู้วิจัยนำเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนในวัยทำงานที่ต้องเดินทางไปทำงานในตอนเช้าของทุกวัน และความเครียดที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยนำเสนออีกมุมหนึ่งที่มีคนทำงานอย่าง สนุกสนาน นำเสนอมิตรภาพที่เกิดขึ้นระหว่างคนแปลกหน้าทั้งในขณะทำงาน และระหว่างการเดินทางไปทำงาน ในการทำงานที่โดนดึงเข้าสู่ห้วงของความเครียดและความกดดันจะมีการบูรณาการ กิจกรรมด้วยการสร้างภาพเชิงทัศนศิลป์ทำให้เกิดความสับสนและมึนงง ท้ายที่สุดการโดนป้ายสีฝุ่นที่แทน ค่าด้วยตัวนามธรรมของความเครียดและสภาวะความกดดันก็ไม่สามารถถูกเก็บไว้ได้ จนต้อง ปลดปล่อยออกมา เป็นท่าเต้นที่แสดงความรู้สึกและอิสระ ท้ายที่สุดแล้วตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างก็ เดินเข้ามาขอสมัครงาน ทำให้เกิดคำถามขึ้นว่า “เรามีความสุขกับสิ่งที่เรากำลังทำอยู่จริงหรือเปล่า?” ถามตรงไปที่ผู้ร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นการกระตุ้นระดับการเกิดสุนทรียภาพขั้นสุดท้าย

2) รูปแบบการแสดง

ผู้วิจัยนำรูปแบบการแสดงที่บูรณาการระหว่างศิลปะการแสดงแบบสตรีทและทัศนศิลป์ ที่สามารถสร้างภาพเชิงทัศนศิลป์จากการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยมีการสร้างภาพทัศนศิลป์จากการวาดเส้น และรูปร่างในอากาศ โดยการใช้อุปกรณ์ที่มีคุณสมบัติในการสร้างภาพ โดยการเหวี่ยง อุปกรณ์จะทำให้เกิดเส้นโค้งซ้ำๆ เกิดเป็นรูปร่าง รูปทรงต่างๆ เช่น ไฟเออร์ ป็อย (Fire Poi) อุปกรณ์ บางชนิดที่ไม่ได้ใช้เหวี่ยง แต่นำรูปร่างที่เป็นเส้นโค้งอยู่แล้วของอุปกรณ์มาหมุนเป็นลักษณะของใบพัด และเคลื่อนไหวจุดหมุน ให้เดินทางเป็นรูปร่างเรขาคณิตเพื่อสร้างภาพลวงตา (illusion) เช่น เอท รिंगส์ (8 Rings) และบูเก็ง (Buugeng) โดยภาพเชิงทัศนศิลป์ช่วยกระตุ้นประสาทการรับรู้ทางสายตาของผู้ร่วม กิจกรรมได้ดี เสริมด้วยการใช้ไฟ LED เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ การแทนค่าสัญลักษณ์ด้วยสี และทำให้ การมองเห็นเส้น และรูปร่างด้วยตาเปล่าชัดเจนยิ่งขึ้น โดยนำเสนอผ่านการแสดงร่วมสมัย ที่ผสมผสานการเต้นสตรีทแดนซ์ (Street Dance) 2 สไตล์ ได้แก่ บีบอย (Bboy) และล็อกกิ้ง (Locking) เพื่อสร้างความประหลาดใจ ตื่นเต้น และเพลิดเพลินให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผ่านการจัด วางท่าทาง ตำแหน่งการยืนและ การเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดจินตภาพเชิงทัศนศิลป์ จัดวางผ่านรูปร่าง เรขาคณิตที่แสดงถึงการอยู่ในกรอบของการทำงานประจำ เป็นการแทนค่าเชิงสัญลักษณ์ ทำการแสดง ทั้งหมด 12 นาที

3) การแต่งกาย

ผู้วิจัยออกแบบการแต่งกายให้สอดคล้องกับเนื้อหา ดังนี้ ตัวละครที่เป็นตัวแทนอาชีพต่างๆ ก็ต้องแต่งชุดนั้นจริงๆ เช่น นักศึกษา ยาม พนักงานร้านเสื้อผ้า พนักงานออฟฟิศ และตัวละครที่เป็นตัวนามธรรมก็ใช้สีตัดแต่งกาย เพื่อเน้นท่าทางของการแสดงในการแทนค่าความคิด ในระหว่างกิจกรรมจะมีการนำสีฝุ่นมาทาตัวนักแสดงให้เกิดเป็นสัญลักษณ์แทนค่าของการแปดเปื้อนจากที่ทำงาน ในขณะที่ความฟุ้งของสีที่ลอยขึ้นสู่อากาศทำให้เกิดภาพเชิงทัศนที่มีผลต่อจิตใจและการตีความทางสุนทรียภาพ เพื่อกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) การออกแบบการเกิดสุนทรียภาพ

ระดับที่ 1 ใช้การทำซ้ำ และเล่าเรื่องตัวละคร 3 ตัวแรก ที่เป็นบุคคลวัยทำงาน เดินทางไปทำงานในชีวิตที่เป็นกิจวัตร เริ่มจาก พนักงานออฟฟิศ แล้ว นักศึกษา และพนักงานขาย จึงตามมา

ระดับที่ 2 ใช้การสร้างความตื่นเต้นด้วยการเต้นบีบอย (Bboy) แสดงความผาดโผน และการเกิดความขัดแย้งแบ่งฝ่ายของตัวละคร เริ่มจากตัวละคร รปภ.ที่ออกมาเต้น มีความสุขในการทำงาน และเกิดการเต้นประชันหน้าแบ่งฝ่ายกับ ตัวละคร นักศึกษา

ระดับที่ 3 สอดแทรกเรื่องราวให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้คิด ทั้งในขณะร่วมกิจกรรม และหลังร่วมกิจกรรม โดยการใช้รูปแบบของละครใบ้ที่ให้การแสดงเป็นตัวเล่าเรื่องทั้งหมด โดยไม่มีบทพูด ผู้ชมจะต้องทำการตีความตลอดการแสดง ซึ่งมีการแฝงข้อคิดอยู่ด้วย

ระดับที่ 4 ใช้แสงไฟ LED จากอุปกรณ์ ที่นำมาแทนค่าสัญลักษณ์เป็นความสับสน วุ่นวายในการทำงาน การบูรณาการสร้างภาพบนอากาศทำให้เกิดความวุ่นวายสับสน มุ่งส่งผลให้กระทบการพัฒนาสุนทรียภาพจากภายใน

ระดับที่ 5 ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วม โดยให้นักแสดงถามคำถามผู้ชมโดยตรง และจบการแสดงแบบหักมุม โดยให้ตัวละครส่งคำถามให้กับผู้ชมโดยตรง

4.4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อสอบถามความเห็นในการพัฒนา กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ตารางที่ 6 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อสอบถามความเห็นในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ประเด็น	ข้อคำถาม	การวิเคราะห์จากแบบสอบถาม
สำรวจความสนใจที่เพิ่มขึ้น	1. การเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ช่วยกระตุ้นความสนใจงานศิลปะแบบบูรณาการลักษณะนี้เพิ่มขึ้น น้อยลง หรือไม่อย่างไร	กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพิ่มขึ้น
สำรวจระยะเวลาและความเหมาะสมของสถานที่	2. สถานที่ที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ประเภทนี้หรือไม่ อย่างไร	สถานที่จัดกิจกรรมตั้งอยู่ใกล้กับสถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน จึงทำให้สะดวกกับการเดินทาง และในแง่ของการแสดงเนื่องจากสถานที่เป็นร้านค้าแพเล็กๆเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ร่วมกิจกรรมแล้วถือว่าพอเหมาะ
	3. ระยะเวลาที่ใช้ร่วมกิจกรรมเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าพอดี แต่มีบางส่วนที่เสนอว่าควรยาวกว่านี้
สำรวจการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง (interactive scores) ทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นหรือไม่	4. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง (interactive scores) ทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นและเข้าใจกิจกรรมมากขึ้น และมีความคิดเห็นอื่นๆ เช่น ทำให้การแสดงชัดเจนเกินไปจากการตั้งคำถามลักษณะนี้
หาข้อปรับปรุงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดงให้ดียิ่งขึ้น	5. จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง(interactive scores) ข้างต้นท่านได้ร่วมปฏิสัมพันธ์ด้วยหรือไม่ เหตุใดท่านถึงไม่เข้าร่วม และหากเข้าร่วมท่านทำอย่างไรและเพราะเหตุใด	มีการให้ความเห็นหลากหลาย นอกเหนือจากการพูดคุยกับนักแสดง ก็คือการร่วมปรบมือให้จังหวะ การสบสายตา และการปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ ส่วนของการตอบคำถามของนักแสดง มีส่วนน้อยที่ร่วมตอบ เพราะคิดว่าการแสดงยังไม่จบหรือไม่กล้าตอบเนื่องจากคำถามมาเร็วเกินไป

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อความ	การวิเคราะห์จากแบบสอบถาม
สอบถาม ความพึง พอใจ เบื้องต้นต่อ กิจกรรม ศิลปะที่ได้ เข้าร่วม	6. กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์หรือไม่ และควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้น อีกหรือไม่ อย่างไร	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนให้ความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ควรให้มีจัดขึ้นอีก และควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้คนกลุ่มอื่นๆ ได้ประโยชน์จากกิจกรรมนี้ด้วย

เมื่อนำตารางมาวิเคราะห์ขยายความจะแปลความหมายได้ดังนี้

ประเด็น:สำรวจความสนใจที่เพิ่มขึ้น

1. จากการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ช่วยกระตุ้นความสนใจงานศิลปะแบบบูรณาการลักษณะนี้ เพิ่มขึ้น น้อยลง หรือไม่อย่างไร

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความประทับใจในกิจกรรมทั้งหมด หากสามารถทำลำดับและรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรม ใกล้เคียงกับลักษณะของกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ นี้ได้ จะสามารถกระตุ้นความสนใจในงานศิลปะในตัวผู้เข้าร่วมได้ เนื่องจากการบูรณาการที่หลากหลาย เนื้อหาที่ใกล้ตัวเข้าถึงง่าย และเปิดประสบการณ์ใหม่ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“เพิ่มขึ้นอย่างมาก ถือว่าเป็นศิลปะแบบผสมผสานที่เข้ากันอย่างลงตัว”

“เพิ่มขึ้น เพราะกระตุ้น ทำให้อยากดูว่ามี การแสดงอะไรต่อไปอีก”

“ทำให้คนทั่วไปเข้าถึงง่ายมากๆ”

“เพิ่มขึ้นเพราะ ไม่ค่อยได้ดูกิจกรรมศิลปะ”

ประเด็น:สำรวจระยะเวลา และความเหมาะสมของสถานที่

2. สถานที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ประเภทนี้หรือไม่ อย่างไร

3. ระยะเวลาที่ใช้ร่วมกิจกรรม เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

- การเดินทางและการอำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง เช่น ที่จอดรถ เป็นเรื่องสำคัญ และ ขนาดของสถานที่ควร สอดคล้องกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในกรณีที่สถานที่เล็กเกินไป ก็จะทำให้ดูอึดอัด สร้างความไม่สบาย ในกรณีที่สถานที่ใหญ่เกินไปก็จะทำให้มีผลกับความรู้สึกของผู้เข้าร่วมทำให้มีผลต่อผลการวิจัย

- ส่วนใหญ่ ความเห็นเรื่องระยะเวลาทั้งสองลักษณะคือ พอเหมาะ และต้องการให้กิจกรรมยาวกว่านี้ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“สถานที่เดินทางสะดวก จัดตกแต่งดี เหมาะกับจำนวนผู้ชม”

“เหมาะสม ความยาวและ จำนวนของผู้แสดงพอดีกับขนาดของพื้นที่ ขนาดของสถานที่ทำให้คนดูสามารถรับอารมณ์และความรู้สึกของนักแสดงได้อย่างชัดเจน”

“ระยะเวลาถือว่าสั้น”

“สั้นไปหน่อย แต่ก็รู้สึกคุ้มค่าที่ได้ดู”

ประเด็น:สำรวจการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง (interactive scores) ทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นหรือไม่

4. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง (interactive scores) ทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นและเข้าใจกิจกรรมมากขึ้น และมีความคิดเห็นอื่นๆ เช่น ทำให้การแสดงชัดเจนเกินไปจากการพูดคุยกับผู้ร่วมกิจกรรม ในกรณีของการชัดเจนเกินไปจนทำให้การแสดงดูน่าสนใจลดลง ขึ้นอยู่กับอาชีพของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเองด้วยว่ามีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะลักษณะนี้มากน้อยแค่ไหน ประสบการณ์ทางสุนทรียะจะถูกกระตุ้นกับสิ่งแปลกใหม่ที่เกิดขึ้น แต่หากเป็นประสบการณ์ที่รับมาบ่อยก็อาจทำให้เบื่อได้ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“ทำให้น่าสนใจมากขึ้น หากแต่อารมณ์ความตึงเครียดของการแสดงส่วนสุดท้ายทำให้เกิดความไม่แน่ใจในการเข้าร่วมปฏิสัมพันธ์”

“การสบตากับผู้ชม พูดคุยนิดๆ ถือว่าดี”

“ชอบ เพราะตั้งใจสื่อให้ผู้คนเข้าใจถึงกิจกรรม”

ประเด็น:หาข้อปรับปรุงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดงให้ดียิ่งขึ้น

5. จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง (interactive scores) ข้างต้น ท่านได้ร่วมปฏิสัมพันธ์ด้วยหรือไม่ เหตุใดท่านถึงไม่เข้าร่วม และหากเข้าร่วมท่านทำอย่างไรและเพราะเหตุใด

มีการให้ความเห็นหลากหลาย นอกเหนือจากการพูดคุยกับนักแสดง ก็คือการร่วมปรบมือให้จังหวะ การสบสายตา และการปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ ส่วนของการตอบคำถามของนักแสดง มีส่วนน้อยที่ร่วมตอบ เพราะคิดว่าการแสดงยังไม่จบ หรือไม่กล้าตอบเนื่องจากคำถามมาเร็วไป จากคำถามนี้ทำให้เห็นว่าการปฏิสัมพันธ์ไม่ได้มีเพียงแค่มิติเดียว ยังมีอีกหลายส่วนที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะสามารถเข้าร่วมได้ โดยที่ไม่ต้องแสดงออกทางตรงคือการสนทนา และอาจต้องมีการ

ปรับปรุงเรื่องของการตั้งคำถาม และการให้เวลานำเสนอคำถามให้ผ่อนคลายขึ้น ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“ไม่ได้เข้าร่วม เพราะคิดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงอยู่ แต่ได้ทำการปรับมือเข้ากับจังหวะ ให้อารมณ์ร่วมเชิงบวก”

“ร่วมในด้านความรู้สึก ถึงแม้ไม่ได้พูดออกมา แต่มีคำตอบเกิดขึ้นในใจเมื่อชมเสร็จ”

“ยิ้มอ่อนๆให้เพื่อเป็นกำลังใจ”

“ได้เข้าร่วม การปรับมือเข้ากับจังหวะ หรือยิ้มก็ถือว่าเราได้ตอบรับแล้ว”

4.5 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ประเด็น	ข้อความคำถาม	การวิเคราะห์จากแบบสอบถาม
วัดระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่1	1. กรุณาบอกเล่าเรื่องราว ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯ ที่ท่านได้เข้าร่วม	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนสามารถจดจำและถ่ายทอดความรู้สึกกับกิจกรรมในแต่ละช่วงได้ดี เป็นจำนวน 14 ราย(คิดเป็นร้อยละ 100)
วัดระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่2	2. ช่วงไหนของกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ที่ประทับใจและ ทำให้คุณจดจำได้มากที่สุด เพราะเหตุใด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนสามารถบอกช่วงที่ประทับใจพร้อมเหตุผลประกอบได้ แต่ประทับใจคนละจุดแตกต่างกันออกไป เป็นจำนวน 14 ราย(คิดเป็นร้อยละ 100)
วัดระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่3	3. กรุณาอธิบายและให้เหตุผล สิ่งที่ท่านชอบและและไม่ชอบใน กิจกรรมศิลปะบูรณาการฯ ที่ท่านได้เข้าร่วม	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ชอบ และมีบางส่วนที่รู้สึกแตกต่างออกไปเช่น เวลาของกิจกรรมสั้นไป แสงไฟดูรุนแรงแสบตามีผู้แสดงความคิดเห็น เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100)

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเด็น	ข้อความ	การวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์
วัดระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่4	4. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้มีความต้องการที่จะสื่อสารอะไรถึงท่านหรือไม่เพราะเหตุใด หากมีกรุณาอธิบาย	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนสามารถตีความและเข้าใจถึงสารที่ต้องการจะสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมถึงเชื่อมโยงเรื่องราวเข้ากับประสบการณ์ส่วนตัวได้ด้วย เป็นจำนวน 14 ราย(คิดเป็นร้อยละ 100)
วัดระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่5	5. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ ท่านคิดว่าการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์เกิดขึ้นหรือไม่เพราะอะไร หากมีกรุณาอธิบาย	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่สามารถอธิบายถึงการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ได้ เป็นจำนวน 12 ราย(คิดเป็นร้อยละ 85.71)และมีบางส่วนที่ไม่สามารถอธิบายได้เป็นจำนวน 2 ราย(คิดเป็นร้อยละ 14.28)

เมื่อนำตารางมาวิเคราะห์ขยายความจะแปลความหมายได้ดังนี้

ประเด็น:วัดระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1

1. กรุณาบอกเล่าเรื่องราว ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯ ที่ท่านได้เข้าร่วม

- อ้างอิงจากหลักการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen ตัวบ่งชี้ที่สามารถแสดงความสนใจต่อองค์ประกอบที่เด่นชัด เชื่อมโยงงานศิลปะกับความทรงจำที่ตนเองมี ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนสามารถจดจำ และเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมได้เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100) โดยมีประเด็น (ที่แสดงให้เห็นถึงการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1) ที่น่าสนใจดังนี้ ทุกคนสามารถเล่าเรื่องราวแม้ว่าเพียงเล็กน้อยก็ถือว่าเป็นเกิดการพัฒนากายทางสุนทรียภาพตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

ประเด็น:วัดระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2

2. ช่วงไหนของกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ที่ประทับใจและ ทำให้คุณจดจำได้มากที่สุด เพราะเหตุใด

- อ้างอิงจากหลักการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen ตัวบ่งชี้ที่จะเริ่มตัดสินผลงานแสดงจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง และเริ่มเห็นต่างกับผลงานที่ได้ชม ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนสามารถบอกช่วงที่ประทับใจพร้อมเหตุผล

ประกอบได้ แต่ประทับใจคนละจุดแตกต่างกันออกไป เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100) โดยมีประเด็น (ที่แสดงให้เห็นถึงการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2) ที่น่าสนใจดังนี้

“ในขณะที่เค้าเปิดร้านเค้ามีความสุขกับงานที่เค้าทำมาก แตกต่างกับตอนที่เค้าเดินทางไปทำงานเลย”

“พยายามทำให้รู้สึกเลยว่า หากเรารักในงานที่เราทำ ทุกวันของเราจะเหมือนไม่ได้ทำงาน”

ประเด็น: วัตระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3

3. กรุณาอธิบายและให้เหตุผล สิ่งที่ท่านชอบและและไม่ชอบใน กิจกรรมศิลปะ บูรณาการฯ ที่ท่านได้เข้าร่วม

- อ้างอิงจากหลักการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen ตัวบ่งชี้คือสามารถแสดงความรู้สึกถึงระยะเวลา สถานที่ และรูปแบบของการสร้างงาน สามารถหยิบจับรายละเอียดในงานศิลปะและ เริ่มให้รายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้นได้ ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ชอบ และมีบางส่วนที่รู้สึกแตกต่างออกไปเช่น เวลาของกิจกรรมสั้นไป แสงไฟดูรุนแรงแสบตา เนื่องจากมีการให้รายละเอียดในสิ่งที่ชอบและไม่ชอบ ได้อย่างมีเหตุผล เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100) โดยมีประเด็น (ที่แสดงให้เห็นถึงการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3) ที่น่าสนใจดังนี้

“ช่วงเล่นไฟที่เป็นกระบองดูสวยตามาก อยากดูนะแต่ไม่สามารถส่องแสงที่สว่างขนาดนั้นได้เลย”

“ช่วงแรกเสียงของนาฬิกาในเพลงมันทำให้เรารู้สึกว่าตัวเองเร่งรีบไปด้วย”

“บางทีดูจากนักแสดงแล้วน่าจะทำอะไรได้มากกว่านี้ แต่ด้วยพื้นที่ ไม่เอื้อก็เลยได้เท่านี้ ทั้ง ๆ ที่น่าจะได้อีก ”

ประเด็น: วัตระดับการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4

4. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้มีความต้องการที่จะสื่อสารอะไรถึงท่านหรือไม่เพราะเหตุใด หากมีกรุณาอธิบาย

- อ้างอิงจากหลักการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen ตัวบ่งชี้คือมีความเชื่อว่าทุกอย่างในการแสดงมีความหมายและตีความหมายในทุกๆ ส่วนของการแสดงได้ เชื่อในการให้ความเห็นที่แตกต่างของตัวเองและผู้อื่น ตีความงานศิลปะโดยใช้สัญลักษณ์เพื่อการตีความหมายแบบใหม่อีกครั้งหนึ่ง ให้ความเห็นในการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนสามารถตีความและเข้าใจถึงสารที่ต้องการจะสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมถึงเชื่อมโยงเรื่องราวเข้ากับประสบการณ์ส่วนตัวได้ เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100)

โดยมีประเด็น (ที่แสดงให้เห็นถึงการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4) ที่น่าสนใจดังนี้

“เมื่อคุณทำงานที่คุณรัก ทุกวันของคุณจะไม่ใช่การทำงาน”

“เงินก็อาจจะไม่ใช่ปัจจัยใหญ่ที่ทำให้เราต้องอดทนกับงานที่เราไม่ได้รักไม่ได้ชอบ”

“ตัวละครมนุษย์เงินเดือนเหมือนเป็นตัวตลกในเรื่องแต่งตัวเนี้ยบ แต่มีคนแอบถ่ายรูปอัฟอง โสเซียล ตั้งสแตตัสบุลลี่ ก็คือเราเองนี่หว่า”

ประเด็น: วัตถุประสงค์การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5

5. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ ท่านคิดว่าการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์เกิดขึ้นหรือไม่เพราะอะไร หากมีกรุณาอธิบาย

- อ้างอิงจากหลักการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen ตัวบ่งชี้ที่สามารถแสดงความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ รู้สึกว่าศิลปะไม่มีกาลเวลา ทุกครั้งที่ชมจะได้รับความหมายใหม่เสมอ สามารถจินตนาการถึงการสร้างงานของศิลปิน ภูมิหลัง อุปสรรค ความเป็นมาของแนวคิดได้ เชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่เรื่องราวของชีวิตตนเองได้ ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่สามารถอธิบายถึงการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ได้ เป็นจำนวน 12 ราย (คิดเป็นร้อยละ 85.71) มีบางส่วนที่ไม่สามารถอธิบายได้เป็นจำนวน 2 ราย (คิดเป็นร้อยละ 14.28) โดยมีประเด็น (ที่แสดงให้เห็นถึงการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5) ที่น่าสนใจดังนี้

“รู้สึกชอบ ชอบการแสดง ทุกอย่างเลย แต่ไม่รู้ว่าจะอธิบายยังไง”

“ภายใต้ความวุ่นวายภายในการทำงานแต่ละวันที่จะต้องโดนกดดันจากที่ทำงาน มันทำให้เราแปดเปื้อนทุกวัน และกลับบ้านเพื่อล้างสีออก แล้วจึงกลับไปเลอะใหม่ในวันถัดไป”

ประเด็น: สอบถามความพึงพอใจเบื้องต้นต่อกิจกรรมศิลปะที่ได้เข้าร่วม

6. กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์หรือไม่ และควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นอีกหรือไม่ อย่างไร

- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนให้ความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ควรให้มีจัดขึ้นอีก เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100) และมีข้อเสนอแนะว่าควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้คนกลุ่มอื่น ๆ ได้ประโยชน์จากกิจกรรมนี้ด้วย โดยมีประเด็น ที่น่าสนใจดังนี้

“ดีมาก ๆ ควรมีบ่อย ๆ เลย จริง ๆ มีทุกอาทิตย์เลยยิ่งดี”

4.6 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จาก การสนทนากลุ่มหลังร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบ สตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

หลังจากร่วมกิจกรรมจะมีการสนทนากลุ่มเพื่อวัดระดับการพัฒนาการสุนทรียภาพโดยใช้ คำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นแล้วจึงหาค่าความถี่ในการตอบคำถามที่ ตรงประเด็นกับการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่ 1

- มีผู้ที่สามารถแสดงความสนใจต่อองค์ประกอบที่เด่นชัด, เชื่อมโยงงานศิลปะกับความ ทรงจำที่ตนเองมีเป็นจำนวน 8 ราย (คิดเป็นร้อยละ 61.53)

ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“เมื่อเปิดรับ ก็จะปลดล็อค ปลดเปลื้องตัวเองด้วยศิลปะ”

แสดงให้เห็นว่ามีความสนใจเรื่องศิลปะเพิ่มมากขึ้นโดยเริ่มจากการเปิดใจ

- มีผู้ที่สามารถจินตนาการเรื่องราวที่แตกต่างกับสิ่งที่เห็น, ชอบในชิ้นงานศิลปะ และตีความอารมณ์จากสีที่เห็นได้เป็นจำนวน 7 ราย (คิดเป็นร้อยละ 53.84) ประเด็นที่น่าสนใจจาก การสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“ทุกอย่างที่เห็นมันคือศิลปะ”

“หน้าตาอิมเอ็บของพนักงานขายทำให้รู้สึกดีมาก ๆ”

“พยายามทำให้แสดงถึงความสุขในการทำงานที่รัก”

มีการตีความอารมณ์ของตัวละครจากสิ่งที่เห็นและ สัมผัสได้ถึงความรู้สึกต่างๆที่กิจกรรมได้ ถ่ายทอดให้ขณะร่วมกิจกรรม เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 1

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่2

- มีผู้ที่สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของงานศิลปะเข้ากับความจริงทางโลก, ตัดสินงาน ศิลปะที่แสดงว่าแปลกแตกต่างจากโลกของความเป็นจริง, แสดงความเห็นต่างกับงานที่ได้ชมเป็น จำนวน 8 ราย (คิดเป็นร้อยละ 61.53)

ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“สีเป็นเหมือนสิ่งที่ไม่ได้ต้องการ ที่ต้องออกไปทำงานและเลอะสีกลับบ้านทุกวัน ตื่น เข้ามาก็ต้องใส่เสื้อขาวกลับออกไปโดยป้ายสีใหม่”

มีการตีความจากสีและต่อยอดความคิดผูกเนื้อเรื่องใหม่ขึ้นมาจากจินตนาการ เป็นตัวบ่งชี้ที่ สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 2

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่3

- มีผู้ที่สามารถแสดงความสนใจถึงระยะเวลา สถานที่ และรูปแบบของการสร้างงาน วิเคราะห์รายละเอียดในงานศิลปะ, พยายามหาเหตุผลในการสร้างงาน และให้รายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับงานมากขึ้น เป็นจำนวน 5 ราย (คิดเป็นร้อยละ 38.46)

ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“ให้ความรู้สึกคล้ายเวลาที่เราเครียดจริงๆ มันจะรู้สึกคล้ายตา สับสน”

มีความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้สร้างกิจกรรมพยายามสื่อสาร และสามารถให้เหตุผลต่อการใช้แสง และลักษณะกิจกรรมที่ทำให้เกิดอาการตาลาย เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 3

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่ 4

- มีผู้ที่พยายามตีความหมายในทุกส่วนของชิ้นงาน, เชื่อในการให้ความเห็นที่แตกต่าง ของตัวเองและเทียบเคียงกับการตีความของผู้อื่น, ตีความงานศิลปะโดยใช้สัญลักษณ์, ให้ความเห็นในการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง เป็นจำนวน 8 ราย (คิดเป็นร้อยละ 61.53)

ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“เมื่อคุณทำงานที่คุณรัก ทุกวันของคุณจะไม่ใช่การทำงาน”

“เงินก็อาจจะไม่ใช่ปัจจัยใหญ่ที่ทำให้เราต้องอดทนกับงานที่เราไม่ได้รักไม่ได้ชอบ”

ในการตีความเชิงสัญลักษณ์ และผูกเรื่องราวเข้ากับชีวิตของตนเองและสังคมที่เป็นจริงผ่าน เรื่องสมมติที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในกิจกรรมเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับ ขั้นที่ 4

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่5

- มีผู้ที่ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะสามารถจินตนาการถึงการสร้างงานของศิลปิน ภูมิหลัง อุปสรรค ความเป็นมาของแนวคิด, สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่เรื่องราวของชีวิตตนเองได้ เป็นจำนวน 7 ราย (คิดเป็นร้อยละ 53.84)

ประเด็นที่น่าสนใจจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

“ขณะที่มองห่วง (8 rings) ห่วงไหนมันขึ้นหรือมันลงอยู่? เป็นความเป็นระเบียบที่แฝงไป ด้วยความซับซ้อนความวุ่นวาย เปรียบได้เหมือนกับชีวิตของคนเรา ที่ตื่นเข้าไปทำงานอย่างมีระเบียบ ทุกวัน แต่ในทุกวันก็มีความวุ่นวายของชีวิต”

“เกิดความไม่แน่ใจว่า ไฟที่นำมาควงทำให้เปลติเปลนหรือต้องการทำให้รู้สึกกดดัน”

“แสงไฟที่รุนแรงทำให้ลายตาและเกิดความสับสนอย่างบอกไม่ถูก”

การพยายามเข้าถึงจินตนาการของผู้ออกแบบกิจกรรม การตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกิจกรรม เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 5

4.7 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน ขณะร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ขณะเข้าร่วมกิจกรรม มีการบันทึกภาพ เพื่อนำมาศึกษาพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีข้อสังเกตที่แสดงถึงระดับขั้นของสุนทรียภาพที่เกิดขึ้นขณะร่วมกิจกรรม เก็บข้อมูลเป็นความถี่ หาค่าเฉลี่ยและสรุปผลได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความงาม ความไพเราะ

ข้อสังเกต: แสดงความพึงพอใจ

- ยิ้ม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนแสดงการยิ้มอย่างพึงพอใจอยู่เป็นระยะ เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100)
- ปรบมือ แสดงท่าทีที่จะเริ่มปรบมือ แต่ก็ยังไม่กล้าที่จะเป็นผู้นำในการปรบมือ และมีตอนท้ายของกิจกรรมที่กึ่งมีอุปทานหมู่ เนื่องจากมีผู้นำ เป็นจำนวน 8 ราย (คิดเป็นร้อยละ 57.14)
- การแสดงออกทางดวงตา มีการแสดงออกเกิดขึ้นเป็นระยะเช่นเดียวกับการยิ้ม โดยเฉพาะช่วงที่มีการใช้อุปกรณ์ไฟLEDในกิจกรรม เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100)
- สนทนา มีการสนทนาน้อยเนื่องจากเป็นพื้นที่แคบ อาจเป็นการรบกวนผู้ร่วมกิจกรรมท่านอื่น เป็นจำนวน 2 ราย (คิดเป็นร้อยละ 14.28)

ขั้นที่ 2 ความแปลกหูแปลกตา ความตราตรึงใจ

ข้อสังเกต: การจดจำ, มีอารมณ์ร่วม

- ประหลาดใจ มีการแสดงท่าทีของความประหลาดใจอยู่ คือ ดวงตาเบิก อ้าปากพยายามที่จะส่งเสียงร้องแต่ไม่ออกเสียง เป็นจำนวน 4 ราย (คิดเป็นร้อยละ 28.57)
- สงสัย แสดงความสงสัยโดย คิ้วขมวด เอียงคอ เป็นจำนวน 4 ราย (คิดเป็นร้อยละ 28.57)
- กลัว ท่าทางแสดงอาการกลัวคือ การปิดตา หันหน้าหนี เป็นจำนวน 1 ราย (คิดเป็นร้อยละ 0.07)
- น้ำตาไหล ไม่มีผู้ร่วมกิจกรรมน้ำตาไหลเลย (คิดเป็นร้อยละ 0)

- ส่งเสียงร้อง ส่งเสียงร้องเชียร์ในตอนท้าย เป็นจำนวน 3 ราย (คิดเป็นร้อยละ 21.42)

ขั้นที่ 3 ความเลอเลิศ ความสูงส่ง

ข้อสังเกต: ปลอดภัย, เสียสละ, ไม่มีอคติ

- ไม่ละสายตาจากการแสดง เป็นจำนวน 13 ราย (คิดเป็นร้อยละ 92.85)
- สงบนิ่ง ไม่มีผู้ร่วมกิจกรรมแสดงท่าทางสงบนิ่งเลย (คิดเป็นร้อยละ 0)
- ส่งเสียงร้องดัง มีผู้ส่งเสียงร้องเชียร์ในตอนท้าย เป็นจำนวน 2 ราย (คิดเป็นร้อยละ 14.28)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท และเพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่มีผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียะ วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 8 ขั้นตอนหลักคือ 1) ศึกษาค้นคว้าข้อมูล 2) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3) พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 5) พัฒนากิจกรรมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้กิจกรรม 6) ทดลองใช้กิจกรรมกับกลุ่มคนวัยทำงานและวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย 7) อภิปรายผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูล

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคนวัยทำงาน ความเครียด และศิลปะบูรณาการ ; ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนศิลป์, ศิลปะการแสดงแบบสตรีท และกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการ; ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางสุนทรียภาพ, การส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียะ และการประเมินผล การพัฒนาการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล: นักแสดงมืออาชีพ โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ; อาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้านทัศนศิลป์ และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้านศิลปะการแสดง โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ; กลุ่มคนวัยทำงาน

กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม: กลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน โดยวิธีการเลือกจากผู้ที่มีความสนใจ โดยการเปิดรับอาสาสมัคร

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ศึกษาเอกสารเพื่อเก็บข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ
- 2) แบบสัมภาษณ์ เรื่อง ลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
- 3) แบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จากการสนทนากลุ่มหลังทำกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
- 4) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานขณะร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

5) แบบสอบถาม เรื่อง ความพึงพอใจหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

6) นำเครื่องมือวิจัยไปพิจารณาตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1) เก็บรวบรวมข้อมูล เรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อสร้างเครื่องมือวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มคนวัยทำงาน อาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้านทัศนศิลป์ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้านศิลปะการแสดง และนักแสดงมืออาชีพ

2) วิเคราะห์ข้อมูล เรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ขั้นตอนที่ 5 พัฒนากิจกรรมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้กิจกรรม

1) พัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ตามข้อมูลที่ได้เก็บและวิเคราะห์มา

2) นำกิจกรรมศิลปะที่ผ่านการพัฒนาไปตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมปรับแก้ตามคำแนะนำ

3) นำกิจกรรมที่พัฒนาแล้วไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง

4) ปรับแก้กิจกรรมที่นำไปทดลองใช้ตามข้อสังเกตที่ได้

ขั้นตอนที่ 6 ทดลองใช้กิจกรรมกับกลุ่มคนวัยทำงานและวิเคราะห์สรุปผลการวิจัย

1) จัดกิจกรรมขึ้น โดยกำหนดให้เป็นกิจกรรมระยะสั้น ใช้เวลาประมาณไม่เกิน 1 ชั่วโมงในการทำกิจกรรม

2) ระหว่างการทำกิจกรรมจะมีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อวัดระดับการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

3) หลังจากทำกิจกรรม จะมีการทำแบบสอบถามเพื่อวัดระดับการเกิดสุนทรียภาพ และความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

4) ทำการสนทนากลุ่มเพื่อวัดระดับพัฒนาการสุนทรียภาพหลังจากร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

5) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างสำหรับศึกษาความคิดเห็นของนักแสดงมืออาชีพ และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เน้นการสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์สรุปข้อมูล ตามแนวทางที่เสนอไว้ จากนั้นตีความ จัดหมวดหมู่ และเปรียบเทียบคำตอบจากการสัมภาษณ์ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

6) วิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน โดยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการนำเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น

7) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จากการสนทนากลุ่มหลังทำกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยตีความและจัดระบบหมวดหมู่ของข้อมูล หาค่าความถี่ จากนั้นจึงนำผลไปวิเคราะห์สรุป เพื่อนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อไป

8) วิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานขณะชมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพของกลุ่มคนวัยทำงาน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สุนทรียภาพที่เกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่างขณะร่วมกิจกรรม โดยใช้คู่กับเทปบันทึกภาพระหว่างการร่วมกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานเพื่อความแม่นยำในการวิเคราะห์ ตีความจากการแสดงออก หาค่าความถี่ จากนั้นจึงนำผลไปวิเคราะห์สรุปเพื่อนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 อภิปรายผลการวิจัย

สรุปอภิปรายผลและเสนอแนะด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบของกิจกรรมศิลปะ บูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ในกลุ่มคนวัยทำงาน

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดแล้ว จึงสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้คือ ศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท และพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่มีผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ส่วนการอภิปรายผลการวิจัย เป็นการสรุปรวมผลจากแบบสังเกตพฤติกรรมฯ แบบสัมภาษณ์ฯ แบบสอบถามฯ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลและสาระสำคัญจากการทดลองทำกิจกรรม และข้อสังเกต รายงานผลนำเสนอในรูปแบบความเรียง

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1. สรุปเรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการศึกษาแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มคนวัยทำงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านทัศนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการแสดง และนักแสดงมืออาชีพ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

เนื้อหาที่สนใจ

คนวัยทำงานที่ต้องเจอกับกิจวัตรประจำวันที่ซ้ำจำเจ ทำให้ความสุนทรียภาพไม่เกิดขึ้น เรื่องตลกขบขันที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันของตน หรือเรื่องที่ทำให้เกิดความตื่นเต้นก็สามารถช่วยกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ทางสุนทรียภาพได้

รูปแบบการแสดง

รูปแบบการแสดงจากการสำรวจ สรุปได้ว่าความสนใจของกลุ่มคนวัยทำงานที่เก็บข้อมูลมา มีประสบการณ์ทางสุนทรียภาพไปในทาง การเต้น เล่นดนตรี ละครใบ้ และ มายากล ซึ่งถ้านำไปใช้ในกิจกรรมศิลปะที่จัดขึ้น ก็จะสามารถส่งเสริมสุนทรียภาพให้เกิดขึ้น ได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเป็นประสบการณ์เก่าที่ถูกกระตุ้นระยะเวลาที่เหมาะสม ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ควรต่ำกว่า 3 นาที และไม่ควรรยาวเกิน 20 นาที ทั้งนี้ตามหลักการดึงดูดความสนใจของศิลปะการแสดงแบบสตรีท สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มากกว่า 20 นาที เทคนิคดึงดูดความสนใจ

เทคนิคที่ใช้ดึงดูดความสนใจเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพ ตามที่ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ มามีหลากหลายวิธี ดังนี้ เทคโนโลยี, วีดีโอ, ศิลปะเฉพาะที่ (Site-specific), บรรยากาศ,

การออกแบบวิธีถ่ายทอด, อุปกรณ์ประกอบการแสดง, การแต่งกาย, การสร้างเสียง, การทำในสิ่งที่คนทั่วไปทำไม่ได้, กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น

เนื้อหาที่ดึงดูดความสนใจ

เนื้อหาที่จะนำมาใช้ได้ ในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพให้เกิดได้ง่ายขึ้น ตามที่ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ มา มีดังนี้ เศรษฐกิจ, การเมือง, เรื่องใกล้ตัว, แพชั่นเรื่องตลกขบขัน, ชีวิตประจำวัน, กระแสข่าว, ปัญหา, การเมือง, เรื่องใกล้ตัวความรัก, เรื่องที่เข้าถึงง่าย, ความอิสระ, ความต้องการพื้นฐาน

การแต่งกาย

การแต่งกายในกิจกรรมควรที่จะสัมพันธ์กับเนื้อหาของการแสดงเท่านั้น และสามารถเสริมด้านความโดดเด่น ในเรื่อง แพชั่น เพศ และความเป็นuniform

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงและผู้เข้าร่วมกิจกรรม

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักแสดงและผู้เข้าร่วมกิจกรรม สามารถให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมกับผู้แสดงได้โดยตรง เช่นการร่วมแสดง ชักชวนให้ตั้งคำถาม หรือ เลือกลำดับการแสดง

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1 สามารถทำได้โดยเล่าเรื่องราวความเป็นมา คล้ายการปฐมบทของละคร การจัดลำดับข้อมูล การทำซ้ำ (Repetition) ทำให้แปลกใจ หรือการละลายพฤติกรรม

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2 สามารถทำได้โดยการทำให้เรื่องราวเข้าถึงง่าย สร้างความขัดแย้งในการแสดง สร้างความตื่นเต้น หรือการเล่าเรื่องโดยลงรายละเอียดเพิ่ม

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3 สามารถทำได้โดยการนำการเกิดอุปทานหมู่ กระตุ้นความตื่นตัวด้วยเครื่องแต่งกาย หรือ ให้ข้อคิดสอนใจ

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4 สามารถทำได้โดยเพิ่มการใช้สัญลักษณ์ (symbol) สอดแทรกในการแสดง ใช้เสียงดนตรี หรือแสง เพื่อกระตุ้นได้ หรือการทำให้เกิดการตั้งคำถามไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5 สามารถทำได้โดยชักชวนให้ตั้งคำถามไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการแสดง(interaction) มีการพูดคุยกับผู้ชมหรือจบการแสดงแบบหักมุม

5.1.2 การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทในการ มาพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน มีสาระสำคัญดังนี้

1) เนื้อหา

นำเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของคนในวัยทำงานที่ต้องเดินทางไปทำงานในตอนเช้าของทุกวัน และความเครียดที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยนำเสนออีกมุมหนึ่งที่มีคนทำงานอย่างสนุกสนาน นำเสนอมิตรภาพที่เกิดขึ้นระหว่างคนแปลกหน้าที่ทั้งในขณะทำงาน และระหว่างการเดินทางไปทำงาน ในการทำงานที่โดนดึงเข้าสู่ห้วงของความเครียดและความกดดันจะมีการบูรณาการกิจกรรมด้วยการสร้างภาพเชิงทัศนศิลป์ทำให้เกิดความสับสนและมึนงง ท้ายที่สุดการโดนป้ายสีผู้อื่นที่แทนค่าด้วยตัวนามธรรมของความเครียดและสภาวะความกดดันก็ไม่สามารถถูกเก็บไว้ได้ จนต้องปลดปล่อยออกมา เป็นท่าเต้นที่แสดงอารมณ์แรงและอิสระ ท้ายที่สุดแล้วตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างก็เดินเข้ามาขอสมัครงาน ทำให้เกิดคำถามขึ้นว่า “เรามีความสุขกับสิ่งที่เรากำลังทำอยู่จริงหรือเปล่า?” ถามตรงไปที่ผู้ร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นการกระตุ้นระดับการเกิดสุนทรียภาพขั้นสุดท้าย

2) รูปแบบการแสดง

นำรูปแบบการแสดงที่บูรณาการระหว่างศิลปะการแสดงแบบสตรีทและทัศนศิลป์ที่สามารถสร้างภาพเชิงทัศนศิลป์จากการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยมีการสร้างภาพทัศนศิลป์จากการวาดเส้นและรูปร่างในอากาศ โดยการใช้ร่างกายและอุปกรณ์ที่มีคุณสมบัติในการสร้างภาพ โดยการเหวี่ยงอุปกรณ์จะทำให้เกิดเส้นโค้งซ้ำๆ เกิดเป็นรูปร่าง รูปร่างต่างๆ เช่น ไฟเออร์ ป็อย (Fire Poi) อุปกรณ์บางชนิดที่ไม่ได้ใช้เหวี่ยง แต่นำรูปร่างที่เป็นเส้นโค้งอยู่แล้วของอุปกรณ์มาหมุนเป็นลักษณะของใบพัดและเคลื่อนไหวจุดหมุน ให้เดินทางเป็นรูปร่างเรขาคณิตเพื่อสร้างภาพลวงตา (illusion) เช่น เอท รिंगส์ (8 Rings) และบูเก็ง (Buugeng) โดยภาพเชิงทัศนศิลป์ช่วยกระตุ้นประสาทการรับรู้ทางสายตาของผู้ร่วมกิจกรรมได้ดี เสริมด้วยการใช้ไฟ LED เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ การแทนค่าสัญลักษณ์ด้วยสี และทำให้การมองเห็นเส้น และรูปร่างด้วยตาเปล่าชัดเจนยิ่งขึ้น โดยนำเสนอผ่านการแสดงร่วมสมัยที่ผสมผสานการเต้นสตรีทแดนซ์ (Street Dance) 2 สไตล์ ได้แก่ บีบอย (Bboy) และล็อกกิ้ง (Locking) เพื่อสร้างความประหลาดใจ ตื่นเต้น และเพลิดเพลินให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผ่านการจัดวางท่าทาง ตำแหน่งการยืนและ การเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดจินตภาพเชิงทัศนศิลป์ จัดวางผ่านรูปร่างเรขาคณิตที่แสดงถึงการอยู่ในกรอบของการทำงานประจำ เป็นการแทนค่าเชิงสัญลักษณ์ ทำการแสดงทั้งหมด 12 นาที

3) การแต่งกาย

ออกแบบการแต่งกายให้สอดคล้องกับเนื้อหา ดังนี้ ตัวละครที่เป็นตัวแทนอาชีพต่าง ๆ ก็ต้องแต่งชุดนั้นจริง ๆ เช่น นักศึกษา ยาม พนักงานร้านเสื้อผ้า พนักงานออฟฟิศ และตัวละครที่เป็นตัวนามธรรมก็ใช้สีด้าแต่งกาย เพื่อเน้นท่าทางของการแสดงในการแทนค่าความคิด ในระหว่างกิจกรรมจะมีการนำสีฝุ่นมาทาตัวนักแสดงให้เกิดเป็นสัญลักษณ์แทนค่าของการแปรเปลี่ยนจากที่ทำงาน ในขณะที่เดียวกันความฟุ้งของสีที่ลอยขึ้นสู่อากาศทำให้เกิดภาพเชิงทัศนที่มีผลต่อจิตใจและการตีความทางสุนทรียภาพ เพื่อกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) การออกแบบการเกิดสุนทรียภาพ

ระดับที่ 1 ใช้การทำซ้ำ และเล่าเรื่องตัวละคร 3 ตัวแรก ที่เป็นบุคคลวัยทำงาน เดินทางไปทำงานในชีวิตที่เป็นกิจวัตร เริ่มจาก พนักงานออฟฟิศ แล้ว นักศึกษา และพนักงานขาย จึงตามมา

ระดับที่ 2 ใช้การสร้างความตื่นเต้นด้วยการเต้นบ๊อย (Bboy) แสดงความผาดโผน และการเกิดความขัดแย้งแบ่งฝ่ายของตัวละคร เริ่มจากตัวละคร รปภ.ที่ออกมาเต้น มีความสุขในการทำงาน และเกิดการเต้นประชันหน้าแบ่งฝ่ายกับ ตัวละคร นักศึกษา

ระดับที่ 3 สอดแทรกเรื่องราวให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้คิด ทั้งในขณะที่ร่วมกิจกรรม และหลังร่วมกิจกรรม โดยการใช้รูปแบบของละครใบ้ที่ให้การแสดงเป็นตัวเล่าเรื่องทั้งหมด โดยไม่มีบทพูด ผู้ชมจะต้องทำการตีความตลอดการแสดง ซึ่งมีการแฝงข้อคิดอยู่ด้วย

ระดับที่ 4 ใช้แสงไฟLED จากอุปกรณ์ ที่นำมาแทนค่าสัญลักษณ์เป็นความสับสน วุ่นวายในการทำงาน การบูรณาการสร้างภาพบนอากาศทำให้เกิดความวุ่นวายสับสน มุ่งส่งผลให้กระทบการพัฒนาสุนทรียภาพจากภายใน

ระดับที่ 5 ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วม โดยให้นักแสดงถามคำถามผู้ชมโดยตรง และจบการแสดงแบบหักมุม โดยให้ตัวละครส่งคำถามให้กับผู้ชมโดยตรง

ภาพที่ 25 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์กิจกรรมศิลปะฯ ที่จัดขึ้นในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563
(ที่มา: ผู้วิจัย)

5.1.3 ปัญหาและแนวทางการปรับปรุง การทำวิจัยในช่วงของการมีโรคระบาด

1) เนื่องจากการทดลองเกิดขึ้นในช่วงของการมีโรคระบาด COVID-19 การรณรงค์ลดปฏิสัมพันธ์ของผู้คนจึงทำให้การเก็บข้อมูลไม่เต็มประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการที่จะให้ผู้คนที่เดินสัญจรไปมา มาสัมภาษณ์ หรือทำการสนทนากลุ่มจึงเป็นไปได้ยาก เพราะเมื่อได้รับชมการแสดงจนพอใจก็จะเดินออกไปเลย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ในการทำกิจกรรมในพื้นที่เปิดที่ได้นำไปทดลองใช้ มีปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้คือ แสง ที่ต้องให้ฟ้ามืดก่อนจึงจะสามารถทำการทดลองได้ ซึ่งช่วงเวลาก็ไม่ตรงกับช่วงเวลาที่คนเลิกงาน

3) ในการเลือกสถานที่ ที่มีคนสัญจรไปมาเยอะ หากเป็นช่วงเหตุการณ์ปกติคนจะมุงดู แต่ช่วงโรคระบาด ผู้คนไม่ต้องการที่จะมุงดูหรือเข้าใกล้บุคคลรอบข้าง

4) ในการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ที่ร่วมกิจกรรม จำเป็นต้องมีการบันทึกภาพเพื่อนำไปลงรูปแบบบันทึกการสังเกตฯ ในภายหลัง ซึ่งการบันทึกภาพต้องมีการขออนุญาตก่อนการบันทึก แต่เมื่อขอก็ไม่ได้รับอนุญาตอยู่เกือบทุกครั้ง

จึงแก้ปัญหาโดยการจัดกิจกรรมในพื้นที่ปิดที่สามารถควบคุมตัวแปรเรื่องแสง เสียง ช่วงเวลา และการเก็บข้อมูลได้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างก็ได้ประกาศรับอาสาสมัครกลุ่มคนวัยทำงานที่สนใจในกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการดังกล่าวเพื่อมาเข้าร่วม โดยมีอาสาสมัครเป็นจำนวน 15 ท่าน

5.2 ผลที่ได้จากการทดลองใช้กิจกรรม

5.2.1 ความเห็นในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม เพื่อสอบถามความเห็นในการพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน พบว่า

1) กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพิ่มขึ้นหลังได้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะฯ ที่จัดขึ้น โดยวิเคราะห์ผ่านความเห็นที่ได้จากแบบสอบถาม เนื่องจากการเปิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพผ่านศิลปะหลากหลายรูปแบบ และเป็นรูปแบบที่ไม่ค่อยได้พบเจอมาก่อน

2) สถานที่จัดกิจกรรมเป็นส่วนสำคัญ ควรคำนึงถึงเรื่องความสะดวกในการเดินทาง และความเหมาะสมของขนาดสถานที่ ที่ควรสอดคล้องกับขนาดของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3) ระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมควรมีขั้นต่ำอยู่ที่ 15 นาที ขึ้นไป เนื่องจากกิจกรรมที่จัดขึ้นมีเวลาอยู่ที่ 12 นาที ได้ความเห็นจากกลุ่มตัวอย่างว่า “ถ้าระยะเวลาของโชว์มากกว่านี้ น่าจะกระตุ้นความรู้สึกมากกว่านี้ เพราะมันให้ความสนุกกับเทคนิคอยู่”

4) ในกิจกรรมศิลปะฯ ที่จัดขึ้น ได้นำการตั้งคำถามจากนักแสดงถึงผู้ชมโดยตรง มาทดลองใช้เพื่อให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้นในกิจกรรม โดยมีผู้ที่ให้ความเห็นว่าทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้น และเข้าใจกิจกรรมมากขึ้น “การจบเรื่องด้วยคำถามว่า คุณมีความสุขกับสิ่งที่คุณทำอยู่นั้นเคลียร์มาก” และมีความคิดเห็นอื่นๆ เช่น “ทำให้การตีความมันชัดเจนเกินไปจากการตั้งคำถามลักษณะนี้”

5) มีประเด็นแนะนำเพื่อปรับปรุงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดงให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้ นอกเหนือจากการพูดคุยกับนักแสดง ก็คือการร่วมประมอให้จังหวะ การสปรายตา และการปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ ส่วนของการตอบคำถามของนักแสดง มีส่วนน้อยที่ร่วมตอบ เพราะคิดว่าการแสดงยังไม่จบ หรือไม่กล้าตอบเนื่องจากคำถามมาเร็วเกินไป สามารถปรับปรุงได้โดย การให้เวลากับผู้ชมได้ไล่ลำดับอารมณ์ยาวขึ้น ก่อนที่จะถามคำถาม

5.2.2 ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

จากผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม แปลความเป็นค่าความถี่ เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน พบว่า

- 1) เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่างทุกคน เป็นจำนวน 14 ราย(คิดเป็นร้อยละ 100) โดยสามารถเล่าเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นลำดับขั้น ซึ่งแต่ละบุคคลก็ต่างกันออกไป
- 2) เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างทุกคน เป็นจำนวน 14 ราย(คิดเป็นร้อยละ 100)
- 3) เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่างทุกคน เป็นจำนวน 14 ราย(คิดเป็นร้อยละ 100)
- 4) เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4 กับกลุ่มตัวอย่างทุกคน เป็นจำนวน 14 ราย(คิดเป็นร้อยละ 100)
- 5) เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5 กับกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวน 12 ราย(คิดเป็นร้อยละ 85.71)
- 6) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ควรให้มีจัดขึ้นอีก 14 ราย(คิดเป็นร้อยละ 100) และมีข้อเสนอแนะว่าควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้คนกลุ่มอื่นๆได้ประโยชน์จากกิจกรรมนี้ด้วย

สรุปได้ว่าในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบคำถามได้ตรงประเด็นและไม่มีความเขินอายมาเป็นตัวแปรที่ทำให้การเก็บข้อมูลได้คลาดเคลื่อน ในการเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5 มีกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 2 ท่านที่ได้เว้นว่างคำตอบไว้อาจเป็นเพราะไม่เข้าใจคำถามหรือไม่สามารถตอบได้จริงๆ

5.2.3 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จากการสนทนากลุ่มหลังร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

หลังจากร่วมกิจกรรมจะมีการสนทนากลุ่มเพื่อวัดระดับการพัฒนาการสุนทรียภาพโดยใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นแล้วจึงหาค่าความถี่ในการตอบคำถามที่ตรงประเด็นกับการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Hausen

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่1

- มีผู้ที่สามารถแสดงความสนใจต่อองค์ประกอบที่เด่นชัด, เชื่อมโยงงานศิลปะกับความทรงจำที่ตนเองมีเป็นจำนวน 8 ราย (คิดเป็นร้อยละ 61.53)
- มีผู้ที่สามารถจินตนาการเรื่องราวที่แตกต่างกับสิ่งที่เห็น, ขอบในชิ้นงานศิลปะและตีความอารมณ์จากสีที่เห็นได้เป็นจำนวน 7 ราย (คิดเป็นร้อยละ 53.84)

มีคำพูดแสดงให้เห็นว่ามีความสนใจเรื่องศิลปะเพิ่มมากขึ้นโดยเริ่มจากการเปิดใจ มีการตีความอารมณ์ของตัวละครจากสิ่งที่เห็นและ สัมผัสได้ถึงความรู้สึกต่าง ๆ ที่กิจกรรมได้ถ่ายทอด ให้ขณะร่วมกิจกรรม เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 1

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่ 2

- มีผู้ที่สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของงานศิลปะเข้ากับความจริงทางโลก, ตัดสินงานศิลปะที่แสดงว่าแปลกแตกต่างจากโลกของความเป็นจริง, แสดงความเห็นต่างกับงานที่ได้ชมเป็นจำนวน 8 ราย (คิดเป็นร้อยละ 61.53)

มีการตีความจากสีและ ต่อยอดความคิดผูกเนื้อเรื่องใหม่ขึ้นมาจากจินตนาการ เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 2

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่ 3

- มีผู้ที่สามารถแสดงความสนใจถึงระยะเวลา สถานที่ และรูปแบบของการสร้างงานวิเคราะห์รายละเอียดในงานศิลปะ, พยายามหาเหตุผลในการสร้างงาน และให้รายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับงานมากขึ้น เป็นจำนวน 5 ราย (คิดเป็นร้อยละ 38.46)

มีความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้สร้างกิจกรรมพยายามสื่อสาร และสามารถให้เหตุผลต่อการใช้แสง และลักษณะกิจกรรมที่ทำให้เกิดอาการตาข่าย เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 3

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่ 4

- มีผู้ที่พยายามตีความหมายในทุกส่วนของชิ้นงาน, เชื่อในการให้ความเห็นที่แตกต่างของตัวเองและเทียบเคียงกับการตีความของผู้อื่น, ตีความงานศิลปะโดยใช้สัญลักษณ์, ให้ความเห็นในการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง เป็นจำนวน 8 ราย (คิดเป็นร้อยละ 61.53)

ในการตีความเชิงสัญลักษณ์ และผูกเรื่องราวเข้ากับชีวิตของตนเองและสังคมที่เป็นจริงผ่านเรื่องสมมติที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในกิจกรรมเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 4

ประเด็น:เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพระดับที่ 5

- มีผู้ที่ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะสามารถจินตนาการถึงการสร้างงานของศิลปิน ภูมิหลังอุปสรรค ความเป็นมาของแนวคิด, สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่เรื่องราวของชีวิตตนเองได้ เป็นจำนวน 7 ราย (คิดเป็นร้อยละ 53.84)

การพยายามเข้าถึงจินตนาการของผู้สร้างกิจกรรม การตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการสร้างกิจกรรม เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญว่ามีการพัฒนาสุนทรียภาพเกิดขึ้นถึงระดับขั้นที่ 5

สรุปได้ว่าในการที่มีจำนวนคนในการแสดงความคิดเห็นไม่มาก แต่สามารถจับประเด็นสำคัญที่แสดงออกถึงการกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้ อาจต้องปรับปรุงวิธีการเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยการแบ่งกลุ่มสนทนาออกเป็นกลุ่มที่เล็กลง เพื่อความสะดวกในการออกความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

5.2.4 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน ขณะร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่าง ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน พบว่า

การวัดผลการเกิดสุนทรียภาพจากการสังเกตพฤติกรรมขั้นที่ 1 เกิดขึ้นได้ง่ายที่สุด เนื่องจากเป็นขั้นเริ่มต้น และตัวแปรเรื่องความเหนื่อยของคนไทยในการแสดงออกก็ขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยของกลุ่มทดลองแต่ละกลุ่ม

- ยิ้ม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนแสดงการยิ้มอย่างพึงพอใจอยู่เป็นระยะ เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100)
- ประบมือ แสดงท่าทีที่จะเริ่มประบมือ แต่ก็ยังไม่กล้าที่จะเป็นผู้นำในการประบมือ และมีตอนท้ายของกิจกรรมที่กึ่งมีอุปทานหมู่ เนื่องจากมีผู้นำ เป็นจำนวน 8 ราย (คิดเป็นร้อยละ 57.14)
- การแสดงออกทางดวงตา มีการแสดงออกเกิดขึ้นเป็นระยะเช่นเดียวกับการยิ้ม โดยเฉพาะช่วงที่มีการใช้อุปกรณ์ไฟ LED ในกิจกรรม เป็นจำนวน 14 ราย (คิดเป็นร้อยละ 100)
- สนทนา มีการสนทนาน้อยเนื่องจากเป็นพื้นที่แคบ อาจเป็นการรบกวนผู้ร่วมกิจกรรมท่านอื่น เป็นจำนวน 2 ราย (คิดเป็นร้อยละ 14.28)

การวัดผลการเกิดสุนทรียภาพจากการสังเกตพฤติกรรมขั้นที่ 2 จะเกิดขึ้นได้ยากกว่า เนื่องจากมีผู้แสดงออกเป็นจำนวนน้อยกว่ามาก

- ประหลาดใจ มีการแสดงท่าทีของความประหลาดใจอยู่ คือ ดวงตาเบิก อ้าปาก พยายามที่จะส่งเสียงร้องแต่ไม่ออกเสียง เป็นจำนวน 4 ราย (คิดเป็นร้อยละ 28.57)
- สงสัย แสดงความสงสัยโดย คิ้วขมวด เอียงคอ เป็นจำนวน 4 ราย (คิดเป็นร้อยละ 28.57)
- กลัว ท่าทางแสดงอาการกลัวคือ การปิดตา หันหน้าหนี เป็นจำนวน 1 ราย (คิดเป็นร้อยละ 0.07)
- น้ำตาไหล ไม่มีผู้ร่วมกิจกรรมน้ำตาไหลเลย (คิดเป็นร้อยละ 0)

- ส่งเสียงร้อง ส่งเสียงร้องเชียร์ในตอนท้าย เป็นจำนวน 3 ราย (คิดเป็นร้อยละ 21.42)

การวัดผลการเกิดสุนทรียภาพจากการสังเกตพฤติกรรมขั้นที่ 3 เกิดขึ้นในการแสดงออกทางสายตาเป็นจำนวนมาก แม้จะเป็นระดับขั้นที่ยากที่สุด

- ไม่ละสายตาจากการแสดง เป็นจำนวน 13 ราย (คิดเป็นร้อยละ 92.85)

- สงบนิ่ง ไม่มีผู้ร่วมกิจกรรมแสดงท่าทางสงบนิ่งเลย (คิดเป็นร้อยละ 0)

- ส่งเสียงร้องดัง มีผู้ส่งเสียงร้องเชียร์ในตอนท้าย เป็นจำนวน 2 ราย (คิดเป็นร้อยละ 14.28)

เนื่องจากมนุษย์ใช้การมองเห็นเป็นหลัก ในการรับสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (Tennessee, 1995) เมื่อเปรียบเทียบกับการเล่นเสียงร้องดังนั้นมีน้อยมาก สรุปได้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพได้จริง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลักที่จะนำมาใช้สร้างกิจกรรมศิลปะที่มีหลากหลายประเด็นให้เลือกใช้ และทำให้เกิดกิจกรรมศิลปะรูปแบบใหม่ ๆ ของตนเอง ไม่จำเป็นต้องตามแบบแผนเดิม ตรงกับหลักแนวคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2544)

ข้อเสนอแนะ มีความเป็นไปได้ในเรื่องการแสดงออกของวัฒนธรรมไทยที่เกรงใจว่าจะเป็นการรบกวนผู้อื่นขณะร่วมกิจกรรมจึงเก็บเอาไว้ หากมีการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตพฤติกรรมควรให้พื้นที่ ที่ทำกลุ่มตัวอย่างรู้สึกปลอดภัยในการแสดงออก หรือมีการละลายพฤติกรรมก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมศิลปะฯ การเก็บข้อมูลลักษณะนี้จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.3 อภิปรายผล

การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการศึกษาเอกสาร และวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2559) คนวัยทำงานมีปัญหาความเครียด กระทั่งต่อสุขภาพจิตและการทำงาน ทำให้กระทบกับศักยภาพของการทำงาน ถ้าแรงงานที่มีความสำคัญระดับพื้นเพของประเทศถดถอย จะทำให้เกิดปัญหาอื่นมาได้ในภายภาคหน้า (Shimamura and Palmer, 2012) กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2557) ให้ข้อมูลว่า กิจกรรมนันทนาการช่วยรักษาสมดุลทำให้ บุคคลสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นกลไกที่สำคัญของชีวิตทำด้วยความสมัครใจ เกิดจากแรงจูงใจภายในทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งตรงกับแนวคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่ ที่มุ่งไปที่การเปิดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจากศิลปะสมัยใหม่ที่โดนปิดล้อมอยู่ในพิพิธภัณฑ์ว่าเป็นศิลปะชั้นสูงไม่สามารถแตะต้องได้ ให้เข้าสู่ชีวิตประจำวันของผู้คน (Adams, 1999)

ศิลปะการแสดงแบบสตรีทมีเจตนาที่ใกล้เคียงในการมุ่งเน้นไปที่การเข้าถึงผู้คนที่ต้องทน โดยการแสดงประเภทตัวตลก (clowns) ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น (Mason, 1992) สิ่งที่น่าสนใจก็คือการเล่นกลหรือ จั๊กกิ้ง(juggling) หมายถึง การโยนของ 3 อย่างขึ้นไป โยนกันอย่างต่อเนื่องโดยไม่ให้ตกพื้น ซึ่งจะมีการจัดวางรูปแบบ และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ จนสามารถสร้างเทคนิคที่เป็นของตนเองแตกต่างกันในแต่ละบุคคล (Polster, 2003) ซึ่งในแต่ละกลุ่มการแสดงมีเทคนิคการฝึกฝนเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ แต่มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ จำเป็นจะต้องทำให้การแสดงหรือกิจกรรมดูน่าสนใจ และดึงดูดสายตาของผู้คนที่สัญจรผ่านแถวนั้น (ไพรวลัย แก่นอากาศ, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2560) ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิจัยของ Simpson (2010) ที่ค้นพบว่าธรรมชาติของศิลปะการแสดงแบบสตรีทสามารถแทรกซึมสิ่งที่แตกต่างกันสู่ชีวิตประจำวัน สร้างความสนุกสนานได้อย่างเป็นเอกลักษณ์และสร้างเอกลักษณ์ให้กับสถานที่นั้นด้วย

ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจในการบูรณาการศาสตร์ทางศิลปะสองศาสตร์ ที่มีความสามารถเข้าถึงผู้คนได้ง่าย นำมาสร้างกิจกรรมศิลปะ คือทัศนศิลป์ และ ศิลปะการแสดงแบบสตรีท ทำให้เกิดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยใช้การเคลื่อนไหวร่างกายของศิลปะการแสดงแบบสตรีทผสมผสานกับ องค์ประกอบทางศิลปะของทัศนศิลป์ ที่มีวิธีการสร้าง และลักษณะการเกิดสุนทรียภาพที่คล้ายคลึงกัน นำมาสร้างภาพเชิงทัศน ที่สามารถกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพต่อผู้ชมได้ ทำให้เกิดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดสุนทรียะแห่งความเพลิดเพลิน ทั้งทางทัศนศิลป์ และทางการเคลื่อนไหวของศิลปะการแสดงแบบสตรีทซึ่งความสามารถในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมทำให้การเข้าถึงสุนทรียภาพของงานศิลปะได้ง่ายขึ้น

จากข้อมูลและทฤษฎีข้างต้น พบว่ากิจกรรมศิลปะหลังสมัยใหม่ที่บูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท มีความสามารถเข้าถึงผู้คนได้ง่าย ดังนั้นการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการดังกล่าว เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงานที่เป็นกลุ่มแรงงานสำคัญของประเทศ มีความสมเหตุสมผลที่ควรทำให้เกิดขึ้น ซึ่งสามารถนำไปศึกษาเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยที่ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพเพื่อมวลชนต่อไป

5.3.1 อภิปรายเรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

จากการลงพื้นที่สังเกตแบบมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพื่อการเก็บข้อมูลสร้างกิจกรรมประกอบด้วย กลุ่มคนวัยทำงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านทัศนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการแสดง และ นักแสดงมืออาชีพ พบว่าทัศนศิลป์และ ศิลปะการแสดงแบบสตรีท มีความคล้ายคลึงกันทางลักษณะที่ปรากฏ และวิธีการสร้าง (นราพงษ์ จรัสศรี, 2548; กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559; ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์, 2559; สุชาติ สุทธิ, 2543; Cohen and Greenwood, 1981; Romero, 1996) โดยมี

องค์ประกอบหลักคือ เส้น สี รูปร่าง รูปทรง ช่องว่าง การทำซ้ำ ความกลมกลืน การตัดกัน การใช้ ลวดลาย

1) เส้น (Line) ผลงานศิลปะแทบทุกชิ้นจะมีเส้นปรากฏอยู่ในงานเสมอ ดังนั้น เส้นจึงเป็น องค์ประกอบพื้นฐานอย่างแรกที่มีความสำคัญ เส้นเกิดจากจุดหลายๆจุดที่เรียงต่อเนื่องกันเป็นทาง ยาว หรือเกิดจากการลาก ชีต เขียนเป็นทางยาว การลากเส้นทำให้เกิดเส้นลักษณะต่าง ๆ เช่น เส้นตรงให้ความรู้สึกเข้มแข็ง เส้นนอนเป็นตัวแบ่งระดับ เส้นโค้งให้ความรู้สึกเอนเอียงไป ทางใดทางหนึ่ง เส้นทแยงให้ความรู้สึกสับสน เส้นหยักแสดงถึงความอ่อนไหว ฯลฯ

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ก็มีเส้นเช่นเดียวกัน เพียงแต่จะใช้ร่างกายและอุปกรณ์ ประกอบการแสดงเป็นตัวสร้างเส้นนั้นขึ้นมา เส้นแต่ละรูปแบบก็ให้ความรู้สึกทางสุนทรียะที่แตกต่าง กันเช่น การยืนตรงสร้างเส้นตรงทำให้เกิดความรู้สึกที่เข้มแข็ง การยื่นงอตัวทำให้เกิดเป็นเส้นโค้ง ให้ความรู้สึกป่วย หรืออ่อนแอ

โดยทั้งสองศาสตร์ก็สามารถสร้างอารมณ์สุนทรียะจากเส้นและจุดนั้นได้ด้วย เช่น

เส้นโค้งแสดงถึงความอ่อนช้อยสวยงาม ทางด้านศิลปะการแสดงก็สามารถใช้ร่างกายหรือ อุปกรณ์สร้างเส้นให้ดูอ่อนช้อยสวยงามได้เช่นกัน

2) สี (Color) สีมีความสำคัญต่องานทัศนศิลป์มาก เพราะศิลปินต้องใช้สีสื่ออารมณ์ ความรู้สึก และสะท้อนภาพความประทับใจให้เกิดแก่ผู้ชม (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550) ในการแสดงสี ของฝ่ายทัศนศิลป์นั้นจะมีความอิสระมากกว่าเนื่องจากไม่ใช่ศิลปะการแสดงสดจึงสามารถใช้เวลา เตรียมพร้อมและสร้างสรรค์ได้อย่างไม่จำกัด

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท สามารถใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการฉายภาพซ้อน หรือ วาดสีลงบนบางส่วนของร่างกาย ใช้ไฟ LED ติดตามส่วนต่างๆของเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ ในส่วน ของเครื่องแต่งกาย สีสีนมีผลอย่างมากต่อการแสดงเช่น เสื้อผ้าสีสดใสความรู้สึกที่ได้ก็จะสดใส สื่อได้ ถึงความเป็นเด็ก ใส่เสื้อสีที่หมองหรือสีจาง จะรู้สึกถึงความลำบาก ความไม่สะอาด ในกรณีของ อุปกรณ์ประกอบการแสดงสามารถใช้พื้นหลังกลับไปกับอุปกรณ์ก่อนที่จะเปิดไฟเพื่อซ่อนอุปกรณ์ไว้ ช่วงแรก และจึงใช้สร้างความปลอดภัยเพื่อเพิ่มสุนทรียะให้กับการแสดงได้

สีมีอิทธิพลต่อชีวิตและจิตใจมนุษย์มาโดยตลอด ด้วยเหตุผลที่เป็นตรรกะคือ โลกเราเต็มไปด้วยสีส่น เราจึงมีความคุ้นเคยกับสีมาตั้งแต่เกิดจนตาย การรับรู้ความรู้สึก และรับรู้ความหมายจาก สีของเราเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เป็นไปเองโดยธรรมชาติ ในระดับสัญชาตญาณ สีจะก่อให้เกิดปฏิกิริยา ตอบสนองในเชิงจิตวิทยาทั้งในด้านเพศสัมพันธ์ ความรัก หรือภัยอันตราย เช่นสีแดงสื่อถึง ความร้อนแรง สีดำสื่อถึงความลึกลับ ทั้งนี้แล้วขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคนด้วย

3) รูปร่าง (Shape) ทางด้านทัศนศิลป์ รูปร่างเกิดจากการนำเส้นมาประกอบกันให้เกิด ความกว้างและความยาว ไม่มีความหนาหรือความลึกลับมีลักษณะ 2 มิติ แสดงพื้นที่ผิวเป็นระนาบแบน

ไม่แสดงเป็นปริมาตร ในการสร้างรูปร่างโดยใช้เส้นจะสื่อความเป็นเป็นแบบรูปธรรมในการเห็นครั้งแรก เช่นสร้างเป็นรูปทรงธรรมชาติผู้ชมก็จะเห็นและรู้สึกตามรูปนั้น ทำให้เกิดการตีความเชิงสัญลักษณ์

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ก็มีการสร้างรูปร่างจากเส้น ใช้ร่างกายหรืออุปกรณ์วาดเป็นรูปร่างต่างๆ หรือสามารถนำเส้นหลายๆเส้นมาประกอบให้สื่อถึงรูปร่างต่างๆได้ เช่น วงกลม สัตว์ชนิดต่างๆ และสัญลักษณ์สื่อความหมายมีความคล้ายคลึงกัน และยังสามารถใช้ท่าทางเลียนแบบสัตว์เลียนแบบรูปร่างของสัตว์ หรือสิ่งของเพื่อสื่อถึงสิ่งนั้นๆ ได้

4) ช่องว่าง (Space) ทางด้านทัศนศิลป์ ในทัศนศิลป์เมื่อเว้นช่องว่างไว้จะมีสองลักษณะคือ 2 มิติ และ 3 มิติ เมื่อเว้นที่ว่าง 2 มิติ จะได้ที่ว่าง ที่เป็นสิ่งแวดล้อมหรือ ที่ว่างภายนอกอาคาร และเมื่อเว้นที่ว่าง 3 มิติ ก็จะได้ที่ว่างเป็นภายในตัวอาคาร สืบเนื่องจากประสบการณ์สุนทรียะที่เคยได้รับมา ช่องว่างในทัศนศิลป์จึงสื่อให้เห็นถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ทางสุนทรียะของแต่ละคน การเว้นช่องว่างไว้โดยรอบสามารถถูกตีความว่าเป็นความอ้างว้างได้เช่นกัน

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท การเว้นที่ว่างจะถูกเรียกว่าจังหวะ ในจังหวะที่เท่ากันจะทำให้การแสดงดูลื่นไหล หรือเมื่อต้องการให้การแสดงหยุดชะงักก็สามารถหยุดได้เพื่อสร้างสถานการณ์และอารมณ์ทางสุนทรียะใหม่ให้กับคนดูได้ชั่วขณะ ในการเว้นที่ว่างไว้ส่วนหนึ่งของพื้นที่การแสดง หรือไม่มีคนอยู่ในตำแหน่งนั้นตามเวลาที่สมควร ก็จะได้ความรู้สึกที่ผิด ประหลาด แตกต่าง เว้นช่องว่างในระยะเท่าๆ กันจะได้อารมณ์ ความสามัคคี มีพลัง

5) การทำซ้ำ (Repetition) ในทัศนศิลป์การทำซ้ำ คือการปรากฏตัวของหน่วยที่เหมือนกันตั้งแต่สองหน่วยขึ้นไป การทำซ้ำเป็นวิธีการสร้างเอกภาพที่ง่ายที่สุด คือการทำให้แน่ใจกับสารนึ่งที่กำลังสื่อออกไปให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือเพื่อเชื่อมสิ่งเดียวกันหลายๆสิ่งให้กลายเป็น สิ่งเดียวกัน กลุ่มใหญ่ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท พื้นฐานคือใช้การทำซ้ำเพื่อให้เกิดภาพต่อเนื่อง หรือเป็นการลวงตาขึ้นพื้นฐาน ในศิลปะการแสดงการทำซ้ำหมายถึงการเน้นย้ำในสารนึ่งที่จะสื่อต่อผู้ชมให้ชัดเจนมากขึ้น

6) ความกลมกลืน (Harmony) ในทัศนศิลป์ความกลมกลืน คือการเข้ากันสนิท ไม่ขัดหูขัดตาทำให้เกิดอารมณ์สุนทรียะในเชิงความไพเราะ เพลิดเพลินและ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ในความกลมกลืนบางที่อาจสร้างการลวงตาได้ด้วย

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท ความกลมกลืนสามารถก่อให้เกิดความตื่นตาตื่นใจได้ เนื่องจากเกิดความสมบูรณ์แบบในการแสดง ความกลมกลืนของการเคลื่อนไหวสามารถสร้างความพร้อมเพรียงทำให้ผู้ชม ตื่นตาตื่นใจต่อการแสดงและแสดงถึงความสามัคคี ความกลมกลืนของเสื้อผ้า กับฉากหลังการแสดง ใช้เพื่อซ่อนร่างกายหรืออุปกรณ์ส่วนที่ไม่ต้องการให้ผู้ชมเห็นแต่แรก และเมื่อต้องการให้ผู้ชมประหลาดใจก็เผยส่วนนั้นออกมา ใช้สำหรับสร้างความประหลาดใจ ระหว่างการแสดง

7) การตัดกัน (Contrast) ทางด้านทัศนศิลป์ ในทัศนศิลป์การตัดกันของสีหรือองค์ประกอบต่าง ๆ จะทำให้เกิดความขัดแย้งกันเมื่อมีสองสิ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกันเช่น สีขาวอยู่ข้างสีดำทำให้เกิดการทำลายความเป็นเอกภาพ ในการลดเอกภาพของสิ่งหนึ่ง อีกสิ่งที่อยู่ตรงข้ามจะมีพลังขึ้นมาทันที ซึ่งสามารถสื่อไปถึงความแตกต่าง การแบ่งแยก และความไม่สามัคคีได้

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีท การกระทำสองสิ่งที่ตรงข้ามกันแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้ง หรือแตกต่างเป็นต้น ในกรณีที่อัตราส่วนแตกต่างกันฝ่ายมีน้อย จะเป็นฝ่ายที่ดูเสียเปรียบหรืออ่อนแอกว่า กลับกันกับฝ่ายที่มีมากกว่าพลังย่อมเยาะกว่า

8) การใช้ลวดลาย (Pattern) ในทัศนศิลป์ลวดลายจะดำเนินซ้ำไปได้เรื่อย ๆ อย่างไม่มีวันจบ และรูปแบบก็จะสามารถเปลี่ยนไปได้เรื่อย ๆ ในลวดลายที่เรียงกันอย่างสม่ำเสมอและไปในทิศทางเดียวกัน จะทำให้เกิดความเป็นระเบียบ ความสะอาด และเป็นพื้นฐานในการสร้างภาพลวงตา

ในศิลปะการแสดงแบบสตรีทลวดลายจะเกิดขึ้นจากอุปกรณ์ที่ใช้แสดงหรือ ร่างกายของนักแสดง การทำให้เกิดลวดลายซ้ำกันจะทำให้เกิดภาพต่อเนื่องกลายเป็นภาพเคลื่อนไหวและเป็นภาพลวงตาพื้นฐานอีกด้วย ในการจัดระเบียบการเดินทางของนักแสดงทำให้เกิดความเรียบร้อยและความสามัคคี

องค์ประกอบทั้งหมดนี้สามารถรับรู้ได้จากการมองเห็น (Visual Perception) ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาติ เถาทอง (2547) กล่าวว่า ลักษณะการมองเห็นรูปทรงแต่ละภาพในลักษณะต่าง ๆ การรู้จักสังเกตความเปลี่ยนแปลงของจุดมองเห็นต่างๆไปเป็นศักยภาพของประสาทสัมผัสเบื้องต้นทางหนึ่งที่น่ามาสู่ความรู้สึกทางการรับรู้ และใกล้เคียงกับการค้นพบของศิลปินทัศนศิลป์ระดับโลก ปิกัสโซ (Pablo Picasso) ในปีค.ศ. 1949 ที่มีการวาดภาพด้วยการใช้อุปกรณ์กำเนิดแสงขนาดเล็กกว่าดวงบนผืนผ้าใบในอากาศภายในห้องมืด และเก็บภาพโดยช่างภาพ แม้ว่าแสงไฟจะดับลงทันทีแต่ภาพที่บันทึกได้นั้นเกิดขึ้นจริงบนผ้าใบในอากาศเพียงไม่กี่วินาทีนั่นเอง แต่ด้วยเทคโนโลยีปัจจุบัน ทำให้อุปกรณ์กำเนิดแสงมีคุณภาพมากขึ้นสามารถใช้ในการเคลื่อนไหวที่ต่อเนื่องสร้างภาพเชิงทัศนในอากาศที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าเป็นเวลาอันต่อเนื่อง

5.3.2 อภิปรายรูปแบบกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

จากการศึกษาข้อมูลเรื่องลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน สามารถสรุปองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบกิจกรรมได้ดังนี้

1) เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาจัดวางควรเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เข้าถึงกลุ่มคนวัยทำงานได้ดี เช่น เรื่องชีวิตประจำวันของคนวัยทำงาน ความเครียด ความต้องการพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของศิลปะหลังสมัยใหม่ที่ วิรุณ ตั้งเจริญ (2547) กล่าวว่าศิลปะหลังสมัยใหม่ไม่ได้สนใจในกระบวนการสถานที่ หรือประเพณีที่จะต้องเกี่ยวกับเรื่องอะไรที่สูงส่ง แต่เน้นเรื่องการเข้าถึงธรรมชาติ และชีวิตประจำวันอย่างไม่ซ้ำจำเจ

2) รูปแบบการแสดง

การนำรูปแบบการแสดงที่สามารถสร้างภาพเชิงทัศนจากการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยมีการสร้างภาพทัศนศิลป์จากการวาดเส้น และรูปร่างในอากาศ โดยการใช้ร่างกายและอุปกรณ์ที่มีคุณสมบัติในการสร้างภาพ โดยการเหวี่ยงอุปกรณ์จะทำให้เกิดเส้นโค้งซ้ำ ๆ เกิดเป็นรูปร่าง รูปทรงต่าง ๆ ทำให้เกิดการสร้างจินตภาพ อุปกรณ์บางชนิดที่ไม่ได้ใช้เหวี่ยง แต่นำรูปร่างที่เป็นเส้นโค้งอยู่แล้วของอุปกรณ์มาหมุนเป็นลักษณะของใบพัด และเคลื่อนไหวจุดหมุน ให้เดินทางเป็นรูปร่างเรขาคณิตเพื่อสร้างภาพลวงตา (illusion) โดยภาพเชิงทัศนนี้ช่วยกระตุ้นประสาทการรับรู้ทางสายตาของผู้ร่วมกิจกรรมได้ดี เสริมด้วยการใช้ไฟ LED กำเนิดแสงที่อุปกรณ์ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ การแทนค่าสัญลักษณ์ด้วยสี และทำให้การมองเห็นเส้น และรูปร่างด้วยตาเปล่าชัดเจนยิ่งขึ้น โดยนำเสนอผ่านการแสดงร่วมสมัย ที่ผสมผสานการเต้นสตรีทแดนซ์ (Street Dance) 2 สไตล์ ได้แก่ บีบอย (Bboy) และล็อกกิ้ง (Locking) เพื่อสร้างความเพลิดเพลิน ตื่นเต้น และเพลิดเพลินให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผ่านการจัดวางท่าทาง ตำแหน่งการยืนและ การเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดจินตภาพเชิงทัศน จัดวางผ่านรูปร่างเรขาคณิตที่แสดงถึงการอยู่ในกรอบของการทำงานประจำ เป็นการแทนค่าเชิงสัญลักษณ์

3) การแต่งกาย

ออกแบบการแต่งกายให้สอดคล้องกับเนื้อหา ตัวละครที่เป็นตัวแทนอาชีพต่างๆ ก็ต้องแต่งชุดนั้นจริงๆ เช่น นักศึกษา ยาม พนักงานร้านเสื้อผ้า พนักงานออฟฟิศ และตัวละครที่เป็นตัวนามธรรมก็ใช้สีดำแต่งกาย เพื่อเน้นท่าทางของการแสดงในการแทนค่าความคิด ในระหว่างกิจกรรมจะมีการนำสีฝุ่นมาทาดำนักแสดงให้เกิดเป็นสัญลักษณ์แทนค่าของการแปรเปลี่ยนจากที่ทำงาน ในขณะเดียวกัน ความฟุ้งของสีที่ลอยขึ้นสู่อากาศทำให้เกิดภาพเชิงทัศนที่มีผลต่อจิตใจและการตีความทางสุนทรียภาพ เพื่อกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) การออกแบบการเกิดสุนทรียภาพ

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1 สามารถทำได้โดยเล่าเรื่องราวความเป็นมา คล้ายการปฐมบทของละคร การจัดลำดับข้อมูล การทำซ้ำ (Repetition) โดยที่การทำซ้ำเป็นพื้นฐานของหลักการสร้างภาพทัศนศิลป์ เมื่อนำหลักการสร้างของทัศนศิลป์มาใช้ในการกำหนดการเคลื่อนไหวใน

แต่ละช่วงของกิจกรรมจะทำให้เกิดจินตภาพที่แปลกใหม่และแตกต่างออกไปจากภาพที่เกิดขึ้นในแนวระนาบกับสายตา

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2 สามารถทำได้โดยการทำให้เรื่องราวเข้าถึงง่าย สร้างความขัดแย้งในการแสดง หรือสร้างความตื่นเต้น ในการสร้างความตื่นเต้นสามารถทำได้โดยการนำท่าทางและรูปแบบการเต้นของศิลปะการแสดงแบบสตรีทมาใช้ได้ ในส่วนความขัดแย้งสามารถกำหนด เรื่องการเดินทางตัดกันของคนสองกลุ่ม เพื่อการนำสายตาในการสร้าง

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3 สามารถทำได้โดยการนำการเกิดอุปทานหมู่ กระตุ้นความตื่นตัวด้วยเครื่องแต่งกาย หรือ ให้ข้อคิดสอนใจ การสอดแทรกเรื่องราวให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้คิด ทั้งในขณะร่วมกิจกรรม และหลังร่วมกิจกรรม โดยการใช้รูปแบบของละครใบ้ที่ให้การแสดงเป็นตัวเล่าเรื่องทั้งหมด โดยไม่มีบทพูด ผู้ชมจะต้องทำการตีความตลอดการแสดง ซึ่งมีการแฝงข้อคิดอยู่ด้วย สอดคล้องกับที่ Austring and Sørensen (2010) ได้กล่าวว่าการเคลื่อนไหว การใช้ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก พลังเคลื่อนไหวตามอิริยาบถต่างๆ ที่หลากหลายอยู่บนเวทีหรือบนจอภาพ ย่อมสะท้อนให้เห็นภาพที่ใกล้เคียงหรือเหมือนจริง จากผู้แสดงอันจะนำมาซึ่งความเข้าใจ ความละเอียดอ่อน ความงดงาม เกิดปัญญาแก่ผู้ชม

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4 สามารถทำได้โดยเพิ่มการใช้สัญลักษณ์ (symbol) สอดแทรกในการแสดง ใช้เสียงดนตรี หรือแสง เพื่อกระตุ้นได้ หรือการทำให้เกิดการตั้งคำถามไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม การออกแบบให้แสงไฟของอุปกรณ์สว่างมากกว่าช่วงอื่นๆ ทำให้กิจกรรมช่วงนั้นดูแตกต่างโดดเด่นและสร้างภาพลวงตาที่มีผลกับประสาทการรับรู้ เนื่องจากได้รับแสงที่สว่างมาก จนทำให้เกิดคำถาม

การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5 สามารถทำได้โดยชักชวนให้ตั้งคำถามไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการแสดง (interaction) มีการพูดคุยกับผู้ชมหรือจบการแสดงแบบหักมุม สอดคล้องกับ กัจจ สุนพงษ์ศรี (2559) ได้กล่าวว่า ในบางการแสดงผู้ชมก็ถูกดึงเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงด้วย แบบที่ไม่ได้เตรียมตัวมาก่อนสามารถสร้างประสบการณ์ใหม่อย่างที่ไม่มีใครเคยมีมาก่อน

รูปแบบกิจกรรมข้างต้น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทของ สังคม ชุมชน จารีต วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น ในการทดลองใช้กิจกรรมเบื้องต้นพบว่า การเก็บข้อมูลในช่วงมีโรคระบาด (COVID-19) ทำให้การนำกิจกรรมไปใช้เพื่อเก็บข้อมูลไม่ได้ผลอย่างที่คิด จึงต้องทำการจัดกิจกรรมเพื่อเก็บข้อมูลอีกครั้งในพื้นที่ปิดที่ได้จัดเตรียมไว้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่ ที่ไม่ได้ยึดติดกับจารีตประเพณีเดิม (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2547) แม้ว่าศิลปะการแสดงแบบสตรีทก็สามารถเข้าไปแสดงในพื้นที่ปิดได้

5.3.3 อภิปรายผลการใช้กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ส่งเสริมการรับรู้สุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

จากการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ค้นพบประเด็นสำคัญดังนี้

1) เนื้อหาที่ใกล้ตัวจะทำให้กลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน เข้าถึงได้มากขึ้นและสามารถต่อยอดความคิดที่จะพัฒนาระดับสุนทรียภาพที่เกิดขึ้นไปได้อีกหลายชั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาริน กลิ่นเกษร (2554) ที่กล่าวว่า การสังเกตพฤติกรรมประสบการณ์ทางสุนทรียะของนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมใน พิพิธภัณฑ์ศิลปะที่ปรากฏมากที่สุด คือ สนใจต่อเนื้อหา ซึ่งสามารถนำมาศึกษาต่อยอดใช้ในการวัดผลเรื่องการแสดงออกทางพฤติกรรม เพื่อวัดประสบการณ์ทางสุนทรียภาพได้

2) การวัดระดับพัฒนาการสุนทรียภาพที่เกิดขึ้น จากการร่วมกิจกรรม สามารถวัดได้หลายทางซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งหมด 3 วิธีการคือ (1) การสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกขณะร่วมกิจกรรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Locher (2011) ที่ใช้กล่าวว่าสิ่งที่สามารถวัดผลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพที่สุดคือการ วัดผลจากพฤติกรรมและการแสดงออกทางสุนทรียภาพ แม้ว่าจะมีปัจจัยภายนอกอื่นๆที่ซับซ้อนอยู่ แต่การนำไปใช้ในกิจกรรมที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพน้อยกว่า การวัดผลแบบอื่น อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแสดงออกของคนไทยที่มีความเขินอาย จึงไม่สามารถวัดผลได้เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร (2) แบบสัมภาษณ์ผ่านรูปแบบของการสนทนากลุ่มหลังร่วมกิจกรรมที่ประยุกต์วิธีการเก็บข้อมูลตามงานวิจัยของ Abigail Housen โดยเป็นการถามคำถามปลายเปิดเป็นตัวนำให้เกิดการสนทนาภายในกลุ่มเพื่อหาความถี่ของคำตอบที่มีลักษณะที่แสดงการพัฒนาทางสุนทรียภาพซึ่งคำถามที่ยากขึ้นก็เป็นการวัดระดับพัฒนาการที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Housen (19887) ที่กล่าวว่า ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพจะขยายผลเติบโตตามความซับซ้อนของวิธีการในแต่ละชิ้นงานศิลปะ จากข้อคำถามที่ได้วางระดับขั้นการวัดระดับสุนทรียภาพไว้แล้ว ผลที่ได้จึงเป็นรากฐานในการวัดผลที่ได้จากการชมและเรียนรู้อย่างยิ่งย่น (3) แบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นวิธีที่คนไทยคุ้นเคยมากที่สุดคือการเขียนตอบ โดยที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถให้ข้อมูลได้ตามลำพังไม่ต้องสนใจทัศนคติของผู้อื่น จึงเป็นวิธีที่ได้ข้อมูลมากที่สุด

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้

1. การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท สามารถเลือกลักษณะการแสดงอื่นๆที่แตกต่างตามความถนัดของผู้จัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการหลากหลายของกิจกรรม

2. นักแสดง มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมเป็นอย่างมากควรคัดเลือกนักแสดงที่มีการเตรียมพร้อมที่ดี สามารถแสดงได้อย่างไม่ติดขัดจะทำให้กิจกรรมที่จัดมีประสิทธิภาพ

5.4.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพในกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการแขนงอื่น เพื่อการพัฒนาการส่งเสริมสุนทรียภาพที่แตกต่างออกไป
2. ควรมีการศึกษาเรื่องการส่งเสริมการรับรู้สุนทรียภาพในกลุ่มคนช่วงวัยอื่น ๆ เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะสำหรับช่วงวัยนั้นโดยเฉพาะ
3. ควรมีการวางแผนในการเก็บข้อมูลเนื่องจากบริบททางสังคมในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันออกไป ควรเข้าใจถึงธรรมชาติวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นเพื่อการการเก็บข้อมูลและ วัตถุประสงค์อย่างไม่มีปัญหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2557). *คู่มือผู้นำนันทนาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กรมสุขภาพจิต. (2559). *กรมสุขภาพจิต ชวนวัยทำงาน คลายเครียด พักสมองใช้ “สติ” สร้างสุขที่ยั่งยืน*. สืบค้นจาก <http://www.forums.dmh.go.th/index.php?topic=138805.0>
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2538). *เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กำจร สุนพงษ์ศรี. (2559). *สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณิศ ศิลลัตย์. (2560). *วิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ*. สืบค้นจาก fa.kku.ac.th/th1/e-Learning/word/kanad01.doc
- ฉลอง สุนทรนนท์. (2558). *สุนทรียศาสตร์และทัศนศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท แอปเปิ้ล ฟรันด์ติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- ฐิติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์. (2542). *สุนทรียศาสตร์ในคัมภีร์นาฏยศาสตร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาปรัชญา คณะอักษรศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐิติรัตน์ รัตนจรัสโรจน์. (2545). *รสกับการนิยามศิลปะในคัมภีร์นาฏยศาสตร์*. *มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*, 20(1), 76-85.
- ฐิติคันส์ พากย์สุขิ. (2547). *ผลการสอนทัศนศิลป์โดยบูรณาการจัดการศึกษานอกสถานที่ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (กรุงเทพฯ).
- ดนุ จีระเดชากุล. (2541). *นันทนาการสำหรับเด็ก*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดารณีย์ ศรีสวัสดิ์กุล. (2546). *นันทนาการกับการใช้เวลาว่าง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ทศพล ฉัตรจารุวิมล. (2560, 11 ตุลาคม) สัมภาษณ์/ผู้สัมภาษณ์: สมพงษ์ เลิศวิมลเกษม.
- ทักษิณา พิพิธกุล. (2558). *จากสมัยใหม่ (Modernism) สู่วัยหลังสมัยใหม่ (Postmodernism): การขับเคลื่อนทางวัฒนธรรม*. Vol. 147. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธรากร จันทนะสาโร. (2550). *ซินเหยียงเที่ยวหวู่ การขยับของร่างกายที่มีเอกลักษณ์*. (นาฏศิลป์นิพนธ์
ปริญญาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธรากร จันทนะสาโร. (2557). *นาฏศิลป์จากแนวคิดไตรลักษณ์ในพระพุทธศาสนา*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัชชัย ยอดพิชัย. (2543). *การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธาริน กลิ่นเกษร. (2554). *ผลของการส่งเสริมประสบการณ์ทางสุนทรียะผ่านกิจกรรมในพิพิธภัณฑ์ศิลปะ
ที่มีผลต่อสุนทรียภาพของนักเรียนประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นราพงษ์ จรัสศรี. (2548). *ประวัติศาสตร์นาฏศิลป์ตะวันตก*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุติยาพร วงษ์เณร. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีพัฒนาการสุนทรียภาพของ
พาร์สันเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการรับรู้ทางศิลปะของนักเรียนประถมศึกษา*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเยี่ยม แยมเมือง. (2537). *สุนทรียะทางทัศนศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์ จำกัด.
- ประไพลิน จันทน์หอม. (2547). *ผลการสอนวิชาสุนทรียภาพของชีวิตโดยใช้เทคนิคการจัดผังมโนทัศน์ที่มี
ต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันราชภัฏเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปยุณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. (2559). *เอกสารประกอบการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในศิลปศึกษา สาขาวิชา
ศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรพงศ์ เสนไสย. (2550). *อะไรก็ได้ค่ะ ยังไงก็ได้ครับ ผู้กำกับการแสดง*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพรวลัย แก่นอากาศ. (2560, 10 ตุลาคม) สัมภาษณ์/ผู้สัมภาษณ์: สมพงษ์ เลิศวิมลเกษม.
- มนธวัช จำปานิล. (2555). *แนวทางการสอนรายวิชาด้านสุนทรียศาสตร์ในบริบทของทัศนศิลป์และดนตรี
สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์. (2524). *ความเข้าใจในศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2527). *ศิลปศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิมวอลอาร์ต.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2544). *ศิลปะจากอดีตถึงรอยต่อสหัสวรรษใหม่*. ใน *จินตภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สันติศิ
ริการพิมพ์.

- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2547). *ศิลปะหลังสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: อีแอนด์ไอคิว.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2548). *ศิลปะกับสังคม*. กรุงเทพมหานคร: อีแอนด์ไอคิว.
- วีรยุทธ เกิดในมงคล. (2544). *การสื่อความหมายของงานทัศนศิลป์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาปรัชญา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิ วัฒนสิน. (2552). *ประวัติศาสตร์ศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ลิปประภา.
- สดใส พันธุ์โกมล. (2538). *ศิลปะของการแสดง (ละครสมัยใหม่)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2557). *ศิลปะพัฒนาชีวิต ศาสตร์แห่งการบำบัด*. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/Gallery/1789/ศิลปะพัฒนาชีวิต.html>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2558). *วัยแรงงานมีภาวะเครียด*. สืบค้นจาก <http://www.thaihealth.or.th>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2559). *สรุปผลการสำรวจ ภาวะการทำงานของประชากร*. กรุงเทพมหานคร: กองสถิติสังคม.
- สุชาติ เกาทอง. (2547). *ทัศนศิลป์กับมนุษย์ การสร้างสรรค์และสุนทรียภาพ*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- สุชาติ สุทธิ. (2543). *สุนทรียภาพของชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- อารมณ์ ใจเที่ยง. (2550). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). *แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาษาอังกฤษ

- Adams, D. (2010). The Postmodern Revolution and Anthroposophical Art. *Research*, 27-39.
- Adams, W. (1999). *Aesthetics: Liberating the Senses*. In T. Carver (Ed.), *The Cambridge Companion to Marx*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Austring, B. D. and Sørensen, M. C. (2010). *Aesthetics and Learning*. Copenhagen: Hans Reizels Publishers.
- Bertling, J. G. (2012). *THE ART OF EMPATHY: A MIXED METHODS CASE STUDY OF A CRITICAL PLACE-BASED ART EDUCATION PROGRAM*. (PhD dissertation) University of Georgia.

- Cohen, D. and Greenwood, B. (1981). *Buskers: History of Street Entertainment*. USA: Devid & Charles.
- Cosgrove, B. (2020). *Behind the Picture: Picasso Draws With Light*. Retrieved from <https://www.life.com/arts-entertainment/behind-the-picture-picasso-draws-with-light/>
- Danto, A. (1997). *After the End of Art: Contemporary Art and the Pale of History*. Princeton: Princeton University Press.
- Deeds, K. (2003). *Conceptualizing the Creative Process in the Visual Arts: Steps Toward Actualizing Art*. Retrieved from <https://earthlab.files.wordpress.com/2015/08/conseptualizing-the-creative-process.pdf>
- Dewey, J. (1980). *Art as Experience*. New York: Perigee Books.
- Fullerton, R. K. (2011). *Street Performers and The Sense of Place: A Case Study of Third Street Promenade Shopping Center, Santa Monica California*. (MA dissertation) California State University.
- Gombrich, E. H. (1984). *Art and Illusion*. London: Phaidon Press.
- Helbo, A. (1987). *Theory of Performing Arts*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Hicks, S. (2001). *Post-Postmodern Art*. The Newberry Manifesto 2001. Retrieved from www.stephenhicks.org/wp-content/uploads/2009/02/ppa-reprint.pdf
- Housen, A. (1983). *The eye of the beholder: Measuring aesthetic development*. (ED.d. dissertation) Harvard University Graduate School of Education.
- Huggins, M. (2015). *The Creative Process in Visual Arts*. Retrieved from <https://www.pdfFiller.com/410155791-The-Creative-Process-in-Visual-Artspdf-Visual-Arts-and-Literacy>
- Irish Museum of Modern Art. (2009). *What is Modern and Contemporary Art?* 2nd ed. Dublin: Print Library.
- Koner, P. (1998). *Elements of Performance*. New York: Harwood academic publishers.
- Lazarus, S. R. (1966). *Psychological stress and the coping process*. New York: McGraw-Hill.
- Locher, P. (2011). Contemporary experimental aesthetics: State of the art technology. *i-PERCEPTION*, 2, 697-707.

- Mason, B. (1992). *Street Theatre and Other Outdoor Performance*. London: Routledge.
- McCarthy, K. F. (2001). *The Performing Arts in a New Era*. In A. Brooks, J. Lowell, & L. Zakaras (Eds.). California: RAND.
- Polster, B. (2003). *The Mathematics of Juggling*. New York: Springer.
- Remes, O. MacCulloch, L. and Leino, M. (2014). *Performativity in the Gallery*. Switzerland: Peter Lang AG: International Academic Publishers.
- Romero, J. (1996). *Intergrating Visual and Performing Art into Social Studies*. (MFA dissertation) California State University.
- Sandström, E. (2010). *Performance Art : A Mode of Communication*. (MSc dissertation) Stockholms University.
- Shimamura, P. A. and Palmer, E. S. (2012). *Aesthetic Science*. New York: Oxford: University Press, Inc.
- Simpson, P. (2010). *Ecologies of Street Performance Bodies, Affects, Politics*. (Pd.D. dissertation) University of Bristol.
- Tennessee, C. M. (1995). Views to Nature: Effects on Attention. *Journal of Environmental Psychology*, 15, 77-85.
- Welburn, K. (2015). Juggling-Exposure Therapy: An Innovation in Trauma Treatment. *Journal of Trauma & Dissociation*, 16(1), 39-50.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำไพ ตรีณสาร

อาจารย์พิเศษ ประจำสาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนกร สรรยัรวราภิญ

อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

3. อาจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร

อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านทัศนศิลป์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราวุฒิ โตอรวงค์

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ

อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. อาจารย์ทีฆวุฒิ บุญวิจิตร

อาจารย์ประจำภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทางด้านนาฏศิลป์ หรือศิลปะการแสดงการแสดง

1. อาจารย์ ดร.รัชนี อัครสวะเมฆ

อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อาจารย์พัชรวัลย์ ทิพย์ลัมย์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์การดนตรีและศิลปะการแสดง คณะอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

2. อาจารย์พิชญภา วิศิษฐ์ศิลป์

อาจารย์ประจำภาควิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

CHULALONGKORN UNIVERSITY

นักแสดงมืออาชีพ

1. นายไพรวลัย แก่นอากาศ

นักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ สังกัดทีมจ๊าก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) ฉายาในวงการ ไพรวลัย มีประสบการณ์ด้านการแสดงแบบสตรีทเป็นเวลา 15 ปี

2. นายทศพล ฉัตรจารูวิมล

นักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ สังกัดทีมจ๊าก-อะ-เบรก (Jugg-a-Break) ฉายาในวงการ โปซากิ มีประสบการณ์ด้านการแสดงแบบสตรีทเป็นเวลา 14 ปี

3. นายภัทรพล เสนากัสป์

นักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ สังกัดทีมบี เอส ยูนิตี้ (BS Unity) ฉายาในวงการ เอิร์ทเซค มีประสบการณ์ด้านการแสดงแบบสตรีทเป็นเวลา 8 ปี

4. นายชิตชนะ พวงสมบัติ

นักแสดงแบบสตรีทมืออาชีพ สังกัดทีมบี เอส ยูนิตี้ (BS Unity) และ บีทีฮีโร่ (Beatheroes) ฉายาในวงการ นาจา มีประสบการณ์ด้านการแสดงแบบสตรีทเป็นเวลา 10 ปี

กลุ่มคนวัยทำงาน

1. นายธนกฤต กิตติธรราสกุล อาชีพพนักงานเสิร์ฟ อายุ 18 ปี
2. นางสาวนันทพร นอสูงเนิน อาชีพบาร์ิสตา อายุ 18 ปี
3. นายจัสติน วอคเมอร์ อาชีพบาร์ิสตา อายุ 18 ปี
4. นายชินวัฒน์ มณีรักษ์ อาชีพบาร์ิสตา อายุ 19 ปี
5. นางสาวชนัญญา นาคคำ อาชีพค้าขาย อายุ 19 ปี
6. นายณรงค์รัตน์ แต่มลี อาชีพพนักงานร้านบอร์ดเกมส์ อายุ 20 ปี
7. นายคุณากร ท้าวพวง อาชีพค้าขาย อายุ 25 ปี
8. นายณัฐภัทร มาเดช อาชีพครีเอทีฟ อายุ 25 ปี
9. นายหนุ่ม ปฐมศิลป์ อาชีพศิลปิน อายุ 25 ปี
10. นายปฐมชัย ผดุงเกียรติวัฒนา อาชีพพนักงานบริษัท อายุ 25 ปี
11. นายวิรัช มั่นทานนท์ อาชีพรับจ้าง อายุ 26 ปี
12. นายปรีทัศน์ พงศ์เศรษฐไพศาล อาชีพธุรกิจส่วนตัว อายุ 28 ปี
13. นางสาวไพริน จำปาทอง อาชีพผู้ช่วยแพทย์ อายุ 30 ปี
14. นางสาวเสาวนีย์ สุขไพบูลย์ อาชีพรับจ้างอิสระ อายุ 30 ปี
15. นายนพพร นวลงาม อาชีพพนักงานร้านกาแฟ อายุ 30 ปี
16. นายสรารุฒิ ถาวรรุ่งวรา อาชีพธุรกิจส่วนตัว อายุ 30 ปี
17. นายนรินทร์ เนาวพาณิชย์ อาชีพผู้ช่วยเชฟ อายุ 32 ปี
18. นายเอกชัย แก่นอากาศ อาชีพรับจ้าง อายุ 32 ปี
19. นายณัฐพล ศิริวัฒน์ อาชีพมัคคุเทศน์ อายุ 36 ปี
20. นายธนภักษ์ สุระวัชรธรรม อาชีพค้าขายอิสระ อายุ 39 ปี

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย (อาจารย์ด้านทัศนศิลป์)

เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ส่งผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนี้มีลักษณะกึ่งมีโครงสร้าง มีประเด็นการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน จากอาจารย์ด้านศิลปะการแสดงโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-นามสกุล .....

สถาบัน .....

วิชาที่สอน .....

ระดับชั้นที่สอน ..... มีประสบการณ์สอนเป็นเวลา.....ปี

วันที่ให้สัมภาษณ์ .....

เวลาที่ให้สัมภาษณ์ .....

ผู้สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

1. ทัศนศิลป์มีความสำคัญต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพอย่างไร

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบใดของทัศนศิลป์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ กรุณาอธิบาย

.....

.....

.....

3. การรับรู้ทางสุนทรียภาพในงานทัศนศิลป์เกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. งานทัศนศิลป์ลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะมีความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

.....

.....

.....

5. ถ้าต้องการนำเรื่องราวหรือเนื้อหาที่น่าสนใจมาพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ท่านคิดว่าเรื่องราวหรือเนื้อหา ลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะให้ความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

.....

.....

.....

6. จากหัวข้อวิจัย การบูรณาการศาสตร์ทัศนศิลป์เข้ากับศาสตร์ศิลปะการแสดงแบบสตรีท ความน่าจะเป็นของ การบูรณาการจะออกมาเป็นรูปแบบไหน กรุณาแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

7. จากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทดังกล่าว การกระตุ้นการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพจะเกิดขึ้นจากปัจจัยใดบ้าง (ทัศนธาตุ/วิธีการ/การแสดงออก) กรุณาอธิบาย

.....

.....

.....

8. การแต่งกายในการแสดงที่มีอยู่ทั่วไปในปัจจุบันจะมีการวาดร่างกายด้วยสีสะท้อนแสง หรือใช้ไฟ LED มาช่วยสร้างความสนใจและกระตุ้นการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร และหากสามารถเพิ่มเติมได้กรุณาเสนอแนะ

.....

.....

.....

9. การเกิดสุนทรียภาพจากการชมงานศิลปะ คือการรับรู้องค์ประกอบต่างๆที่เกิดขึ้นโดยมีการตีความสุนทรียธาตุที่มีผลต่อจิตใจ ตามทฤษฎีพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Housen ที่ได้ระบุระดับพัฒนาสุนทรียภาพไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive)

ระดับที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive)

ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying)

ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive)

ระดับที่ 5 ความเป็นตัวตน (Re-Creative)

ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมจดจำ และบอกเล่าสิ่งที่ได้เห็นในกิจกรรมศิลปะนี้ได้

.....

.....

.....

10. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความเห็นเชิงวิพากษ์ที่แตกต่างจากสิ่งที่ ได้เห็นในกิจกรรมศิลปะนี้

.....

.....

.....

11. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมวิเคราะห์องค์ประกอบ และให้เหตุผลในความเป็นมาของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในกิจกรรมศิลปะนี้

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

12. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมตีความและให้ความหมายของงานในเชิงสัญลักษณ์ได้

.....

.....

.....

13.ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 5 ความเป็นตัวตน (Re-Creative) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบ สตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วมไปกับการแสดง และเชื่อมโยงงานศิลปะเข้าสู่ประสบการณ์ส่วนตัวได้

.....

.....

.....

14.ขณะที่ร่วมกิจกรรม หากมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง(interaction) จะมีผลต่อ สุนทรียภาพที่ได้หรือไม่อย่างไร กรุณาเสนอแนะลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ที่ควรนำมาใช้

.....

.....

.....

15.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย (อาจารย์ด้านศิลปะการแสดง)
เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ส่งผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนี้มีลักษณะกึ่งมีโครงสร้าง มีประเด็นการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน จากอาจารย์ด้านศิลปะการแสดง

โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-นามสกุล .....

สถาบัน .....

วิชาที่สอน .....

ระดับชั้นที่สอน ..... มีประสบการณ์สอนเป็นเวลา.....ปี

วันที่ให้สัมภาษณ์ .....

เวลาที่ให้สัมภาษณ์ .....

ผู้สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

1.ศิลปะการแสดงมีความสำคัญต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพอย่างไร

.....

.....

.....

2.ศิลปะการแสดงแบบสตรีทมีความสำคัญต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ แตกต่างจากศิลปะการแสดงทั่วไปอย่างไร

.....

.....

.....

3.องค์ประกอบใดของศิลปะการแสดงที่ส่งผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ กรุณาอธิบาย

.....

.....

.....

4.การรับรู้ทางสุนทรียภาพในงานศิลปะการแสดงเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5.งานศิลปะการแสดงลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะมีความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

.....

.....

.....

6.ถ้าต้องการนำเรื่องราวหรือเนื้อหาที่น่าสนใจมาพัฒนา กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ท่านคิดว่า เรื่องราวหรือเนื้อหา ลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะให้ความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

.....

.....

.....

7.จากหัวข้อวิจัย การบูรณาการศาสตร์ทัศนศิลป์เข้ากับศาสตร์ศิลปะการแสดงแบบสตรีท ความน่าจะเป็นของ การบูรณาการจะออกมาเป็นรูปแบบไหน กรุณาแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

8.จากกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทดังกล่าว การกระตุ้น การรับรู้ทางสุนทรียภาพจะเกิดขึ้นจากปัจจัยใดบ้าง (ทัศนธาตุ/วิธีการ/การแสดงออก) กรุณาอธิบาย

.....

.....

.....

9.การแต่งกายในการแสดงที่มีอยู่ทั่วไปในปัจจุบันจะมีการวาดร่างกายด้วยสีสะท้อนแสง หรือใช้ไฟ LED มาช่วยสร้างความสนใจและกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร และ หากสามารถเพิ่มเติมได้กรุณาเสนอแนะ

.....

.....

.....

10. การเกิดสุนทรียภาพจากการชมงานศิลปะ คือการรับรู้องค์ประกอบต่างๆที่เกิดขึ้นโดยมีการตีความสุนทรียธาตุที่มีผลต่อจิตใจ ตามทฤษฎีพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Housen ที่ได้ระบุระดับพัฒนาสุนทรียภาพไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive)

ระดับที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive)

ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying)

ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive)

ระดับที่ 5 ความเป็นตัวตน (Re-Creative)

ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมจดจำ และบอกเล่าสิ่งที่ได้เห็นในกิจกรรมศิลปะนี้ได้

.....

.....

.....

11. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความเห็นเชิงวิพากษ์ที่แตกต่างจากสิ่งที่ ได้เห็นในกิจกรรมศิลปะนี้

.....

.....

.....

12. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมวิเคราะห์องค์ประกอบ และให้เหตุผลในความเป็นมาของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในกิจกรรมศิลปะนี้

.....

.....

.....

13. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมตีความและให้ความหมายของงานในเชิงสัญลักษณ์ได้

.....

.....

.....

14. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 5 ความเป็นตัวตน (Re-Creative) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วมไปกับการแสดง และเชื่อมโยงงานศิลปะเข้าสู่ประสบการณ์ส่วนตัวได้

.....

.....

.....

15. ขณะที่ร่วมกิจกรรม หากมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง(interaction) จะมีผลต่อสุนทรียภาพที่ได้หรือไม่อย่างไร กรุณาเสนอแนะลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ที่ควรนำมาใช้

.....

.....

.....

16. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย (นักแสดงมืออาชีพ)
เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ส่งผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนี้มีลักษณะกึ่งมีโครงสร้าง มีประเด็นการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน จากอาจารย์ด้านศิลปะการแสดง

โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-นามสกุล .....

สังกัดทีม .....

มีประสบการณ์ด้านศิลปะการแสดงเป็นเวลา.....ปี

วันที่ให้สัมภาษณ์ .....

เวลาที่ให้สัมภาษณ์ .....

ผู้สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

1. ศิลปะการแสดงแบบสตรีทมีความสำคัญต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพอย่างไร

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบของศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่สำคัญมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ถ้าการรับรู้ทางสุนทรียภาพ คือการพัฒนาสมองให้มีการคิด วิเคราะห์ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะการแสดงแบบสตรีทจะสามารถช่วยส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพนี้ได้อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าศิลปะการแสดงแบบสตรีทลักษณะไหน จะสามารถกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียะให้กลุ่มคนวัยทำงานได้มากที่สุด

.....

.....

.....

5. จากหัวข้อวิจัย การบูรณาการศาสตร์ทัศนศิลป์เข้ากับศาสตร์ศิลปะการแสดงแบบสตรีท ความน่าจะเป็นของ การบูรณาการจะออกมาเป็นรูปแบบไหน กรุณาแสดงความคิดเห็น

6. การแสดงแบบสตรีทลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะมีคามสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

7. ถ้าต้องการนำเรื่องราวหรือเนื้อหาที่น่าสนใจมาพัฒนา กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ท่านคิดว่าเรื่องราวหรือเนื้อหา ลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะทำให้ความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

8. การแต่งกายในการแสดงที่มีอยู่ทั่วไปในปัจจุบันจะมีการวาดร่างกายด้วยสีสะท้อนแสง หรือใช้ไฟ LED มาช่วยสร้างความสนใจและกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร และหากสามารถเพิ่มเติมได้กรุณาเสนอแนะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

9. การเกิดสุนทรียภาพจากการชมงานศิลปะ คือการรับรู้องค์ประกอบต่างๆที่เกิดขึ้นโดยมีการตีความสุนทรียธาตุที่มีผลต่อจิตใจ ตามทฤษฎีพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Housen ที่ได้ระบุระดับพัฒนาสุนทรียภาพไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive)

ระดับที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive)

ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying)

ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive)

ระดับที่ 5 ความเป็นตัวตน (Re-Creative)

ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมจดจำ และบอกเล่าสิ่งที่ได้เห็นในกิจกรรมศิลปะนี้ได้

.....

.....

.....

10. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความเห็นเชิงวิพากษ์ที่แตกต่างจากสิ่งที่ ได้เห็นในกิจกรรมศิลปะนี้

.....

.....

.....

11. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมวิเคราะห์องค์ประกอบ และให้เหตุผลในความเป็นมาของเรื่องราวที่เกิดขึ้นในกิจกรรมศิลปะนี้

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

12. ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมตีความและให้ความหมายของงานในเชิงสัญลักษณ์ได้

.....

.....

.....

13.ถ้าต้องการพัฒนาสุนทรียภาพตามหลักการพัฒนาสุนทรียภาพของ Abigail Housen ระดับที่ 5 ความเป็นตัวตน (Re-Creative) กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบ สตรีท ควรสร้างภาพหรือแสดงลักษณะใด ที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมรู้สึกมีส่วนร่วมไปกับการแสดง และเชื่อมโยงงานศิลปะเข้าสู่ประสบการณ์ส่วนตัวได้

.....

.....

.....

14.ขณะที่ร่วมกิจกรรม หากมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง(interaction) จะมีผลต่อ สุนทรียภาพที่ได้หรือไม่อย่างไร กรุณาเสนอแนะลักษณะของการปฏิสัมพันธ์ที่ควรนำมาใช้

.....

.....

.....

14.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย (กลุ่มคนวัยทำงาน)
เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

แบบสัมภาษณ์นี้สร้างขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาลักษณะการเกิดสุนทรียภาพจากกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ส่งผลต่อการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนี้มีลักษณะกึ่งมีโครงสร้าง มีประเด็นการสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน จากอาจารย์ด้านศิลปะการแสดงโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-นามสกุล .....

อาชีพ..... ตำแหน่ง..... อายุ.....

มีประสบการณ์ [ ] การชมทัศนศิลป์ [ ] การชมศิลปะการแสดง

เฉลี่ย.....ครั้ง/ปี เฉลี่ย.....ครั้ง/ปี

[ ] การชมศิลปะแขนงอื่นๆ

เฉลี่ย.....ครั้ง/ปี

ระดับการศึกษา .....

วันที่ให้สัมภาษณ์ .....

เวลาที่ให้สัมภาษณ์ .....

ผู้สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

1. ทัศนศิลป์ในความคิดเห็นของท่านคืออะไร

.....
.....
.....

2. องค์ประกอบของทัศนศิลป์มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

3. ทัศนศิลป์ที่ท่านคุ้นเคยหรือพบเห็นบ่อยมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

4. กรุณายกตัวอย่างงานทัศนศิลป์ที่ท่านคิดว่าทำให้เกิดสุนทรียภาพจากประสบการณ์ของท่าน

.....
.....
.....

5. กรุณาอธิบายส่วนประกอบของทัศนศิลป์ที่ทำให้เกิดสุนทรียภาพ

.....

.....

.....

6. งานทัศนศิลป์ลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะมีความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

.....

.....

.....

7. ศิลปะการแสดงในความคิดเห็นของท่านคืออะไร

.....

.....

.....

8. ศิลปะการแสดงแบบสตรีทในความคิดเห็นของท่านคืออะไร

.....

.....

.....

9. องค์ประกอบของศิลปะการแสดงแบบสตรีทมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

10. ศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่ท่านคุ้นเคยหรือพบเห็นบ่อยมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

11. กรุณายกตัวอย่างงานศิลปะการแสดงที่ท่านคิดว่าทำให้เกิดสุนทรียภาพจากประสบการณ์ของท่าน

.....

.....

.....

12.งานศิลปะการแสดงแบบสตรีทลักษณะไหนที่ดึงดูดความสนใจของคนวัยทำงานได้ดี

.....

.....

.....

13.ถ้าต้องการนำเรื่องราวหรือเนื้อหาที่น่าสนใจมาพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ท่านคิดว่าเรื่องราวหรือเนื้อหา ลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะให้ความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

.....

.....

.....

14.ถ้าต้องการนำการแต่งกาย มาพัฒนากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ท่านคิดว่าการแต่งกาย ลักษณะไหนที่คนวัยทำงานน่าจะให้ความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี

.....

.....

.....

15.ระยะเวลาที่เหมาะสมในการชมการแสดงควรมีความยาวเท่าไรและเพราะอะไร

.....

.....

.....

16.ขณะที่ร่วมกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง(interaction) ในลักษณะใดที่น่าสนใจหรือทำให้อยากมีส่วนร่วม กรุณาเสนอแนะ

.....

.....

.....

17.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรื่อง การพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ตอนที่1 เครื่องมือเก็บข้อมูล

คำชี้แจง : แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความ ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงดังนี้

+1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย [/] ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อความมีความสอดคล้อง หรือถูกต้องเพียงใด

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	
แบบสัมภาษณ์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ หลังร่วมกิจกรรม (แบบเดี่ยว) เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท					
1	คุณมีความพึงพอใจในกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ที่ได้เข้าร่วม หรือไม่ อย่างไร				
2	คุณมีความพึงพอใจในวิธีการดำเนินการของกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ที่ได้เข้าร่วม หรือไม่ อย่างไร				
3	จากการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ช่วยกระตุ้นความสนใจงานศิลปะแบบบูรณาการลักษณะนี้ เพิ่มขึ้น น้อยลง หรือไม่อย่างไร				
4	สถานที่ที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ประเภทนี้หรือไม่ อย่างไร				
5	ระยะเวลาที่ใช้ร่วมกิจกรรม เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร				

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เห็นด้วย +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เห็นด้วย -1	
6	กรุณาบอกเล่าเรื่องราว ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจาก กิจกรรมศิลปะบูรณาการฯ ที่ท่านได้เข้าร่วม สนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี				
7	ช่วงไหนของกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ที่ชอบ และ ทำให้คุณจดจำได้มากที่สุด เพราะเหตุใด				
8	กรุณาอธิบายและให้เหตุผล สิ่งที่ท่านชอบและและไม่ชอบใน กิจกรรมศิลปะบูรณาการฯ ที่ท่านได้เข้าร่วม				
9	ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ ท่านคิดว่า กิจกรรมนี้มีความต้องการที่จะสื่อสารอะไรถึงท่าน หรือไม่เพราะเหตุใด หากมีกรุณาอธิบาย				
10	ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ ท่านคิดว่า มีการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์เกิดขึ้นหรือไม่เพราะอะไร หากมีกรุณาอธิบาย				
11	ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง(interactive scores) ทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นหรือไม่อย่างไร				
12	จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง (interactive scores) ข้างต้นท่านได้ร่วมปฏิสัมพันธ์ด้วยหรือไม่ เหตุใดท่านถึงไม่เข้าร่วม และหากเข้าร่วมท่านทำอย่างไรและเพราะเหตุใด				
13	กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์หรือไม่ และควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นอีกหรือไม่ อย่างไร				

ตารางวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน (แบบกลุ่ม) หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท					
1	คำถามที่ 1: ระดับที่ 1 เห็นอะไรบ้างในการแสดงนี้				
2	คำถามที่ 2: ระดับที่ 1 มีความรู้สึกอะไรบ้างที่เกิดขึ้นขณะชมแสดงนี้				
3	คำถามที่ 3: ระดับที่ 2 อยากจะปรับปรุงการแสดงอย่างไรบ้าง				
4	คำถามที่ 4: ระดับที่ 3 เป็นการแสดงที่ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด				
5	คำถามที่ 5: ระดับที่ 4 คิดว่าการแสดงเกี่ยวกับอะไร และตั้งใจจะบอกอะไร กับเรากิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์ และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน ท่านคิดว่า เรื่องราวหรือเนื้อหา ลักษณะไหนที่คนวัยทำงาน น่าจะให้ความสนใจหรือดึงดูดความสนใจได้ดี				
6	คำถามที่ 6: ระดับที่ 5 คุณค่าของการแสดงชิ้นนี้คืออะไร เพราะอะไร				
แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อ กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และ ศิลปะการแสดงแบบสตรีท เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน					
1	ชอบกิจกรรมศิลปะฯที่จัดขึ้น				
2	จดจำเรื่องราวของกิจกรรมฯได้				
3	เข้าใจวิธีคิดของผู้สร้างกิจกรรม				
4	เข้าใจเนื้อหาที่กิจกรรมฯต้องการจะสื่อ				
5	มีความคิดขัดแย้งกับเนื้อหาที่กิจกรรมฯสื่อออกมา				
6	ต้องการที่จะร่วมกิจกรรมฯเดิมอีกครั้ง				
7	หากเข้าร่วมกิจกรรมฯเดิมอีกครั้ง เนื้อหาที่ได้รับจะ แตกต่างออกไป				

แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน ขณะร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน				
ขั้นที่ 1 ความงาม ความไพเราะ				
1	ยิ้ม			
2	ปรบมือ			
3	การแสดงออกทางดวงตา			
4	สนทนา			
ขั้นที่ 2 ความแปลกหูแปลกตา ความตราตรึงใจ				
5	ประหลาดใจ			
6	สงสัย			
7	กลัว			
8	น้ำตาไหล			
9	ส่งเสียงร้อง			
ขั้นที่ 3 ความละเอียด ความสูงส่ง				
10	ไม่ละสายตาจากการแสดง			
11	สงบนิ่ง			
12	ส่งเสียงร้องดัง			

ตอนที่ 2 กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

คำชี้แจง: วิดีโอที่แนบมาเป็น ตัวอย่างการซ้อมของ กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่าง ทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อกิจกรรม ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย แบ่งออกเป็นสามช่วง

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=5W8W8lKx3lg&list=PLAf8U1kGvPUfQybD3stVukWlXFo1klLis>

ช่วงที่หนึ่ง เหมาะสม ไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ช่วงที่สอง เหมาะสม ไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ช่วงที่สาม เหมาะสม ไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....

แบบสอบถามหลังร่วมกิจกรรม (แบบเดี่ยว)

เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการทางสุนทรียภาพหลังร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-นามสกุล .....

อาชีพ..... ตำแหน่ง..... อายุ.....

มีประสบการณ์ [ ] การชมทัศนศิลป์ [ ] การชมศิลปะการแสดง

เฉลี่ย.....ครั้ง/ปี เฉลี่ย.....ครั้ง/ปี

[ ] การชมศิลปะแขนงอื่นๆ

เฉลี่ย.....ครั้ง/ปี

ระดับการศึกษา .....

วันที่ให้สัมภาษณ์ .....

เวลาที่ให้สัมภาษณ์ .....

ผู้สัมภาษณ์ .....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล

1. จากการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ช่วยกระตุ้นความสนใจงานศิลปะแบบบูรณาการ
ลักษณะนี้ เพิ่มขึ้น น้อยลง หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

2. สถานที่ที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ประเภทนี้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3. ระยะเวลาที่ใช้ร่วมกิจกรรม เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

4. กรุณาบอกเล่าเรื่องราว ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯ ที่ท่านได้เข้าร่วม

.....

.....

.....

5. ช่วงไหนของกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ ที่ประทับใจและ ทำให้คุณจดจำได้มากที่สุด เพราะเหตุ
ใด

.....

.....

.....

6. กรุณาอธิบายและให้เหตุผล สิ่งที่ท่านชอบและและไม่ชอบใน กิจกรรมศิลปะบูรณาการฯ ที่ท่านได้
เข้าร่วม

.....

.....

.....

7. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ ท่านคิดว่ากิจกรรมนี้มีความต้องการที่จะสื่อสารอะไรถึงท่านหรือไม่เพราะเหตุใด หากมีกรุณาอธิบาย

.....

.....

.....

8. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ ท่านคิดว่าการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์เกิดขึ้นหรือไม่เพราะอะไร หากมีกรุณาอธิบาย

.....

.....

.....

9. ขณะเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการฯนี้ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง (interactive scores) ทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

10. จากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับนักแสดง(interactive scores) ช่างต้นท่านได้ร่วมปฏิสัมพันธ์ด้วยหรือไม่ เหตุใดท่านถึงไม่เข้าร่วม และหากเข้าร่วมท่านทำอะไรและเพราะเหตุใด

.....

.....

.....

11. กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการฯ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์หรือไม่ และควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดขึ้นอีกหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

12. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

แบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) หลังเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

แบบวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen จากการสนทนากลุ่ม หลังเข้าร่วม กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยแบ่ง ออกเป็นสองตอน

ให้ทำความเข้าใจกับคู่มือวิเคราะห์ก่อน จากนั้นจึงเริ่มการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และวิเคราะห์ความถี่ของคำตอบที่ได้จากกลุ่มสนทนา

ตอนที่ 1 ตารางประกอบการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen

ตอนที่ 2 ตารางวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ จากการสนทนากลุ่มของกลุ่ม ตัวอย่างคนวัยทำงานหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง แบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

ตารางประกอบการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen	
ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพของ Abigail Hausen	
ระดับที่ 1	การจดจำเรื่องราว (Accountive) ผู้ชมงานศิลปะจะเป็นผู้เล่าเรื่อง โดยใช้จินตนาการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางสุนทรียะของตน
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	สามารถแสดงความสนใจต่อองค์ประกอบที่เด่นชัด เชื่อมโยงงานศิลปะกับความทรงจำที่ตนเองมี สามารถจินตนาการเรื่องราวที่แตกต่างกับสิ่งที่เห็น ชอบในชิ้นงานศิลปะ และตีความอารมณ์จากสิ่งที่เห็นได้
ระดับที่ 2	การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive) ผู้ชมจะเริ่มตัดสินผลงานแสดงจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของตนเอง และเริ่มเห็นต่างกับผลงานที่ได้ชม
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	สามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบของงานแสดงเข้ากับความจริงทางโลก ตัดสินงานศิลปะที่แสดงว่าแปลกแตกต่างจากโลกของความเป็นจริง และแสดงความเห็นต่างกับงานที่ได้ชม
ระดับที่ 3	การให้รายละเอียด (Classifying) ผู้ชมจะเริ่มแยกแยะลักษณะของการสร้างงาน ความหมาย สิ่งที่ผู้สร้างงานต้องการจะสื่อ โดยใช้ความเป็นเหตุเป็นผลในการคิดวิเคราะห์
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	สามารถแสดงความสนใจถึงระยะเวลา สถานที่ และรูปแบบของการสร้างงาน สามารถหยิบจับรายละเอียดในงานศิลปะและ เริ่มให้รายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้นได้
ระดับที่ 4	การตีความ (Interpretive) ผู้ชมจะเริ่มมีการตีความที่หลากหลายมากขึ้น เชื่อในการวิเคราะห์ของตนเองและมุ่งหาแนวทางใหม่ในการให้ความหมายกับงานศิลปะ จนไปถึงการแสดงความคิดเห็นเรื่องการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	มีความเชื่อว่าทุกอย่างในการแสดงมีความหมายและตีความหมายในทุกๆ ส่วนของการแสดงได้ เชื่อในการให้ความเห็นที่แตกต่างของตัวเองและผู้อื่น ตีความงานศิลปะโดยใช้สัญลักษณ์ เพื่อการตีความหมายแบบใหม่อีกครั้งหนึ่ง ให้ความเห็นในการปรับเปลี่ยนงานศิลปะในรูปแบบของตนเอง
ระดับที่ 5	ความเป็นตัวตน (Re-Creative) ผู้ชมจะหยุดความเห็นต่าง เข้าใจและซาบซึ้งถึงชิ้นงานศิลปะว่า งานชิ้นนี้มีเรื่องราวและมีคุณค่าทางศิลปะ เชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่ชีวิตของตนเอง
ตัวบ่งชี้สำหรับการวิเคราะห์	สามารถแสดงความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ รู้สึกว่าศิลปะไม่มีกาลเวลา ทุกครั้งที่ชมจะได้รับความหมายใหม่เสมอ สามารถจินตนาการถึงการสร้างงานของศิลปิน ภูมิหลัง อุปสรรค ความเป็นมาของแนวคิดได้ เชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะเข้าสู่เรื่องราวของชีวิตตนเองได้

ตารางวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน
หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อ
ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

กลุ่มที่ _____

ชุดคำถาม ปลายเปิด	ลักษณะของคำตอบที่แสดงถึงการพัฒนาทาง สุนทรียภาพ	ความถี่ของ คำตอบ
<p>คำถามที่ 1: ระดับที่ 1</p> <p>เห็นอะไรบ้างในการ แสดงนี้</p>	สามารถแสดงความสนใจต่อองค์ประกอบที่เด่นชัด เชื่อมโยงงานศิลปะกับความทรงจำที่ตนเองมี	
<p>คำถามที่ 2: ระดับที่ 1</p> <p>มีความรู้สึกอะไรบ้างที่ เกิดขึ้นขณะชมแสดงนี้</p>		
<p>คำถามที่ 3: ระดับที่ 2</p> <p>อยากจะปรับปรุงการ แสดงอย่างไรบ้าง</p>	สามารถจินตนาการเรื่องราวที่แตกต่างกับสิ่งที่เห็น ชอบในชิ้นงานศิลปะ และตีความอารมณ์จากสีที่เห็นได้	
<p>คำถามที่ 4: ระดับที่ 3</p> <p>เป็นการแสดงที่ดี หรือไม่ เพราะเหตุใด</p>		
<p>คำถามที่ 5: ระดับที่ 4</p> <p>คิดว่าการแสดงเกี่ยวกับ อะไร และตั้งใจจะบอก อะไรกับเรา</p>	<p>แสดงความสนใจถึงระยะเวลา สถานที่ และรูปแบบของการ สร้างงาน วิเคราะห์รายละเอียดในงานศิลปะ พยายามหาเหตุผลในการสร้างงาน และให้รายละเอียดเพิ่มเติมที่ เกี่ยวข้องกับงานมากขึ้น</p>	
	<p>มีความเชื่อว่าทุกอย่างในการแสดงมีความหมาย พยายามตีความหมายในทุกส่วนของชิ้นงาน เชื่อในการให้ความเห็นที่แตกต่างของตัวเองและเทียบเคียงกับ การตีความของผู้อื่น ตีความงานศิลปะโดยใช้สัญลักษณ์ เพื่อการ ตีความหมายแบบใหม่อีกรอบ ให้ความเห็นในการปรับเปลี่ยน งานศิลปะในรูปแบบของตนเอง</p>	

ชุดคำถาม ปลายเปิด	ลักษณะของคำตอบที่แสดงถึงการพัฒนาทาง สุนทรียภาพ	ความถี่ของ คำตอบ
คำถามที่6: ระดับที่5	<p>ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ สามารถจินตนาการถึงการสร้างงานของศิลปิน ภูมิหลัง อุปสรรค ความเป็นมาของแนวคิด สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวของงานศิลปะ เข้าสู่เรื่องราวของชีวิตตนเองได้</p>	
คุณค่าของการแสดงขึ้น นี่คืออะไร เพราะอะไร		

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ข้อสังเกตอื่นๆ

.....

.....

.....

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบ
สตรีทที่ส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**แผนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
เพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน**

กิจกรรม : การชมกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท

เวลาทำกิจกรรม : 1 ชั่วโมง

สถานที่ : Tortuga, Art and Weird Cafe

จุดประสงค์

1. ส่งเสริมการรับรู้สุนทรียภาพให้กับกลุ่มตัวอย่าง
2. เพื่อบันทึกพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงานขณะร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพ

แนวความคิด

กิจกรรมศิลปะที่บูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทมีอยู่หลายรูปแบบ หนึ่งในรูปแบบที่คุ้นตาคือรูปแบบของการสร้างภาพลวงตา(illusion) และการเล่นกล หรือจuggling) เป็นต้น ซึ่งมีองค์ประกอบหลายส่วนเช่น เพลงประกอบ การใช้พื้นที่ บรรยากาศ เครื่องแต่งกาย ฉาก แสง อุปกรณ์ประกอบการแสดง และการออกแบบการมีส่วนร่วมของผู้ชม

โดยสร้างกิจกรรมชุดนี้ จากการสังเคราะห์แบบสัมพัทธ์เพื่อการวิจัยลักษณะการเกิดสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงานประกอบไปด้วย กลุ่มอาจารย์ด้านทัศนศิลป์ กลุ่มอาจารย์ด้านศิลปะการแสดง กลุ่มนักแสดงมืออาชีพ และ กลุ่มคนวัยทำงาน ที่ได้เก็บข้อมูลมา

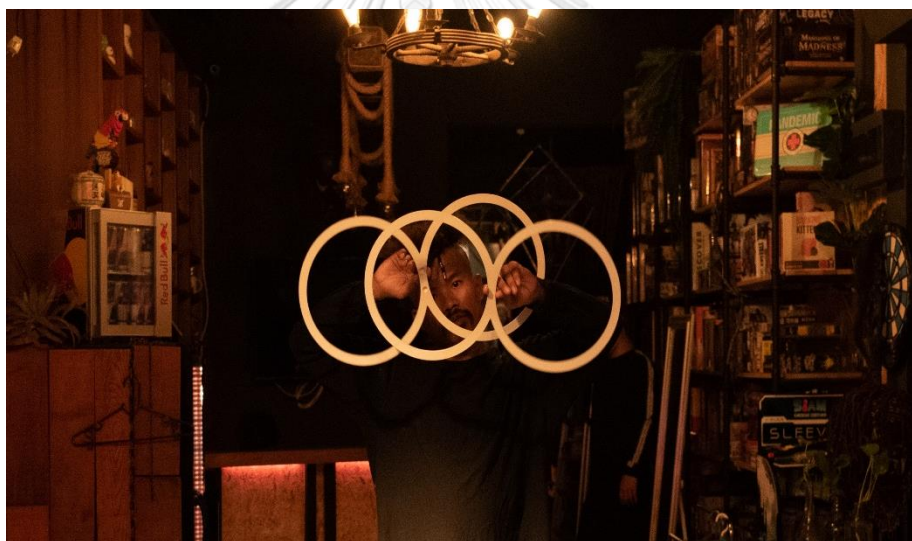
เนื้อหา

กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยการใช้การเคลื่อนไหวร่างกายของศิลปะการแสดงแบบสตรีทผสมผสานกับการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบทางศิลป์ของทัศนศิลป์ที่มีลักษณะการเกิดที่คล้ายคลึงกัน นำมาสร้างภาพทัศนศิลป์ที่สามารถทำให้เกิดสุนทรียภาพต่อผู้ชมได้ ซึ่งความสามารถในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมของศิลปะการแสดงแบบสตรีท ทำให้การเข้าถึงงานศิลปะได้ง่ายขึ้น

กิจกรรมศิลปะที่บูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทอยู่หลายแขนง หนึ่งในรูปแบบที่คุ้นตาคือรูปแบบของการสร้างภาพลวงตา (illusion) และการเล่นกล หรือจuggling) หมายถึง การโยนของ 3 อย่างพร้อม ๆ หรืออาจจะมากกว่า 3 อย่างขึ้นไป โยนกันอย่างต่อเนื่องโดยไม่ให้ตกพื้น เป็นการฝึกใช้มือทั้งสองข้างให้ทำงานได้คล่องแคล่ว ช่วยเพิ่มสมาธิ กระตุ้น

เซลล์สมองให้เกิดการพัฒนา เพลิดเพลินสำหรับผู้ชม และสามารถเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ผู้ฝึกกิจกรรมศิลปะประเภทนี้จำเป็นจะต้องมีการฝึกซ้อม ที่สม่ำเสมอเพื่อเพิ่มทักษะ ความชำนาญ สมาธิ (Welburn, 2015) และทักษะทางการแสดง เนื่องจากเป็นการแสดงในลักษณะของการแสดงสด ที่มีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดและการทำพลาดที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ในอีกแง่หนึ่งที่ต้องการความชำนาญคือ เพื่อการสร้างภาพลวงตาที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งในแต่ละคนก็จะมีวิธีการฝึกซ้อมและเทคนิคเฉพาะตัวในการแสดงที่แตกต่างกัน แต่ตัวศิลปินทุกคนย่อมต้องเริ่มจากรูปแบบการแสดงพื้นฐานก่อน จึงค่อยพัฒนาเทคนิคและรูปแบบของตนเองในเวลาต่อมา (ทศพล ฉัตรจารุวิมล, สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2560)

รูปแบบการแสดงที่เลือกมาศึกษานั้น เป็นการแสดงที่สามารถสร้างภาพทัศนศิลป์โดยมีองค์ประกอบศิลป์ที่สำคัญในการสร้างสุนทรียะเป็นส่วนประกอบหลัก โดยมีอุปกรณ์ประกอบการแสดงที่ช่วยในการสร้างภาพจากการเคลื่อนไหวร่างกายได้แก่

ภาพที่ 26 8 rings 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 27 8 rings 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

-เอท ริงส์ (8 Rings) มีลักษณะเป็นห่วงวงกลมสองวงติดกันเป็นรูปเลข 8 สามารถใช้สร้างภาพลวงตาได้ โดยใช้ตำแหน่งการจับอุปกรณ์และการหมุนอุปกรณ์

ภาพที่ 28 Buugeng 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 29 Buugeng 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

- บูกี้ง (Buugeng) มีลักษณะเป็นเคียวรูปตัว S โดยปกติจะใช้ร่วมกันสองอันในการสร้างภาพลวงตาที่มีความอ่อนช้อย สวยงาม และพิศวง โดยโค้งที่สลับไปมาทั้ง 4 จะลวงตาในชั้นที่มากกว่าอุปกรณ์รูปทรงสมมาตรอื่นๆ

ภาพที่ 30 Fire Poi 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 31 Fire Poi 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

- ป็อย ไฟ (Fire Poi) มีลักษณะคล้ายลูกตุ้ม ปกติจะใช้การเหวี่ยงเพื่อสร้างเส้นโค้งที่มีพลัง โดยเฉพาะในการแสดงที่ใช้ไฟจริง จะยิ่งทำให้ดูตื่นตาตื่นใจ แต่ในปัจจุบันมีการแทนที่ด้วยไฟ LED ทำให้สะดวกกว่าในการใช้งานและการเตรียมการ

ภาพที่ 32 Body Paint 3 (ที่มา: ผู้วิจัย)

ภาพที่ 33 Body Paint 4 (ที่มา: ผู้วิจัย)

- บอดี้ เพนท์ (Body Paint) คือการวาดลวดลายลงบนร่างกาย เพื่อสร้างความน่าสนใจในการแสดงและเพื่อเพิ่มมิติในการแสดงขณะที่ร่างกายเคลื่อนไหวในที่มืด อีกทั้งยังสามารถสอดแทรกในเรื่องของสัญลักษณ์ เพื่อกระตุ้นการรับรู้ทางสุนทรียภาพได้อีกด้วย

สาระการเรียนรู้

1. กิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท หมายถึง รูปแบบกิจกรรมที่บูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท โดยจะมีรูปแบบตั้งต้นเป็นรูปแบบของศิลปะการแสดงแบบสตรีทที่มีการใช้ร่างกายและอุปกรณ์ประกอบการแสดงมาสร้างเป็นการแสดงโดยใช้ทักษะการเคลื่อนไหวที่แตกต่าง และนำองค์ประกอบและวิธีการของทัศนศิลป์เช่น สี รูปร่าง การทำให้กลมกลืน การทำให้เกิดช่องว่าง เป็นต้น ทำให้เกิดงาน

2. ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ หมายถึง ประสบการณ์ที่เกิดจากการรับรู้ทางประสาทสัมผัสที่สามารถบอกถึงอารมณ์ความรู้สึก ทำให้เกิดความพึงพอใจ ทำให้เกิดประสบการณ์รับรู้ตามการพัฒนาการทางสุนทรียภาพที่มี 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 การจดจำเรื่องราว (Accountive) ระดับที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ (Constructive) ระดับที่ 3 การให้รายละเอียด (Classifying) ระดับที่ 4 การตีความ (Interpretive) ระดับที่ 5 ความเป็นตัวของตนเอง (Re-Creative)

3. กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท หมายถึง กิจกรรมศิลปะที่ใช้ลักษณะการเคลื่อนไหวของของศิลปะการแสดงแบบสตรีทผสมผสานกับการสร้างภาพของทัศนศิลป์

4. การรับรู้สุนทรียภาพ หมายถึง ความสามารถในการมองงานศิลปะและสามารถเชื่อมโยง ประสบการณ์ และความคิดเห็นส่วนตัวเข้าด้วยกัน ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาถึงความงามโดย สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบที่ทำให้เกิดสุนทรียภาพนั้นได้ จากรูปแบบ รูปร่าง แสง สีที่เกิดจากงาน ศิลปะหรือการแสดงชิ้นนั้น เป็นการรับรู้เชิงวิเคราะห์ ที่สามารถนำไปสู่การแสดงความคิดเห็น ความเข้าใจ ความซาบซึ้ง ถึงคุณค่าของงานนั้น ไม่ว่าจะเป็งานศิลปะในแขนงใดก็ตาม เช่นการสอน ศิลปะผ่านทางการรับรู้ทางสายตาหรือ การรับรู้ทางทัศนศิลป์

การเตรียมการ

1. สถานที่ การเดินทางและการอำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง เช่น ที่จอดรถ เป็น เรื่องสำคัญ และ ขนาดของสถานที่ควร สอดคล้องกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในกรณีที่สถานที่เล็ก เกินไปก็จะทำให้คู้อัดอัด สร้างความไม่สบาย ในกรณีที่สถานที่ใหญ่เกินไปก็จะทำให้มีผลกับ ความรู้สึกของผู้เข้าร่วมทำให้มีผลต่อผลการวิจัย

2. เนื้อหา เนื้อหาที่จะนำมาใช้ได้ ในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพให้เกิดได้ง่ายขึ้น ตามที่ ได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ มา มีดังนี้ เศรษฐกิจ, การเมือง, เรื่องใกล้ตัว, แพชั่นเรื่องตลก ขบขัน, ชีวิตประจำวัน, กระแสข่าว, ปัญหา, การเมือง, เรื่องใกล้ตัวความรัก, เรื่องที่เข้าถึงง่าย, ความอิสระ, ความต้องการพื้นฐาน

3. รูปแบบการแสดง ความสนใจของกลุ่มคนวัยทำงานที่เก็บข้อมูลมา มีประสบการณ์ทาง สุนทรียภาพไปในทาง การเต้น เล่นดนตรี ละครบี้ และ มายากล ซึ่งถ้านำไปใช้ในกิจกรรมศิลปะที่จัด ขึ้น ก็จะสามารถส่งเสริมสุนทรียภาพให้เกิดขึ้น ได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเป็นประสบการณ์เก่าที่ถูกกระตุ้น

4. การแต่งกาย การแต่งกายในกิจกรรมควรที่จะสัมพันธ์กับเนื้อหาของการแสดงเท่านั้น และสามารถเสริมด้านความโดดเด่น ในเรื่อง แพชั่น เพศ และความเป็นuniform

5. การออกแบบการเกิดสุนทรียภาพ

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1 การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 1 สามารถทำได้โดย เล่าเรื่องราวความเป็นมา คล้ายการปฐมบทของละคร การจัดลำดับข้อมูล การทำซ้ำ (Repetition) ทำให้แปลกใจ หรือการละลายพฤติกรรม

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2 การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 2 สามารถทำได้โดย การทำให้เรื่องราวเข้าถึงง่าย สร้างความขัดแย้งในการแสดง สร้างความตื่นเต้น หรือการเล่าเรื่องโดย ลงรายละเอียดเพิ่ม

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3 การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 3 สามารถทำได้โดย การนำการเกิดอุปทานหมู่ กระตุ้นความตื่นตัวด้วยเครื่องแต่งกาย หรือ ให้ข้อคิดสอนใจ

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4 การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 4 สามารถทำได้โดยเพิ่มการใช้สัญลักษณ์(symbol) สอดแทรกในการแสดง ใช้เสียงดนตรี หรือแสง เพื่อกระตุ้นได้ หรือการทำให้เกิดการตั้งคำถามไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

การเกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5 การทำให้เกิดสุนทรียภาพระดับที่ 5 สามารถทำได้โดยชักชวนให้ตั้งคำถามไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการแสดง (interaction) มีการพูดคุยกับผู้ชมหรือจบการแสดงแบบหักมุม

6. การเก็บข้อมูล ควรวางแผนการเก็บข้อมูลล่วงหน้าว่าทีมงานเก็บข้อมูลมี พอเพียงเหมาะสมกับจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

ลำดับกิจกรรม

1. ผู้ร่วมกิจกรรม (กลุ่มตัวอย่าง) ทำการลงทะเบียน และรอเข้าพื้นที่
2. ผู้ร่วมกิจกรรม (กลุ่มตัวอย่าง) จะถูกปล่อยเข้าไปในพื้นที่กิจกรรมเพื่อสัมผัสอารมณ์ทางสุนทรียะของพื้นที่ก่อน และเพื่อให้ผู้ชมถูกตัดออกจากโลกปัจจุบันเพื่อเข้าสู่โลกของศิลปะ อย่างน้อย 10 นาที
3. พิธีกรให้คำแนะนำและการเตรียมตัวก่อนเริ่มกิจกรรม
4. การแสดงเริ่ม
5. ในขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม ทั้งนี้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมกิจกรรมและนักแสดง
6. จบกิจกรรม พิธีกรแจ้งถึงเรื่องแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
7. ทีมงานนำผู้ร่วมกิจกรรมเข้าการสนทนากลุ่ม

การวัดประเมินผล

1. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มตัวอย่างขณะร่วมกิจกรรม ศิลปะแบบบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีทเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางสุนทรียภาพในกลุ่มคนวัยทำงาน
2. แบบสอบถามระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ หลังร่วมกิจกรรม (แบบเดี่ยว)
3. เพื่อวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบสตรีท
4. ตารางวิเคราะห์ระดับพัฒนาการสุนทรียภาพ จากการสนทนากลุ่มของกลุ่มตัวอย่างคนวัยทำงาน (แบบกลุ่ม)

5. หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะบูรณาการระหว่างทัศนศิลป์และศิลปะการแสดงแบบ
สตรีท

ภาคผนวก จ
ภาพกิจกรรมศิลปะที่จัดขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

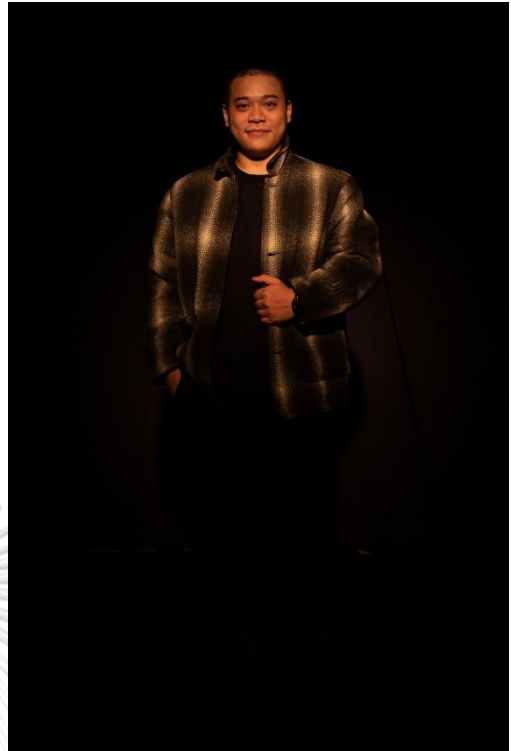
ตัวละคร

คนวัยทำงาน: พนักงานบริษัท

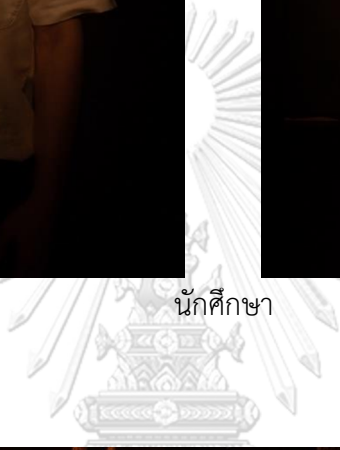
คนวัยทำงาน: รปภ.

คนวัยทำงาน: พนักงานขาย

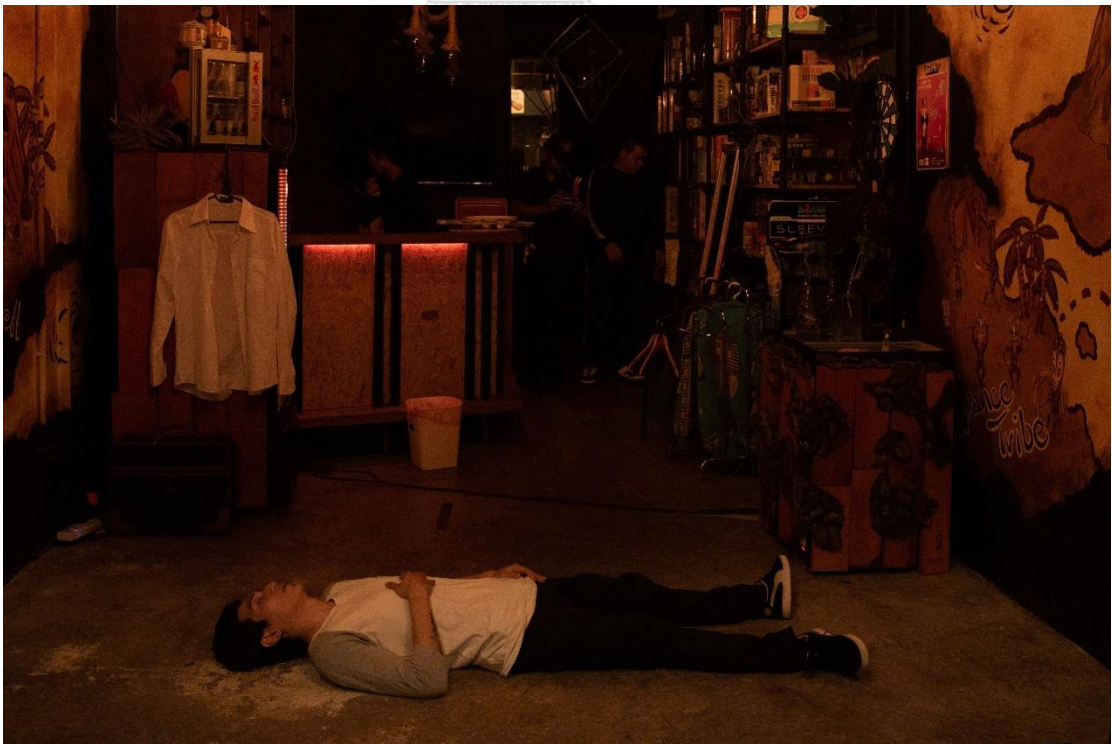

คนวัยทำงาน: ข้าราชการ

นักศึกษา

ภาพกิจกรรม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายสมพงษ์ เลิศวิมลเกษม
วัน เดือน ปี เกิด	31 สิงหาคม 2531
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษา ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง เอกนาฏศิลป์สากล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2553 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา ภาควิชา ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2559
ผลงานตีพิมพ์	การวิเคราะห์เรื่องการจัดงานแข่งขันเต้นบ็อยในประเทศไทย : ในมุมมองของผู้จัดการแข่งขันชาวไทย - วารสารศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่21 ฉบับที่1 หน้า34-47 2560 ประดิษฐ์ท่า ไร้ทิศทาง - วารสารศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่19 ฉบับที่2 หน้า53-60 2558
รางวัลที่ได้รับ	เส้นทางชีวิตแห่งศิลปะเริ่มจากเป็นนักดนตรีไทยของโรงเรียน ในระดับประถมจนถึงระดับมัธยม เป็นเวลารวม 5 ปี เมื่ออายุ 15 ได้ค้นพบและหลงใหลในการเต้นเบรคแดนซ์และวัฒนธรรมฮิปฮอป จนถึงอายุ 17 จึงได้ร่วมกับทีมจังก์ฟุต (Junkfootz) ที่เชียงใหม่ และเริ่มตั้งทีมสาขากรุงเทพฯไปพร้อมๆกัน ในขณะนั้นก็สามารถสร้างชื่อโดยการเป็นแชมป์ภาคเหนือสามสมัยในงาน “Battle of the Year” หลังจากนั้นได้ตั้งทีมผลิตการแสดงของตัวเองชื่อว่า 360ARTz Production, ในปี 2552 มีโอกาสได้ร่วมแสดงในภาพยนตร์แอคชั่นเรื่อง “จีจ้า ตี๋อ สวย ดุ” ในปีเดียวกันนั้น ได้พบกับศิลปะการเต้นหลังสมัยใหม่ของญี่ปุ่น บูโต สร้างแรงบันดาลใจในการทำนาฏศิลป์นิพนธ์ ผลงานทดลองสร้างสรรค์บูโตร่วมสมัยเรื่อง “สัญชีวมหานรก” หลังจากจบการศึกษาได้ย้ายไปศึกษา และค้นหาแรงบันดาลใจต่อที่ประเทศแคนาดาเป็นเวลา 3 ปี แล้วจึงกลับมาที่ประเทศไทยในปี 2558 เป็นเวลา 1 ปี ก็ได้เป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าร่วมงาน SEA Choreolab ได้นำเสนอผลงานแสดงระดับนานาชาติที่งาน Dancing in Place ที่ประเทศมาเลเซีย ได้นำงานเข้าร่วมแสดงในงานนิทรรศกาลนาฏศิลป์นานาชาติปี 2558 ใน

หมวดหมู่ผู้ออกแบบทำเต็นรุ่นใหม่ ประสบการณ์ในการสอนและการเดิน
อย่างทุ่มเทมากกว่าสิบปี ปัจจุบันเป็นผู้บริหารของสามหกศูนย์อาร์ทซ์ จำกัด
สนับสนุนและส่งเสริมศิลปินรุ่นใหม่ ให้ผลิตงานศิลปะอย่างมีคุณภาพออก
ไปสู่สังคมอย่างสมภาคภูมิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY